

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
PAŹDZIERNIK 2010**

Warszawa, 24 listopada 2010 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	13
Ceny	16
Rolnictwo	23
Przemysł.....	28
Budownictwo	33
Budownictwo mieszkaniowe	35
Rynek wewnętrzny.....	36
Transport	39
Bilans płatniczy.....	41
Handel zagraniczny.....	43
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.....	50
Nakłady ogółem	57
Pieniądz.....	62
Budżet państwa	64
Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju	68
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	70

Wstęp

W październiku br. utrzymały się pozytywne tendencje w większości obszarów gospodarki. Obserwowano wysoki, choć nieco wolniejszy niż we wrześniu, wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Notowany od maja wzrost produkcji budowlano-montażowej sprawił, że w okresie dziesięciu miesięcy ukształtowała się ona na poziomie nieznacznie wyższym niż przed rokiem. Sprzedaż detaliczna zwiększyła się w październiku w skali obserwowanej przed miesiącem. Umacniał się wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, a liczba bezrobotnych rosła wolniej niż w poprzednich miesiącach. W warunkach poprawiającego się tempa wzrostu gospodarczego w kolejnych kwartałach oraz lepszej niż przed rokiem sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw, w III kwartale odnotowano pozytywne symptomy w zakresie ich aktywności inwestycyjnej.

Wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe po trzech kwartałach br. były korzystniejsze niż przed rokiem (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej). Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności. Przedsiębiorstwa wykazywały nadal wysoką płynność finansową. Wartość nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. była niższa niż przed rokiem, ale skala spadku zmniejszyła się w porównaniu z notowaną w I półroczu br. Obserwowano ożywienie w zakresie nowych inwestycji – wzrosła liczba zadań rozpoczętych, a ich wartość kosztorysowa znacząco przekraczała poziom ubiegłoroczny.

W handlu zagranicznym po trzech kwartałach br. notowano nieco szybszy wzrost importu niż eksportu w ujęciu rocznym. Zwiększyły się obroty ze wszystkimi grupami krajów, najbardziej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. W okresie styczeń–sierpień br. pogorszeniu uległy warunki wymiany – wskaźnik terms of trade wyniósł 98,8 wobec 103,5 w analogicznym okresie ub. roku.

Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. była o 8,0% wyższa niż przed rokiem, natomiast po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym o 11,2%. Wzrost produkcji obserwowano wśród wszystkich głównych grupowań przemysłowych, największy – w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych (o 22,8%). Produkcja budowlano-montażowa była wyższa niż przed rokiem o 9,4%, a po usunięciu wahań sezonowych – o 9,7%. Ceny producentów w przemyśle i budownictwie rosły wolniej niż przed miesiącem.

Na rynku rolnym w październiku br. ceny produktów roślinnych oraz mleka kształtowały się na poziomie znacznie wyższym od ubiegłorocznego. Obniżeniu uległy natomiast ceny żywca wieprzowego oraz żywca wołowego i prosiąt na targowiskach. Po raz kolejny odnotowano pogorszenie ekonomicznych uwarunkowań chowu trzody chlewnej.

Przy utrzymującej się trudnej sytuacji na rynku pracy, w październiku br. odnotowano szybsze tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego pozostała na poziomie sprzed miesiąca (11,5%, wobec 11,1% przed rokiem). Wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności za III kwartał br. również wskazują na pozytywne zmiany w tym obszarze. Odnotowano dalszą poprawę wskaźnika zatrudnienia oraz relacji liczby osób niepracujących do pracujących. Stopa bezrobocia według BAEL obniżyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem i wyniosła 9,1%.

W warunkach nieco szybszego niż we wrześniu br. wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku, dynamika siły nabywczej przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw oraz emerytur i rent nie odbiegała istotnie od notowanej w poprzednich miesiącach. Wzrost w skali roku przeciętnej miesięcznej emerytury i renty w obu systemach był nadal wyższy niż przeciętnych wynagrodzeń.

Oceny ogólnego klimatu koniunktury zgłaszane w listopadzie br. zarówno przez przedsiębiorców, jak i konsumentów nie uległy znaczącym zmianom w porównaniu z poprzednim miesiącem. Pozytywne są oceny podmiotów działających w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz handlu detalicznego, natomiast negatywne pozostają oceny w budownictwie oraz w części usług. Pesymistyczne są przewidywania większości przedsiębiorstw dotyczące sytuacji finansowej – po raz pierwszy od lutego negatywne prognozy związane z regulowaniem zobowiązań finansowych formułują podmioty przetwórstwa przemysłowego, niekorzystne i gorsze niż przed miesiącem są przewidywania jednostek budowlanych oraz w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych.

Po dziesięciu miesiącach br. deficyt budżetu państwa zamknął się sumą 41,8 mld zł, co stanowiło 80,1% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2010 r. Dochody wyniosły 204,4 mld zł, a wydatki – 246,2 mld zł (odpowiednio 82,1% i 81,7%).

Rynek pracy

W październiku br. utrzymał się obserwowany od maja br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku, przy czym był on nieco większy niż w poprzednich miesiącach. Liczba bezrobotnych rosła wolniej niż w poprzednich okresach. Na poziomie z września br. utrzymała się stopa bezrobocia.

Wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności za III kwartał br. wskazują na kontynuację korzystnych zmian obserwowanych w poprzednim kwartale br. W wyniku dalszego wzrostu liczby pracujących, ponownie odnotowano poprawę wskaźnika zatrudnienia. Korzystniejsz kształtowała się także relacja niepracujących do pracujących, chociaż bezrobocie było nadal wyższe niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w październiku br. ukształtowało się na poziomie 5375,4 tys. osób, tj. o 2,1% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec spadku o 2,4% przed rokiem). Wpłynął na to wzrost przeciętnego zatrudnienia w większości sekcji m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 15,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,0%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,9%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,4%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2009		2010	
	X			I-X		
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5375,4	102,1	97,6	98,9	100,4	5349,4
w tym:						
Przemysł	2445,8	101,4	93,6	94,6	99,1	2435,5
górnictwo i wydobywanie	167,9	93,7	99,3	100,7	98,7	177,7
przetwórstwo przemysłowe	2017,5	101,6	92,3	93,3	98,8	2005,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	155,8	105,4	98,8	99,5	99,9	148,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	104,6	104,4	102,4	103,7	104,0	104,0
Budownictwo	445,3	102,4	104,7	105,6	100,7	435,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1087,8	100,5	100,3	103,6	99,6	1089,1
Transport i gospodarka magazynowa	460,2	100,9	98,7	100,4	99,9	462,8
Zakwaterowanie i gastronomia	106,4	104,9	105,6	106,1	104,7	107,6
Informacja i komunikacja	155,9	98,9	99,1	101,0	100,8	160,2
Obsługa rynku nieruchomości	90,7	102,9	98,4	98,1	103,2	91,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	146,2	105,0	106,1	110,1	103,5	145,1
Administrowanie i działalność wspierająca	311,8	115,3	103,2	100,0	113,2	297,1

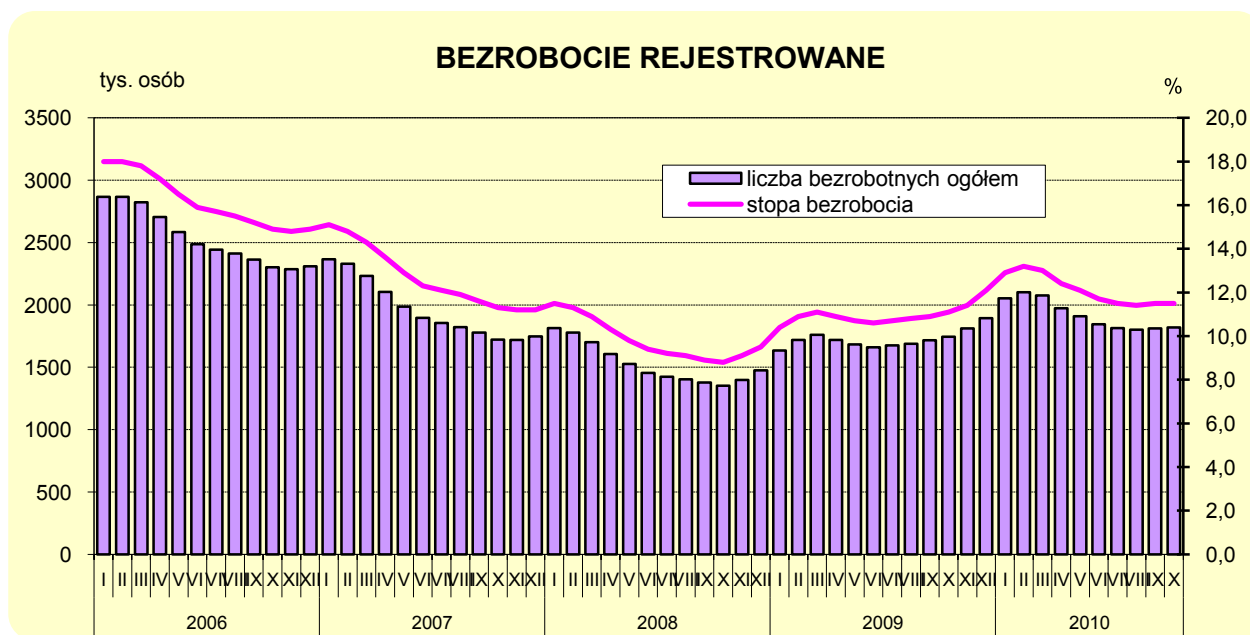
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W porównaniu z październikiem ub. roku, w większości działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu obserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, największy – w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 5,5%), wyrobów z metali (o 5,4%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 5,2%), robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 3,6%), produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,5%), budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 2,7%) oraz produkcją artykułów spożywczych (o 2,6%). Nadal niższe niż przed rokiem było zatrudnienie m.in. w produkcji odzieży (o 12,4%), maszyn i urządzeń (o 6,9%) oraz handlu hurtowym (o 2,2%).

W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5349,4 tys. osób i było o 0,4% wyższe niż przed rokiem (wobec spadku o 1,1% w analogicznym okresie ub. roku).

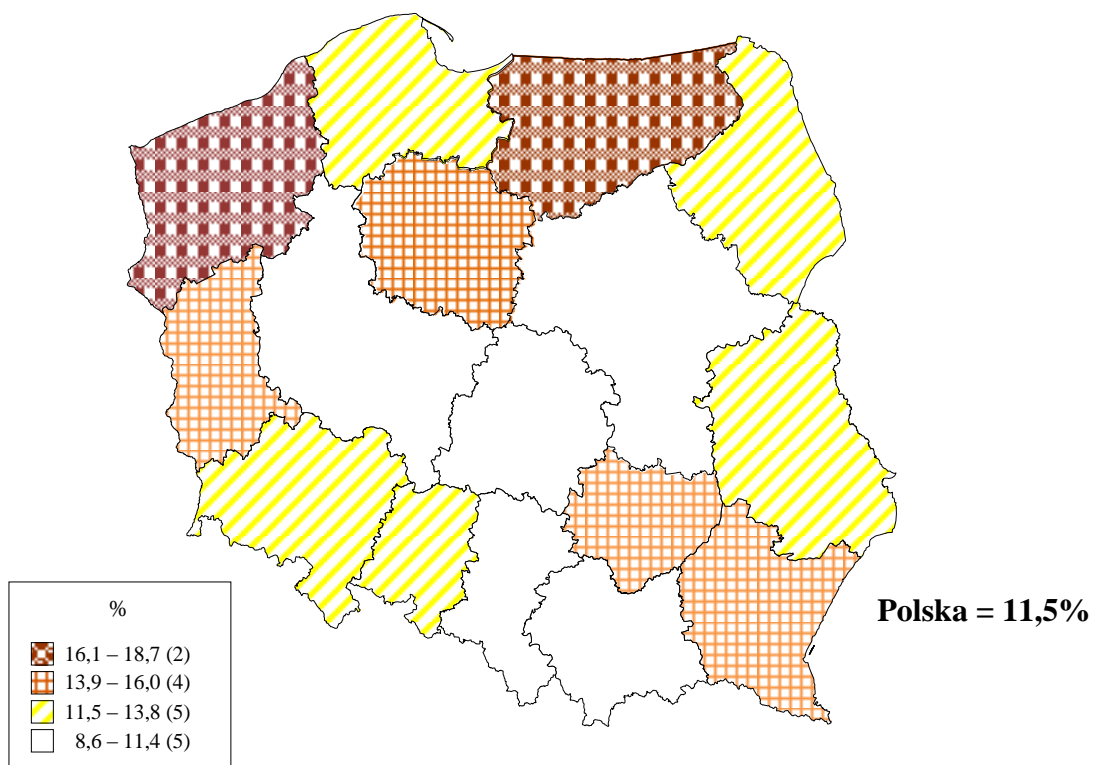
W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1818,6 tys. i była większa o 0,3% (tj. o 6,0 tys.) niż przed miesiącem i o 4,3% (tj. o 74,3 tys.) – niż przed rokiem. **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 11,5%, tj. tyle samo co przed miesiącem, ale była nadal wyższa niż przed rokiem (o 0,4 pkt proc.).

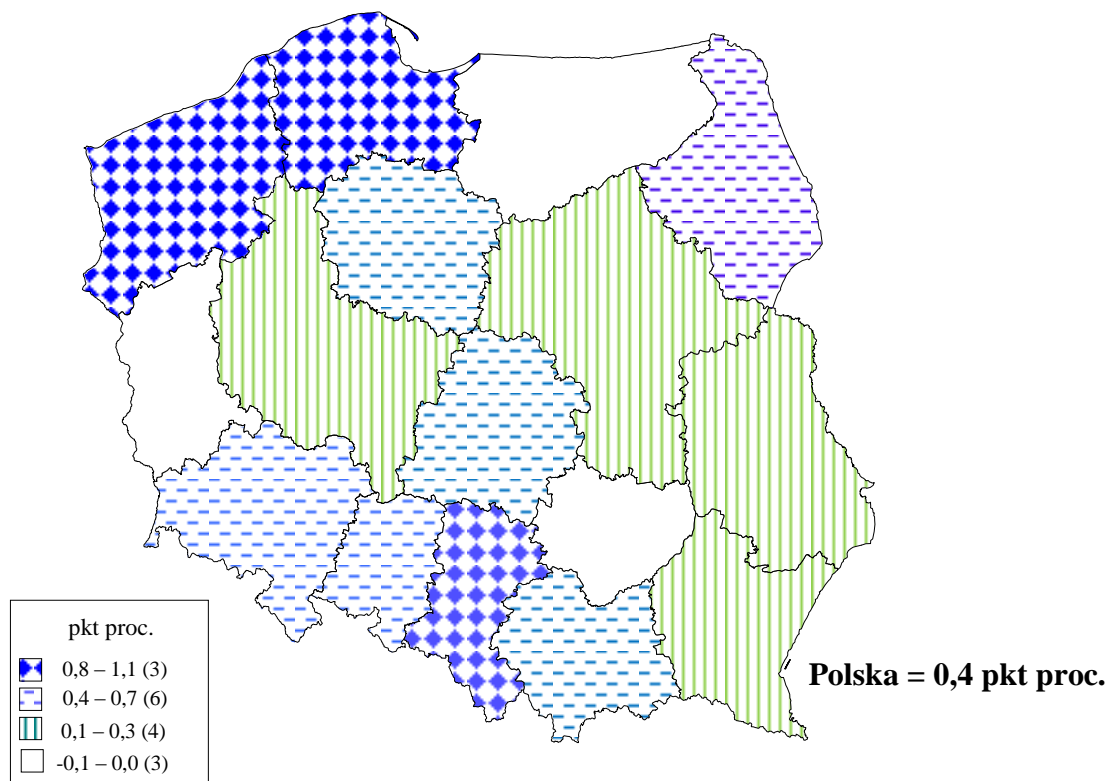
Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 8,6% w wielkopolskim do 18,7% w warmińsko-mazurskim. W skali miesiąca wzrost stopy bezrobocia odnotowano w ośmiu województwach, największy (po 0,2 pkt proc.) w zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim. Stopa bezrobocia spadła natomiast w świętokrzyskim (o 0,4 pkt proc.), opolskim (o 0,3 pkt proc.) i lubuskim (o 0,1 pkt proc.). W stosunku do sytuacji sprzed roku pogorszyła się w większości województw, z wyjątkiem świętokrzyskiego, w którym pozostała na poziomie z października ub. roku, a także warmińsko-mazurskiego i lubuskiego, w których spadła (po 0,1 pkt proc.). W największym stopniu stopa bezrobocia wzrosła w województwie zachodniopomorskim (o 1,1 pkt proc.) oraz śląskim i pomorskim (po 0,9 pkt proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu października 2010 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Październik 2010 r. do października 2009 r.

W końcu października br. w **strukturze bezrobotnych** w porównaniu z październikiem ub. roku zwiększył się udział osób bez prawa do zasiłku (o 4,1 pkt proc. do 83,7%). Odsetek osób wcześniej pracujących wyniósł 78,7% (o 0,4 pkt proc. więcej niż przed rokiem), w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 4,2% (wobec 4,7% w analogicznym miesiącu ub. roku). Zmniejszył się nieco udział absolwentów (o 0,2 pkt proc. do 6,1%).

Udział długotrwale bezrobotnych², którzy stanowili najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych ogółem, zwiększył się w skali roku (o 4,8 pkt proc. do 45,7%). Wzrósł również odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,9 pkt proc. do 21,2%), osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,4 pkt proc. do 8,1%) oraz niepełnosprawnych (o 0,2 pkt proc. do 5,2%). Obniżył się natomiast udział osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych oraz osób bezrobotnych do 25 roku życia (po 0,8 pkt proc. do odpowiednio 26,5% i 22,2%). Na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem pozostał odsetek absolwentów szkół wyższych poniżej 27 roku życia (1,7%). Liczba bezrobotnych we wszystkich wymienionych kategoriach zwiększyła się w ujęciu rocznym, w stopniu większym niż przeciętnie – liczba długotrwale bezrobotnych o 16,5%, osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia o 9,5%, bezrobotnych powyżej 50 roku życia o 9,0% oraz niepełnosprawnych o 8,6%.

W październiku br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 283,1 tys. osób i była mniejsza o 4,2% niż przed miesiącem i o 3,4% niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (o 2,1 pkt proc. do 80,0%). Wzrósł również odsetek osób dotychczas niepracujących (o 0,2 pkt proc. do 25,8%). Obniżył się natomiast udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,7 pkt proc. do 2,2%) oraz absolwentów (o 0,2 pkt proc. do 12,7%).

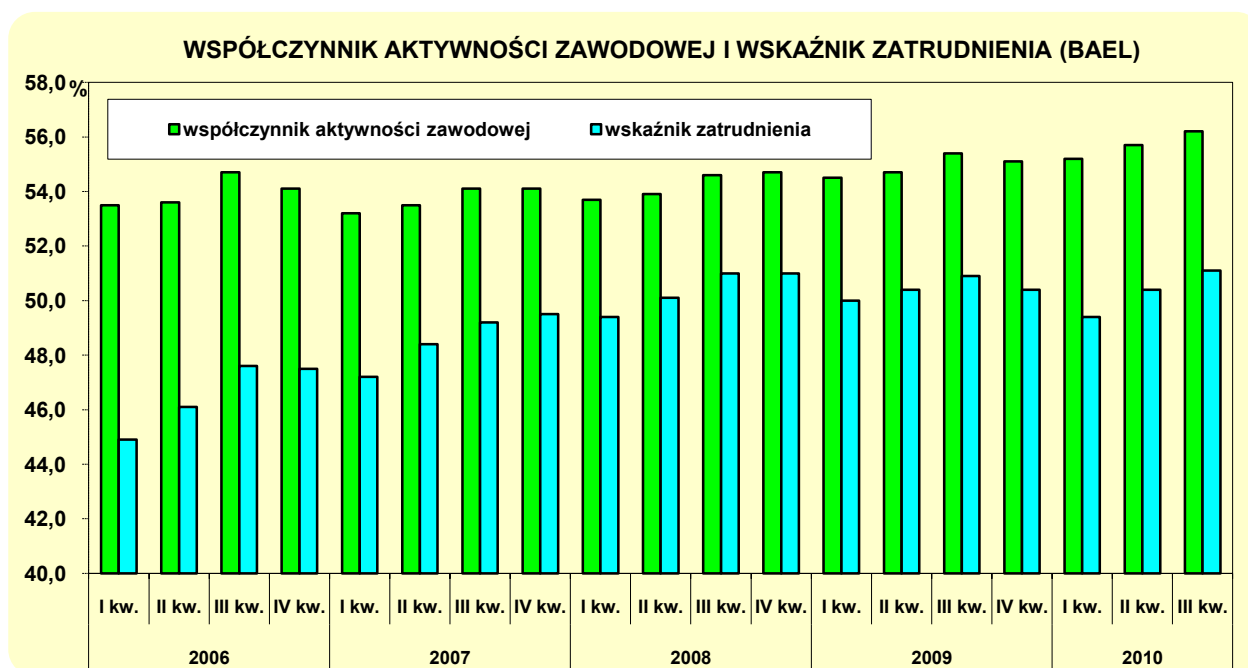
Z ewidencji bezrobotnych w październiku br. **skreślono** 277,1 tys. osób, tj. o 2,1% mniej niż we wrześniu br., ale o 4,7% więcej niż w październiku ub. roku. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 107,1 tys. osób (wobec 100,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 0,7 pkt proc. w ujęciu rocznym (do 38,7%). Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 82,9 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 24,2 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 78,5 tys. i 22,1 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł odsetek osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 1,6 pkt proc. do 18,9%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

do podjęcia pracy (o 2,7 pkt proc. do 27,2%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,2 pkt proc. do 3,9%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem pozostał odsetek osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (0,6%).

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 88,8 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 10,3% mniej niż przed miesiącem, ale o 17,4% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 25,4% ogółu ofert (wobec 28,9% we wrześniu br. i 29,3% przed rokiem). Ich liczba w ujęciu rocznym nieco wzrosła (o 1,9%), natomiast liczba ofert z sektora prywatnego była wyższa o 23,7%. W skali miesiąca znacznie zmniejszyła się liczba ofert pracy w sektorze publicznym (o 21,1%), a w sektorze prywatnym spadła o 5,9%. W końcu października br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 24,4% ogółu ofert (wobec 21,6% przed miesiącem i 26,0% przed rokiem).

W końcu października br. zadeklarowano mniej niż przed miesiącem i przed rokiem zwolnień grupowych – 478 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 43,4 tys. pracowników, w tym 25,5 tys. osób z sektora publicznego (w końcu września br. odpowiednio 522 zakłady, 43,9 tys. pracowników, w tym 26,0 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu października ub. roku – 509 zakładów, 38,1 tys. pracowników, w tym 15,0 tys. z sektora publicznego).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 17827 tys., tj. o 396 tys. więcej niż przed rokiem. Na jej wzrost wpłynęła głównie znacznie wyższa niż przed rokiem liczba bezrobotnych. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

na poziomie 56,2%, tj. był wyższy o 0,5 pkt proc. niż przed kwartałem i o 0,8 pkt proc. – niż przed rokiem.

Liczba osób **pracujących** w III kwartale br. wyniosła 16199 tys. i wzrosła o 205 tys. (tj. o 1,3%) w porównaniu z II kwartałem br., a w ujęciu rocznym – o 173 tys., tj. o 1,1% (wobec wzrostu o 0,2% przed rokiem). Podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, w większym stopniu zwiększyła się w skali roku liczba pracujących kobiet (o 1,5%) niż mężczyzn (o 0,7%). W III kwartale br. wzrosła w ujęciu rocznym liczba pracujących w sektorze usługowym (o 4,1% do 9185 tys. osób), obniżyła się natomiast – w sektorach przemysłowym i rolniczym (po 2,6%, odpowiednio do 4881 tys. i 2122 tys. osób). Liczba pracujących w sektorze prywatnym zwiększyła się o 1,1% do 11930 tys. osób, natomiast w sektorze publicznym – o 1,0% do 4269 tys. osób.

Wskaźnik zatrudnienia w III kwartale br. wyniósł 51,1%, tj. był wyższy o 0,7 pkt proc. niż w II kwartale br. i o 0,2 pkt proc. – niż przed rokiem. W porównaniu z III kwartałem ub. roku wskaźnik ten zwiększył się w grupie osób w wieku 45–59/64 lata (o 0,6 pkt proc. do 60,5%) i 15–24 lata (o 0,5 pkt proc. do 27,5%) oraz nieznacznie – dla osób w wieku 60/65 lat i więcej (o 0,2 pkt proc. do 6,3%). Obniżył się natomiast w przypadku osób w wieku 25–34 lata (o 1,0 pkt proc. do 77,0%) i 35–44 lata (o 0,5 pkt proc. do 82,8%).

Liczba **osób bezrobotnych** wyniosła 1627 tys. i zmniejszyła się w ujęciu kwartalnym (o 3,3%), ale była znacznie wyższa niż przed rokiem (o 15,9%). Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego według BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, wyniósł 63,7% i zmniejszył się w porównaniu z poprzednim kwartałem (o 3,3 pkt proc.) oraz w ujęciu rocznym (o 2,4 pkt proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL wyniosła w III kwartale br. 9,1%, tj. spadła w skali kwartału (o 0,4 pkt proc.), natomiast wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (o 1,0 pkt proc.). Wskaźnik ten był wyższy w mieście (9,5%) niż na wsi (8,5%), przy czym w obu przypadkach odnotowano jego wzrost w ujęciu rocznym (odpowiednio o 1,4 pkt proc. i o 0,5 pkt proc.). Stopa bezrobocia kobiet (9,7%) nadal przekraczała stopę bezrobocia mężczyzn (8,6%).

W III kwartale br. najwyższą stopę bezrobocia notowano w województwach: dolnośląskim (11,3%), zachodniopomorskim (11,1%), świętokrzyskim (10,8%) i podkarpackim (10,6%), natomiast najniższą – w województwie mazowieckim (6,6%). W większości województw stopa bezrobocia wzrosła w skali roku, z wyjątkiem opolskiego i lubuskiego (spadek po 1,1 pkt proc.) oraz kujawsko-pomorskiego (spadek o 0,8 pkt proc.) i lubelskiego (spadek o 0,5 pkt proc.). Największy wzrost stopy bezrobocia odnotowano w województwie podlaskim (o 3,4 pkt proc.), śląskim (o 2,7 pkt proc.), pomorskim (o 2,3 pkt proc.) i wielkopolskim (o 2,1 pkt proc.).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasta	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	bezrobotni				
	w tys.	w % ogółem			
2009 I kw.	1414	64,1	35,9	51,2	48,8
II kw.	1355	61,8	38,2	52,0	48,0
III kw.	1404	62,2	37,8	51,9	48,1
IV kw.	1471	63,0	37,0	52,9	47,1
2010 I kw.	1839	63,0	37,0	54,1	45,9
II kw.	1682	63,4	36,6	53,0	47,0
III kw. ^a	1627	64,3	35,7	51,7	48,3
stopa bezrobocia w %					
2009 I kw.	8,3	8,5	7,8	7,7	8,9
II kw.	7,9	7,9	7,9	7,5	8,4
III kw.	8,1	8,1	8,0	7,6	8,6
IV kw.	8,5	8,6	8,2	8,2	8,8
2010 I kw.	10,6	10,7	10,4	10,5	10,7
II kw.	9,5	9,7	9,1	9,2	9,8
III kw. ^a	9,1	9,5	8,5	8,6	9,7

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, w III kwartale br. stopa bezrobocia zwiększyła się we wszystkich grupach ludności wyodrębnionych ze względu na wiek, najbardziej wśród osób w wieku 15–24 lata (o 1,6 pkt proc. do 23,4%) i 25–34 lata (o 1,5 pkt proc. do 9,4%). Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) stopa bezrobocia wyniosła 9,3% i była o 1,1 pkt proc. wyższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności kształtowała się następująco:

Okres badania	Poziom wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
	w %				
2009 I kw.	4,2	7,6	11,9	9,1	14,3
II kw.	3,6	7,0	11,3	9,2	14,3
III kw.	4,8	7,4	10,4	9,0	13,5
IV kw.	5,0	8,0	10,3	9,3	15,9
2010 I kw.	5,3	9,7	13,5	12,7	19,8
II kw.	4,8	8,5	13,7	11,2	17,2
III kw. ^a	5,2	8,7	13,0	10,1	15,6

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

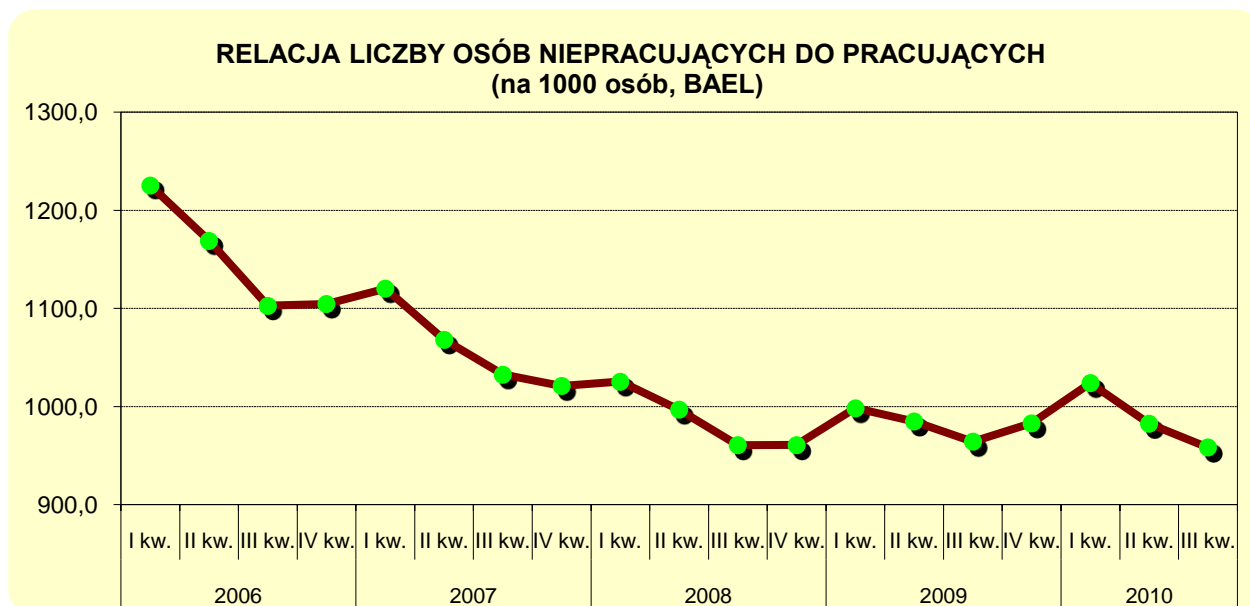
W skali roku stopa bezrobocia w III kwartale br. wzrosła we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia ludności. Najwyższa była stopa bezrobocia wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (15,6%) oraz średnim ogólnokształcącym (13,0%), przy czym w tych grupach wskaźnik ten zwiększył się

w największym stopniu (odpowiednio o 2,1 pkt proc. i o 2,6 pkt proc.). Najniższą stopę bezrobocia obserwowano natomiast wśród osób z wykształceniem wyższym, choć wzrosła ona w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (z 4,8% do 5,2%).

Wśród bezrobotnych w III kwartale br. dominujący udział miały osoby, które straciły pracę, a ich odsetek zmniejszył się w skali roku (o 1,0 pkt proc. do 44,1%). Obniżył się również udział osób podejmujących pracę po raz pierwszy (o 0,9 pkt proc. do 19,9%), zwiększył się natomiast – osób, które zrezygnowały z pracy (o 1,3 pkt proc. do 6,9%) oraz powracających do pracy po przerwie (o 0,5 pkt proc. do 29,1%).

Udział **osób długotrwale bezrobotnych** (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w bezrobotnych ogółem był wyższy niż w III kwartale ub. roku (26,9% wobec 26,4%). Przeciętny czas poszukiwania pracy skrócił się z 11,1 miesiący przed rokiem do 9,8 miesiący.

Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** zmniejszyła się wobec notowanej przed rokiem o 2,7% do 6613 tys. osób. Główną przyczyną bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym, podobnie jak przed rokiem, była nauka i uzupełnianie kwalifikacji (25,5%). Choroby i niesprawność były przyczyną bierności 23,3% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 22,8% przed rokiem). Wyższy był odsetek biernych zawodowo z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu (22,0% wobec 21,7%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 18,7% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 19,6% w analogicznym okresie ub. roku). Zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast 5,5% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 5,4% przed rokiem).

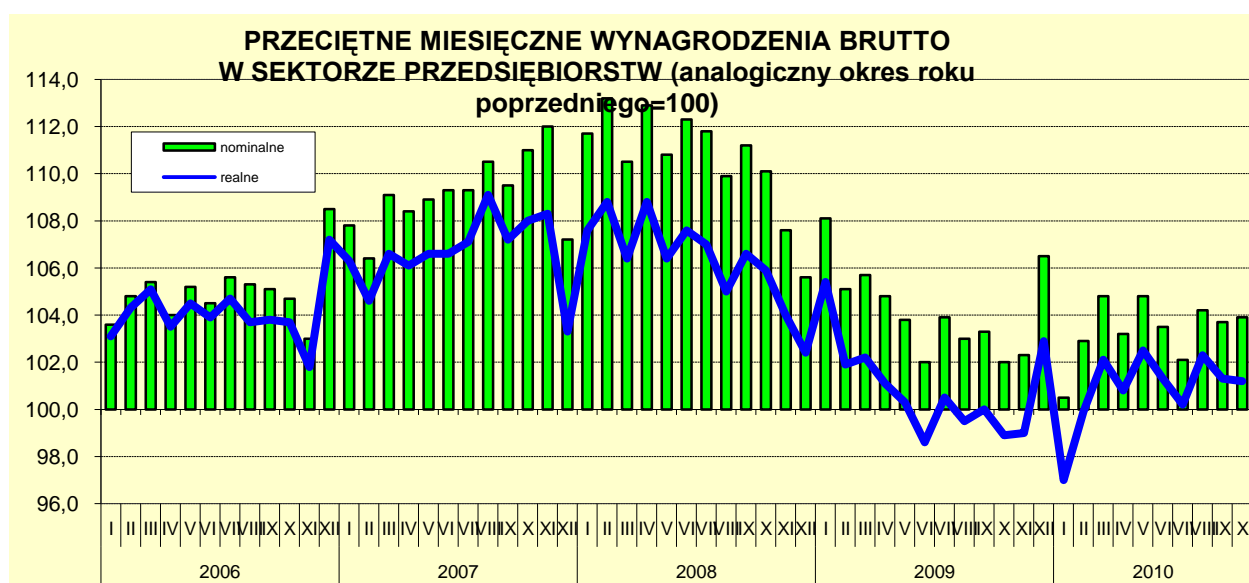

Zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i rocznym poprawiła się **relacja osób niepracujących do pracujących** – w III kwartale br. na 1000 pracujących przypadało 958 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (w poprzednim kwartale – 982, a przed rokiem – 964).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W październiku br. wzrost przeciętnych wynagrodzeń nominalnych i realnych brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku nie odbiegał istotnie od notowanego w poprzednich miesiącach. Dynamika przeciętnych nominalnych emerytur i rent nadal była wyższa niż wynagrodzeń.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴ w październiku br. wyniosło 3440,22 zł i przekroczyło poziom sprzed roku o 3,9% (we wrześniu br. i w październiku ub. roku odnotowano wzrost o odpowiednio 3,7% i 2,0%). Płace wzrosły we wszystkich sekcjach, najbardziej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,9%) oraz informacji i komunikacji (o 7,9%). W działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu najwyższa dynamika płac obserwowana była w: produkcji odzieży (o 7,2%), produkcji maszyn i urządzeń (o 6,2%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 6,1%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 5,2%). Spadek odnotowano jedynie w dziale budowa budynków (o 1,2%).

W okresie styczeń–październik br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3381,00 zł i było o 2,9% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 4,4% przed rokiem). Najwyższa dynamika płac notowana była w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wzrost o 6,8%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,2%), przetwórstwie przemysłowym

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

(o 5,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,9%). W sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna zaobserwowano spadek o 3,0%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2009		2010	
	X			I-X		
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	3440,22	103,9	102,0	104,4	102,9	3381,00
w tym:						
Przemysł.....	3411,85	105,2	102,7	104,4	104,9	3414,96
górnictwo i wydobywanie.....	5145,17	106,2	99,7	104,8	101,4	5328,58
przetwórstwo przemysłowe.....	3153,02	104,9	102,3	103,3	105,1	3123,62
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	4909,96	108,9	104,3	107,7	106,8	5098,89
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3389,86	105,2	104,5	105,9	105,2	3361,90
Budownictwo.....	3556,31	101,3	99,2	103,3	101,2	3476,27
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	3120,66	102,5	102,1	104,0	101,7	3092,67
Transport i gospodarka magazynowa.....	3756,18	101,5	100,9	104,0	100,8	3266,54
Zakwaterowanie i gastronomia	2381,22	102,7	101,9	102,5	102,8	2367,49
Informacja i komunikacja	6181,99	107,9	103,1	104,0	103,4	6155,93
Obsługa rynku nieruchomości.....	3498,03	104,1	101,8	103,7	103,9	3488,59
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5212,80	101,2	96,9	106,2	97,0	5248,62
Administrowanie i działalność wspierająca.....	2159,41	105,5	105,8	107,5	104,9	2140,88

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–październik br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 3,3%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** w okresie styczeń–październik br. ukształtowało się na poziomie 3973,04 zł (tj. o 3,4% wyższym niż przed rokiem). W październiku br. przeciętna płaca wyniosła 4289,43 zł i wzrosła o 6,7% w skali roku. W **sektorze prywatnym**, w okresie dziesięciu miesięcy br., przeciętne wynagrodzenie wyniosło 3272,94 zł i zwiększyło się o 3,0% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W październiku br. przeciętne wynagrodzenie brutto było o 3,6% wyższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 3287,30 zł.

W październiku br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 1,2% (wobec wzrostu o 1,3% we wrześniu br. i spadku o 1,1% w październiku ub. roku). W okresie dziesięciu miesięcy płaca realna w skali roku była wyższa niż przed rokiem o 0,4% (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 1,1%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	X 2010				I-X 2010	
	w tys.	X 2009=100	w zł	X 2009=100	w zł	I-X 2009=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	7832,1	99,2	1665,79	106,3	1638,10	106,5
emerytury	5250,2	99,7	1777,20	106,2	1750,21	106,3
renty z tytułu niezdolności do pracy	1253,1	96,1	1305,89	106,2	1296,24	107,0
renty rodzinne	1328,8	100,2	1564,95	105,6	1522,82	106,0
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1358,3	96,4	975,18	104,6	954,32	104,8

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w październiku br. była o 6,3% większa niż przed rokiem i wyniosła 1665,79 zł. W okresie styczeń–październik br. ukształtowała się ona na poziomie 1638,10 zł, tj. wzrosła o 6,5%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zwiększyła się w skali roku zarówno w październiku br. (o 2,7%), jak i w okresie dziesięciu miesięcy br. (o 3,7%).

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. ukształtowała się na poziomie 975,18 zł i wzrosła w skali roku o 4,6%. W okresie styczeń–październik br. wyniosła 954,32 zł, tj. zwiększyła się o 4,8%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. wzrosła w ujęciu rocznym o 1,1%, natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. o 2,0%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–październik br. 2,2 mld zł, tj. o 19,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. wypłacono bezrobotnym 188,9 mln zł, tj. o 5,5% mniej niż we wrześniu br. oraz o 6,1% mniej niż przed rokiem.

W październiku br. wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** (133,2 mln zł) była niższa zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 0,7%), jak i w ujęciu rocznym (o 1,2%). W okresie styczeń–październik br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1332,2 mln zł, tj. o 5,7% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

W październiku br. zrealizowano 3,0 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** na łączną kwotę 6,8 mln zł, tj. o 3,1% więcej niż we wrześniu br. W okresie styczeń–październik br. średnia liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła 2,5 tys. osób, a suma wypłaconych świadczeń stanowiła 57,9 mln zł.

Ceny

W październiku br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych rosły w skali roku nieco szybciej niż w poprzednim miesiącu. Na wzrost cen konsumpcyjnych ogółem wpłynęła głównie dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Ceny produkcji sprzedanej przemysłu, w tym m.in. ceny w górnictwie i wydobywaniu oraz przetwórstwie przemysłowym, rosły wolniej niż przed miesiącem. Utrzymał się niewielki wzrost cen produkcji budowlano-montażowej.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w październiku br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Wzrosły ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (o 1,1%). Niewielki spadek odnotowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie oraz przetwórstwo przemysłowe (po 0,1%). W przetwórstwie przemysłowym obniżono ceny produkcji m.in. komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,5%), urządzeń elektrycznych (o 0,8%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 0,7%), napojów (o 0,5%), artykułów spożywczych (o 0,3%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz maszyn i urządzeń (po 0,2%), a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz mebli (po 0,1%). Wyższe były natomiast ceny m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,3%), wyrobów z metali (o 0,4%) oraz metali (o 1,9%). Największy spadek obserwowano w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,3% wobec wzrostu o 1,3% przed miesiącem).

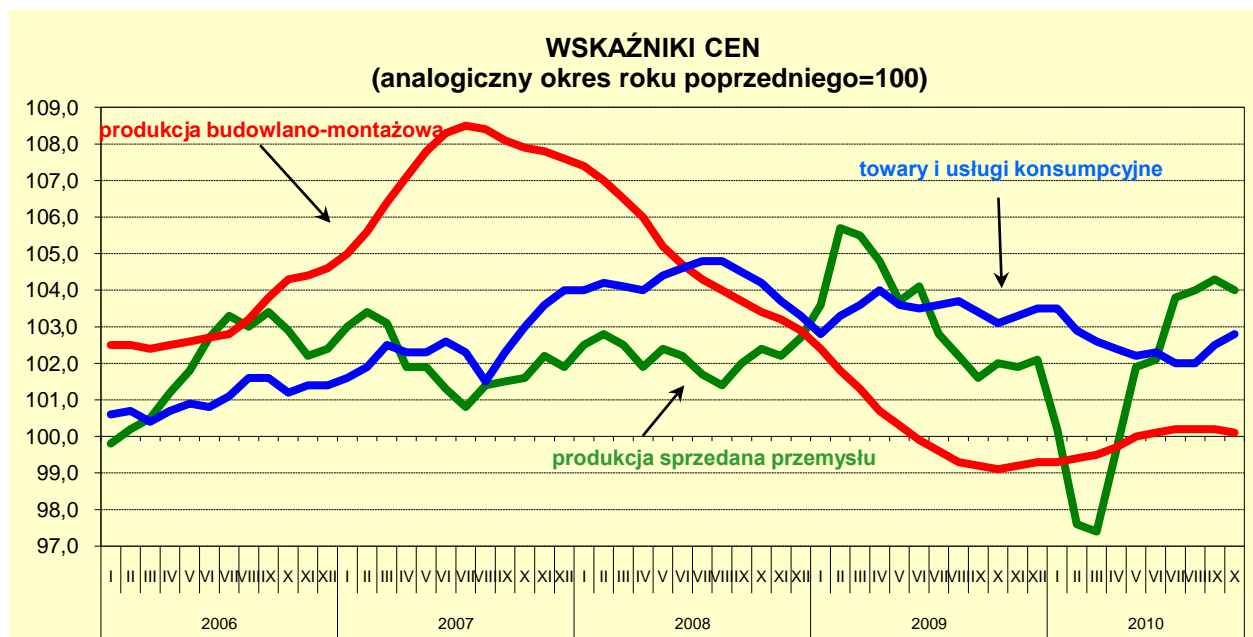
W ujęciu rocznym ceny produkcji sprzedanej przemysłu były w październiku br. wyższe o 4,0% (wobec wzrostu o 4,3% we wrześniu br. oraz o 2,0% w październiku ub. roku). Najbardziej podniesiono ceny w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 17,4% wobec 19,7% przed miesiącem). Znacznie wzrosły również ceny w sekcjach dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,5% wobec 5,7% we wrześniu br.) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,1% wobec 4,1% przed miesiącem), w tym ceny w wytwarzaniu paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym (o 9,1%), wytwarzaniu, przesyłaniu, dystrybucji i handlu energią elektryczną (o 4,3%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w parę wodną, gorącą wodą i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 4,2%). Ceny w przetwórstwie przemysłowym były wyższe niż przed rokiem o 2,7% (wobec wzrostu o 3,2% we wrześniu br.), na co wpłynął znaczny wzrost cen m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 28,0%), metali (o 14,9%) oraz mniejszy – chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 4,8%), artykułów spożywczych (o 2,8%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,8%). Spadły natomiast ceny produkcji m.in. wyrobów z metali

(o 0,3%), napojów (o 1,2%), mebli (o 1,7%), maszyn i urządzeń (o 3,0%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,9%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz urządzeń elektrycznych (po 4,1%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,8%).

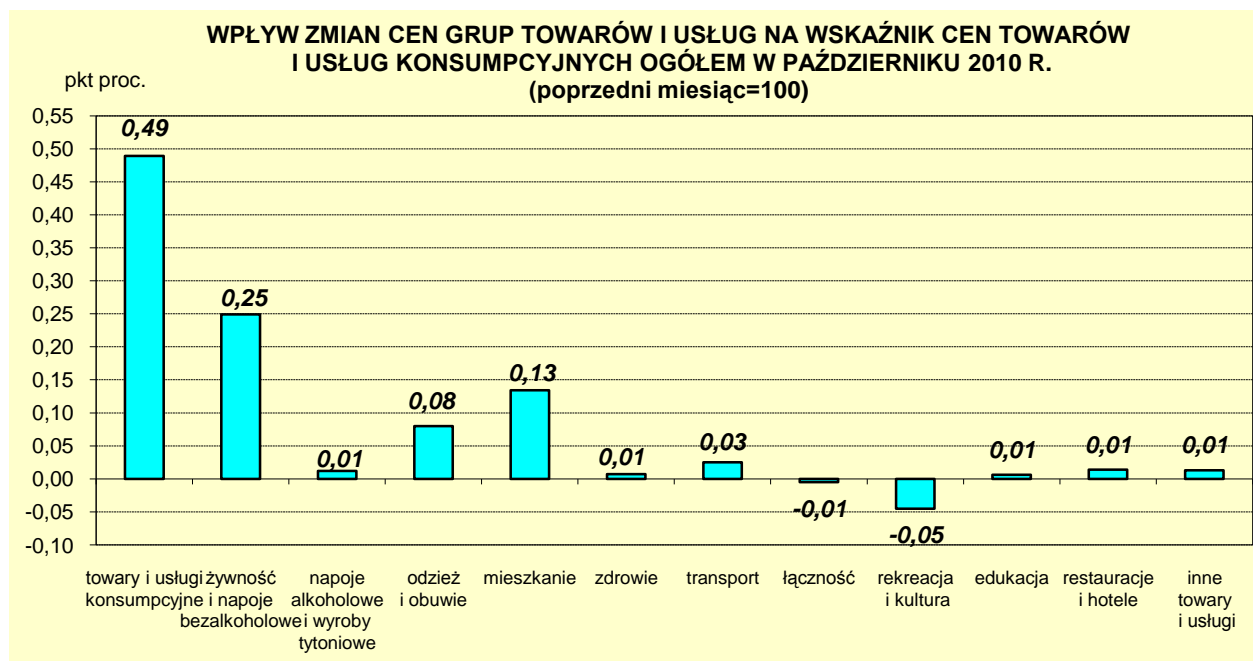
Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w październiku br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem i nieznacznie wzrosły w stosunku do października ub. roku (o 0,1%).

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2009	Grudzień roku poprzedniego=100					
X.....	102,7	120,6	100,1	110,7	107,3	99,2
2010						
X.....	104,5	115,0	103,7	105,1	105,1	99,9
2009	Miesiąc poprzedni=100					
X.....	100,4	101,9	100,3	100,1	99,9	100,1
XI.....	99,6	100,1	99,6	100,1	99,9	100,1
XII.....	99,8	102,0	99,6	100,0	100,5	100,0
2010						
I.....	100,4	102,8	100,1	100,8	101,5	99,8
II.....	99,9	98,9	99,7	101,5	100,3	99,9
III.....	99,8	101,3	99,7	100,1	100,4	100,0
IV.....	101,4	103,9	101,3	100,0	101,7	100,1
V.....	102,0	100,8	102,3	100,3	100,4	100,1
VI.....	101,0	101,0	101,0	101,1	99,7	100,1
VII.....	100,1	101,5	100,1	100,1	99,7	99,9
VIII.....	99,8	101,5	99,6	100,1	100,3	100,0
IX.....	100,1	102,5	100,0	100,0	101,3	100,0
X.....	100,0	99,9	99,9	101,1	99,7	100,0
2009	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
X.....	102,0	117,3	99,2	113,8	107,2	99,1
XI.....	101,9	119,7	99,3	110,9	107,4	99,2
XII.....	102,1	123,1	99,3	110,8	107,7	99,3
I-X.....	103,6	111,4	101,2	117,0	103,6	100,4
2010						
I.....	100,2	119,6	98,7	101,7	107,1	99,3
II.....	97,6	114,4	95,9	101,1	106,2	99,4
III.....	97,4	113,2	95,6	101,6	106,3	99,5
IV.....	99,6	115,5	98,1	101,3	107,2	99,7
V.....	101,9	117,3	100,7	101,5	106,9	100,0
VI.....	102,1	116,0	100,7	104,3	106,3	100,1
VII.....	103,8	119,9	102,5	104,2	105,6	100,2
VIII.....	104,0	117,7	102,9	104,2	105,0	100,2
IX.....	104,3	119,7	103,2	104,1	105,7	100,2
X.....	104,0	117,4	102,7	105,1	105,5	100,1
I-X.....	101,5	117,1	100,1	102,9	106,2	99,9

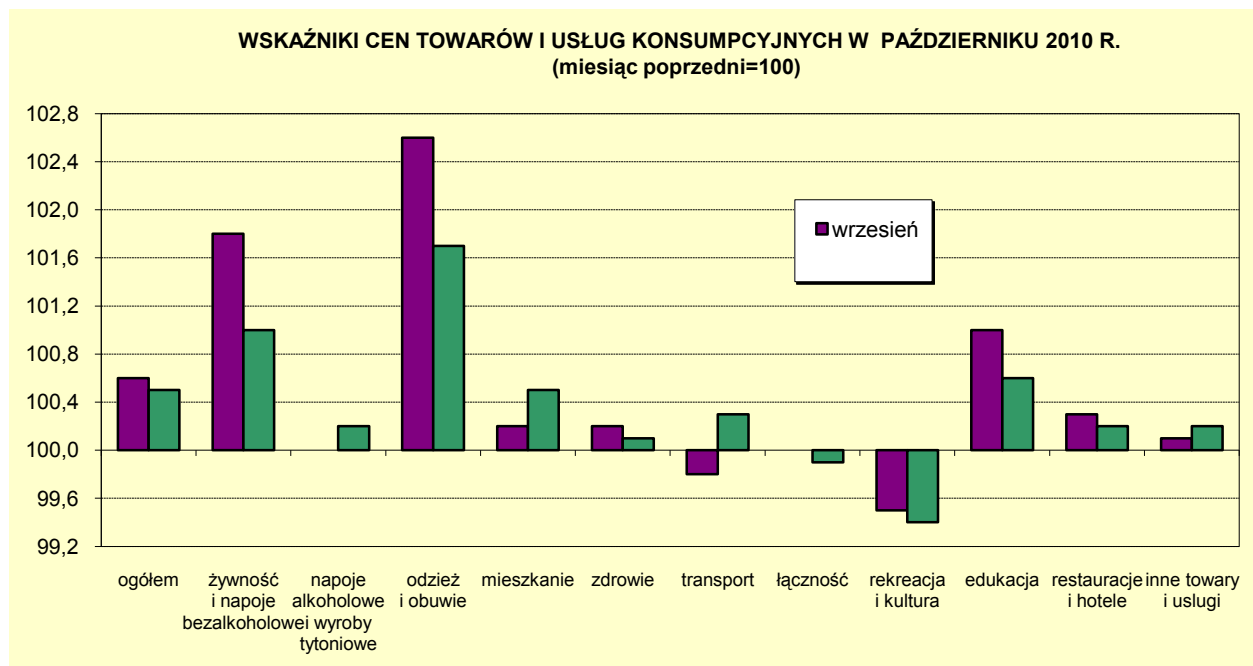

W październiku br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były o 0,5% wyższe niż we wrześniu br. Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które zwiększyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,25 pkt proc. i 0,13 pkt proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w październiku br. **w ujęciu miesięcznym** były wyższe o 1,0%. Wzrosły ceny żywności (o 1,1%), w tym dużo droższe były warzywa (wzrost o 7,5%). Więcej niż we wrześniu br. konsumenci płacili za mąkę (o 4,0%), owoce (o 3,0%), pieczywo (o 2,3%), cukier (o 1,4%), oleje i pozostałe tłuszcze (o 0,8%) oraz makarony (o 0,5%). Wzrost cen odnotowano również w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,5%, w tym serów –

o 0,8%, jaj – o 0,6%, jogurtów, śmietany, napojów i deserów mlecznych – o 0,4%, przy niewielkim spadku cen mleka – o 0,1%). Niższe niż we wrześniu br. były natomiast m.in. ceny mięsa (przeciętnie o 1,0%, w tym m.in. drobiu – o 4,8%, mięsa wieprzowego - o 1,1%, mięsa wołowego – o 0,1%, przy niewielkim wzroście cen wędlin – o 0,1%). Ceny napojów bezalkoholowych były wyższe niż przed miesiącem (o 0,3%), w tym kawy o 0,7%.

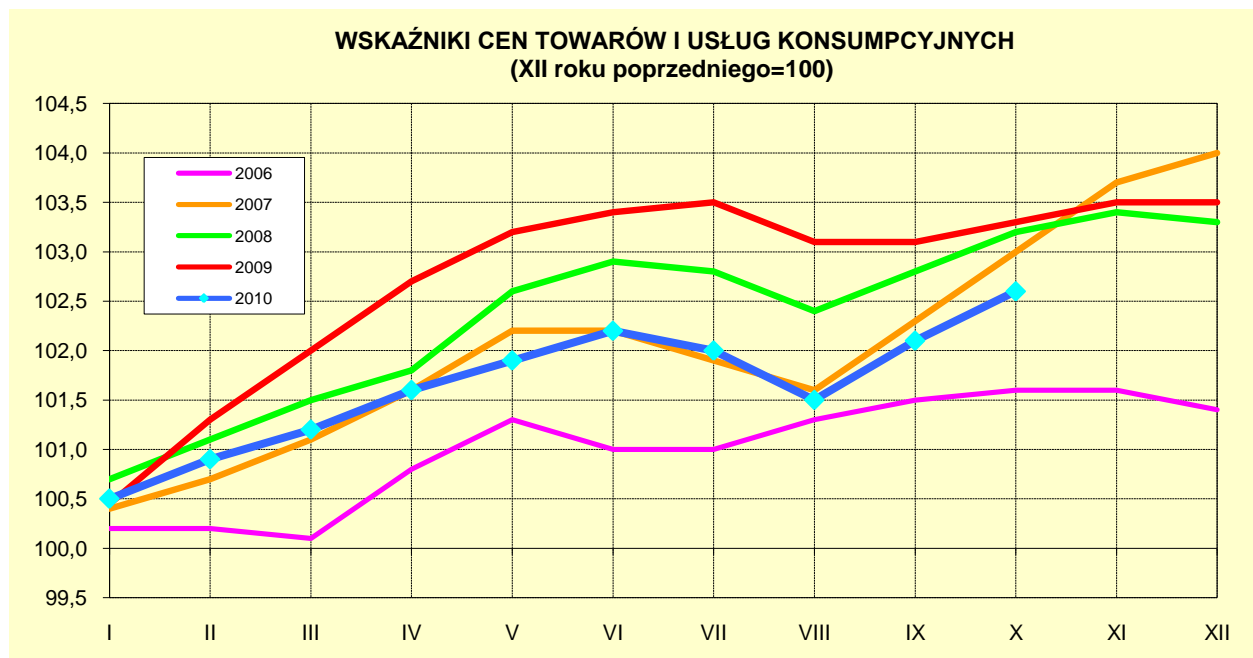
Odnotowano wzrost cen obuwia o 3,3% oraz odzieży o 1,0%.

W październiku br. ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem wzrosły o 0,5%. Nieznacznie więcej płacono za usługi kanalizacyjne oraz zaopatrywanie w wodę (po 0,1%), a ceny za wywóz nieczystości (śmieci) kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu br. Więcej niż przed miesiącem należało również zapłacić za nośniki energii (wzrost o 1,0%), w tym gaz (o 2,6%), opał (o 1,8%), ciepłą wodę (o 0,6%) oraz centralne ogrzewanie (o 0,5%).

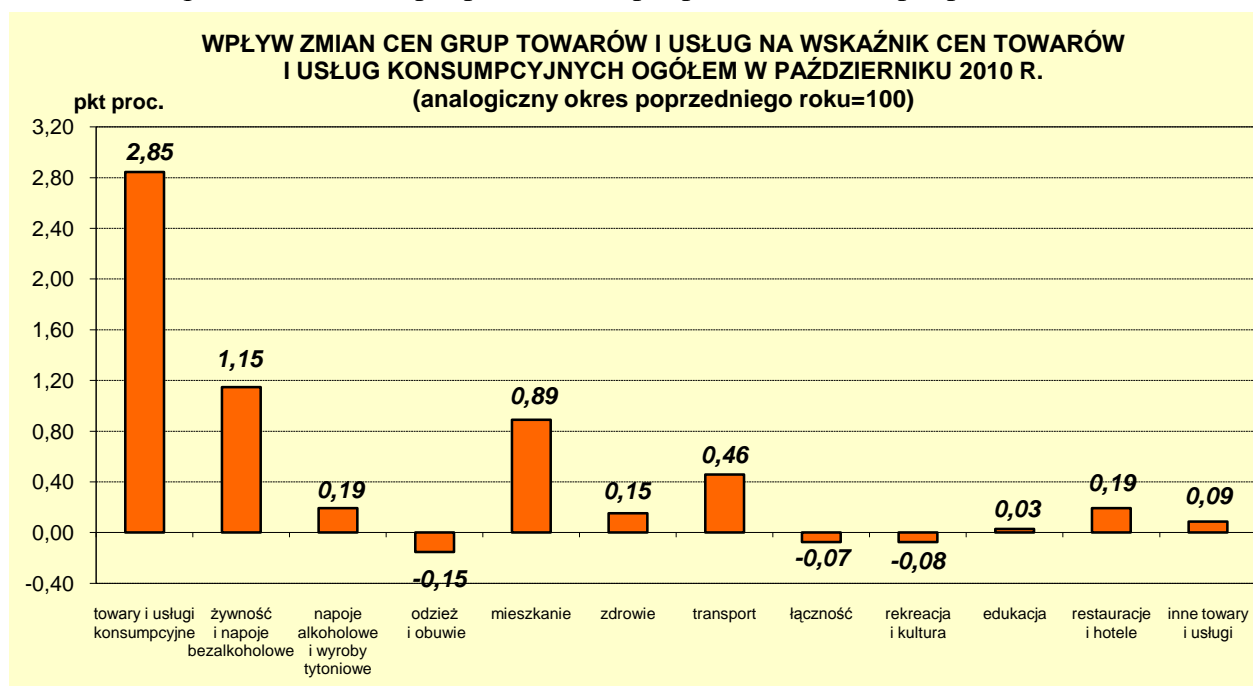
Ceny w zakresie transportu wzrosły o 0,3% w porównaniu z wrześniem br. Droższe były paliwa do prywatnych środków transportu (o 0,6%), w tym gaz ciekły – o 3,7%, olej napędowy – o 0,5% oraz benzyny silnikowe – o 0,1%. Ceny samochodów osobowych były niższe niż przed miesiącem o 0,2%.

W październiku br. odnotowano spadek cen związanych z rekreacją i kulturą (o 0,6%). Mniej niż we wrześniu br. należało zapłacić za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 2,5%), a także za gazety i czasopisma (o 2,3%). Tańszy był również sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 0,9%). Ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem.

Spośród innych towarów i usług w październiku br. więcej należało zapłacić m.in. za ubezpieczenia (o 0,9%) oraz usługi w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 0,3%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych **w skali roku** w październiku br. wyniósł 2,8% (wobec 2,5% we wrześniu br. oraz 2,0% w sierpniu i lipcu br.) i był największy od marca br. Znaczący wpływ na poziom tego wskaźnika miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, które podwyższyły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 1,15 pkt proc. i o 0,89 pkt proc. Spadki cen odzieży i obuwia, towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury oraz łączności wpłynęły na obniżenie tego wskaźnika odpowiednio o 0,15 pkt proc., o 0,08 pkt proc. oraz o 0,07 pkt proc.

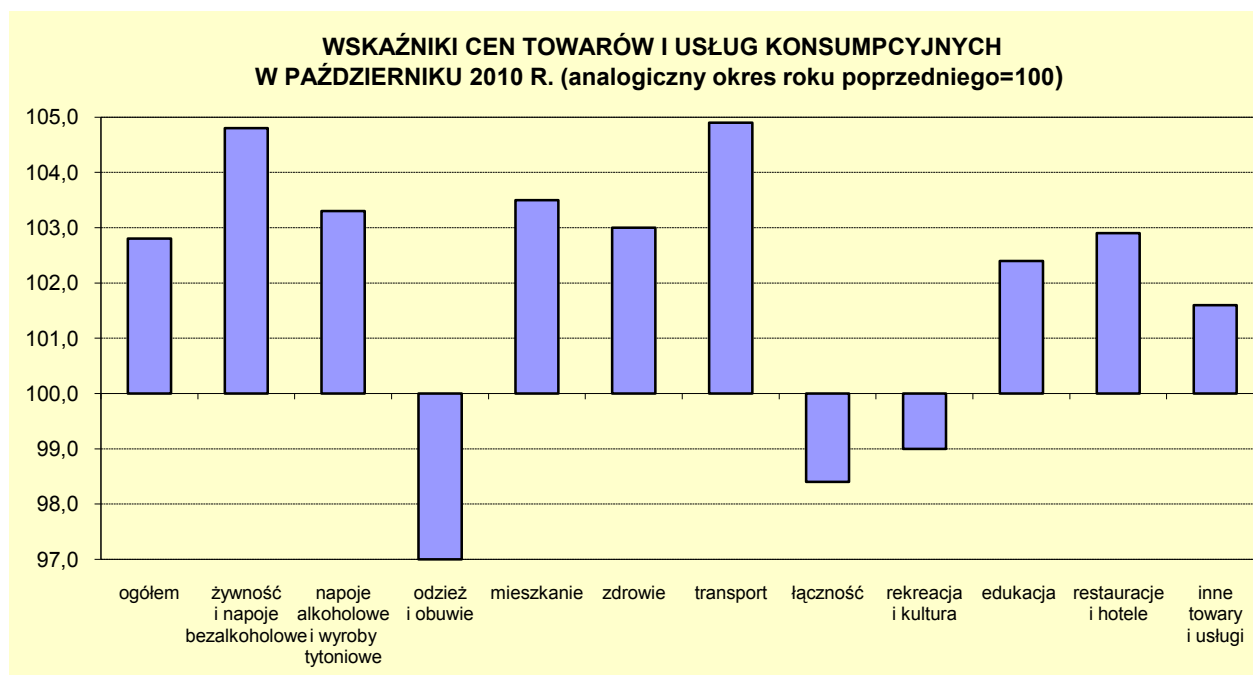

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2009	Grudzień roku poprzedniego=100										
X.....	103,3	102,2	107,8	94,4	104,8	102,9	106,6	99,9	102,6	102,7	103,8
2010	Miesiąc poprzedni=100										
X.....	102,6	103,7	103,1	97,6	103,3	102,7	104,4	99,8	100,8	102,3	102,5
2009	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
X.....	100,1	100,3	100,2	101,7	100,2	100,1	99,2	99,9	99,4	101,0	100,2
XI.....	100,3	100,7	100,1	100,0	100,1	100,1	100,9	99,6	99,9	100,1	100,2
XII.....	100,0	100,5	100,0	99,4	100,1	100,2	99,6	99,0	98,7	100,0	100,1
2010											
I.....	100,6	100,9	100,1	97,7	100,9	100,5	101,1	100,6	101,3	100,2	100,3
II.....	100,2	100,3	100,6	98,4	100,8	100,3	100,5	99,6	99,4	100,0	100,3
III.....	100,3	100,3	101,3	100,6	100,1	100,2	100,9	99,8	99,6	100,1	100,3
IV.....	100,4	100,7	100,4	100,5	100,1	100,3	101,3	100,0	100,0	100,0	100,2
V.....	100,3	100,7	100,3	99,8	100,1	100,3	101,0	100,0	100,1	100,1	100,2
VI.....	100,3	100,5	100,1	99,7	100,3	100,3	100,1	100,0	100,9	100,1	100,3
VII.....	99,8	98,9	100,1	98,7	100,1	100,1	100,2	100,0	100,5	100,0	100,3
VIII.....	99,6	98,6	100,1	98,0	100,1	100,3	99,3	100,0	100,0	100,0	100,2
IX.....	100,6	101,8	100,0	102,6	100,2	100,2	99,8	100,0	99,5	101,0	100,3
X.....	100,5	101,0	100,2	101,7	100,5	100,1	100,3	99,9	99,4	100,6	100,2
2009	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
X.....	103,1	103,0	108,9	93,7	105,7	103,3	99,3	99,7	102,8	102,8	104,4
XI.....	103,3	103,4	108,3	93,8	105,0	103,3	103,0	99,3	102,8	102,8	104,4
XII.....	103,5	103,4	108,0	93,9	104,9	103,2	107,2	98,4	101,2	102,8	104,1
I-X.....	103,5	104,2	109,6	92,4	107,6	103,1	96,2	99,8	102,1	103,6	105,2
2010											
I.....	103,5	103,0	107,5	95,0	103,9	103,1	111,3	99,1	101,8	102,7	104,0
II.....	102,9	102,8	107,4	95,1	103,1	102,9	108,2	98,8	100,9	102,6	103,9
III.....	102,6	101,4	107,7	95,4	103,1	102,9	108,4	98,5	100,0	102,5	103,8
IV.....	102,4	100,7	107,2	96,0	103,0	102,9	108,4	98,5	99,7	102,4	103,5
V.....	102,2	100,6	107,0	95,9	102,9	103,0	108,1	98,5	99,4	102,5	103,2
VI.....	102,3	102,2	106,2	96,0	103,2	103,0	104,8	98,5	99,2	103,0	103,1
VII.....	102,0	102,4	103,6	96,5	103,2	102,9	103,0	98,4	99,1	103,1	102,9
VIII.....	102,0	102,3	103,6	96,2	103,1	103,0	103,2	98,5	99,0	103,0	102,9
IX.....	102,5	104,3	103,3	97,0	103,2	102,9	103,8	98,5	99,0	102,8	102,9
X.....	102,8	104,8	103,3	97,0	103,5	103,0	104,9	98,4	99,0	102,4	102,9
I-X.....	102,5	102,4	105,6	96,0	103,2	103,0	106,3	98,6	99,7	102,7	103,3

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w ujęciu rocznym w październiku br. był największy od czerwca ub. roku i wyniósł 4,8% (wobec 4,3% we wrześniu br. oraz 2,3% w sierpniu br.). Ceny żywności wzrosły o 5,3%, w tym znacznie podrożały warzywa (o 27,6%) i owoce (o 22,8%). Więcej płacono za pieczywo (o 9,5%), mąkę (o 8,3%) oraz oleje i pozostałe tłuszcze (o 7,3%). Droższe niż przed rokiem były również artykuły w grupie „mleko, sery i jaja”

(o 3,1%, w tym sery – o 5,9% oraz jaja i mleko – po 1,0%), ryby (o 2,3%), a także makarony i cukier (po 1,4%). Mniej niż w październiku ub. roku należało natomiast zapłacić za mięso – przeciętnie o 2,3% (w tym mięso wieprzowe – o 5,2%, wędliny – o 1,7%, drób – o 1,5%, przy wzroście cen mięsa wołowego – o 0,4%) oraz ryż (o 5,9%). Wyższe były ceny napojów bezalkoholowych – o 0,5%.

Utrzymał się spadek w skali roku cen odzieży (o 3,5%) i obuwia (o 1,7%).

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe w ujęciu rocznym o 3,5%. Usługi kanalizacyjne podrożały o 6,4%, zaopatrywanie w wodę – o 5,3%, a wywóz nieczystości (śmieci) – o 4,8%. Ceny nośników energii wzrosły o 5,0%. Znacznie podrożał gaz (o 6,1%), ciepła woda (o 5,8%), energia elektryczna (o 5,3%), centralne ogrzewanie (o 4,7%) oraz opał (o 3,5%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe niż w październiku ub. roku o 0,8%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem podrożały w skali roku o 3,0%. Podniesiono ceny m.in. usług stomatologicznych (o 4,8%), lekarskich (o 3,5%) oraz artykułów farmaceutycznych (o 2,7%).

Bardziej niż w poprzednich miesiącach wzrosły w październiku br. ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 4,9%), głównie w wyniku znacznego wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu – o 9,5% (w tym oleju napędowego – o 17,6%, gazu ciekłego – o 17,0% oraz benzyny silnikowej – o 6,4%). Podrożały również usługi transportowe (o 5,1%). Obniżyły się

natomiast ceny samochodów osobowych (o 1,9%). Ceny towarów i usług w zakresie łączności spadły o 1,6%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą w październiku br. były o 1,0% niższe niż przed rokiem. Znacznie mniej płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 9,2%). Wzrosły natomiast ceny książek (o 4,5%), biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 3,3%) oraz gazet i czasopism (o 1,3%). Więcej niż przed rokiem płacono również za turystykę zorganizowaną (o 3,1%).

Spośród innych towarów i usług podniesiono m.in. ceny usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 3,9%), środków do higieny osobistej (o 1,5%) oraz ubezpieczeń (o 1,2%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2009 r. – październik 2010 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł, podobnie jak odpowiednio przed miesiącem – 2,7%. Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ wzrosły w tym okresie o 2,8%.

Rolnictwo

W październiku br. średnia temperatura powietrza wyniosła 6,0 °C i była niższa o 2,3 °C od średniej z wielolecia, natomiast średnia suma opadów wyniosła ok. 14 mm i była niższa od średniej wieloletniej o ok. 70%.

Warunki agrometeorologiczne w październiku br. były na ogół korzystne dla rolnictwa. Słoneczna i bezdeszczowa pogoda, panująca w większości dni miesiąca, stwarzała dobre warunki dla wykonywania prac polowych, zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. Pomimo niedoboru opadów, stopień uwilgotnienia ornej warstwy gleby prawie w całym kraju był dostateczny. Do końca drugiej dekady października zakończono, rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. Stan upraw ozimych w październiku br. oceniono na 3,3 do 3,4 stopnia kwalifikacyjnego, tj. od 0,3 do 0,4 stopnia kwalifikacyjnego niżej w porównaniu z oceną ubiegłoroczną. W pierwszej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków. Prowadzono

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2010 r. – struktura spożycia z 2008 r. w cenach grudnia 2009 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno i na zielonkę, który na ogół zakończono pod koniec miesiąca. W październiku trwał również sprzęt poplonów ścierniskowych oraz wykonywano orki przedzimowe.

Na rynku rolnym w październiku br. odnotowano następujące tendencje cen podstawowych produktów rolnych:

- ceny zbóż, przy malejącym skupie, nadal rosły i kształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż przed rokiem,
- ceny ziemniaków, przy sezonowym spadku, były znacznie wyższe niż odpowiednio w ub. roku,
- ceny żywca wieprzowego oraz prosiąt do dalszego chowu wykazały dalszy spadek do poziomu znacznie niższego niż przed rokiem,
- ceny drobiu rzeźnego, pomimo utrzymującej się tendencji spadkowej, były zbliżone do notowanych w październiku ub. roku,
- ceny żywca wołowego w skupie nieznacznie wzrosły i były zbliżone do poziomu ubiegłorocznego, natomiast na targowiskach obniżyły się i kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku,
- ceny mleka, przy malejącym sezonowym skupie, wzrosły zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–X 2010		X 2010		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	IX 2010=100
Ziarno zbóż^b	3261,5	115,5	631,1	115,6	67,5
w tym:					
pszenica	2238,6	123,0	462,8	119,6	66,7
żyto	294,5	89,4	55,9	93,4	68,4

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup **zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), z tegorocznych zbiorów (niższych o 8,5% od bardzo wysokich w 2009 r.), w okresie lipiec-październik br. wynosił 3261,5 tys. t i był większy o 15,5% niż w analogicznym okresie ub. roku. Przy systematycznym spadku dostaw ziarna występującym zwykle po żniwach, w październiku br. skupiono o 32,5% mniej zbóż niż przed miesiącem, ale więcej o 15,6% niż przed rokiem.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2010		X 2010		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	IX 2010= =100
Żywiec rzeźny^b	2248,5	110,4	205,8	120,3	102,4
w tym:					
wołowy (z cielęcym)	198,4	98,9	15,5	132,2	109,4
wieprzowy	1075,3	111,7	95,0	123,0	105,0
drobiowy	968,4	111,8	94,9	116,1	99,1
Mleko ^c	7368,0	97,6	717,5	102,4	95,7

^a W okresie lipiec–październik bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

W okresie styczeń–październik br. **skup żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej), w wyniku znaczącego zwiększenia skupu żywca wieprzowego (o 11,7%) i drobiowego (o 11,8%) wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 10,4%. W październiku br. dostawy żywca rzeźnego do skupu były większe o 2,4% niż przed miesiącem i o 20,3% niż przed rokiem.

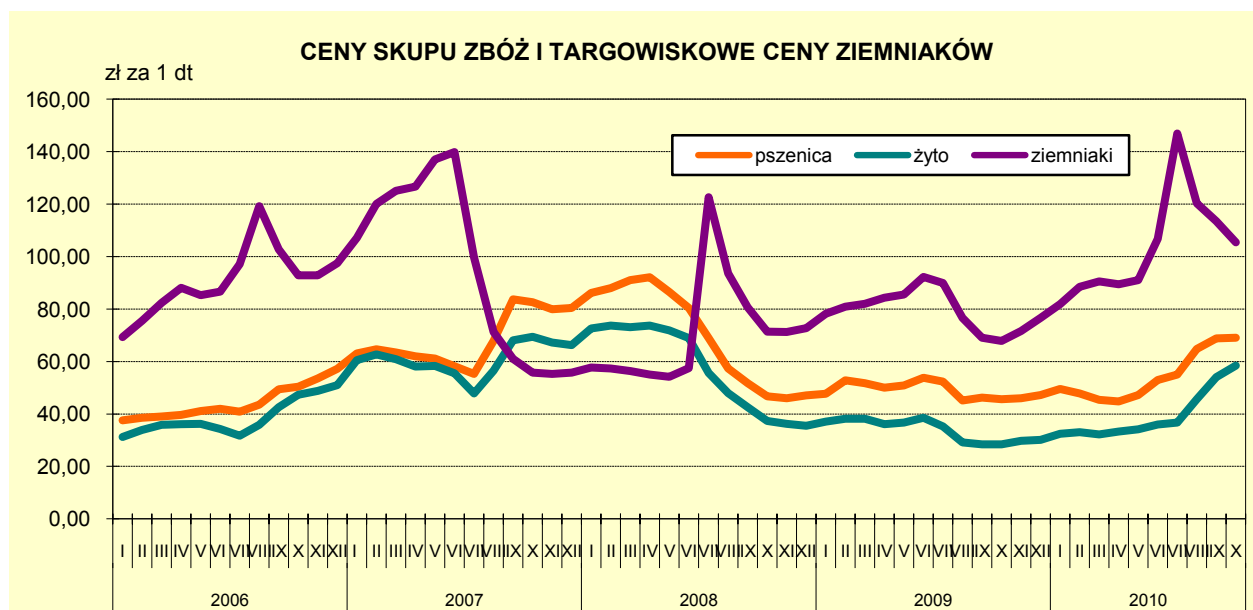
Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	W skupie					Na targowiskach				
	X 2010			I-X 2010		X 2010			I-X 2010	
	zł	X 2009= =100	IX 2010= =100	zł	I-X 2009= =100	zł	X 2009= =100	IX 2010= =100	zł	I-X 2009= =100
Pszemica ^a za 1 dt	69,09	151,4	100,4	57,31	117,2	78,64	147,6	102,7	61,74	106,2
Żyto ^a za 1 dt	58,46	205,4	108,1	39,20	116,4	61,32	151,6	106,3	45,71	98,0
Ziemniaki ^b za 1 dt	24,03	115,1	81,2	38,16	117,9	105,42	155,3	92,9	103,42	128,2
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	4,54	101,0	101,5	4,54	99,5	4,55	96,2	94,4	4,80	100,6
trzoda chlewna	3,86	91,5	91,1	3,89	82,6	3,84	89,9	94,8	3,80	82,8
drób	3,53	99,5	93,7	3,47	93,1
Prosię na chów za 1 szt.	107,51	63,6	93,3	135,32	77,2
Mleko za 1 hl	111,81	121,6	104,9	103,67	119,0	x	x	x	x	x

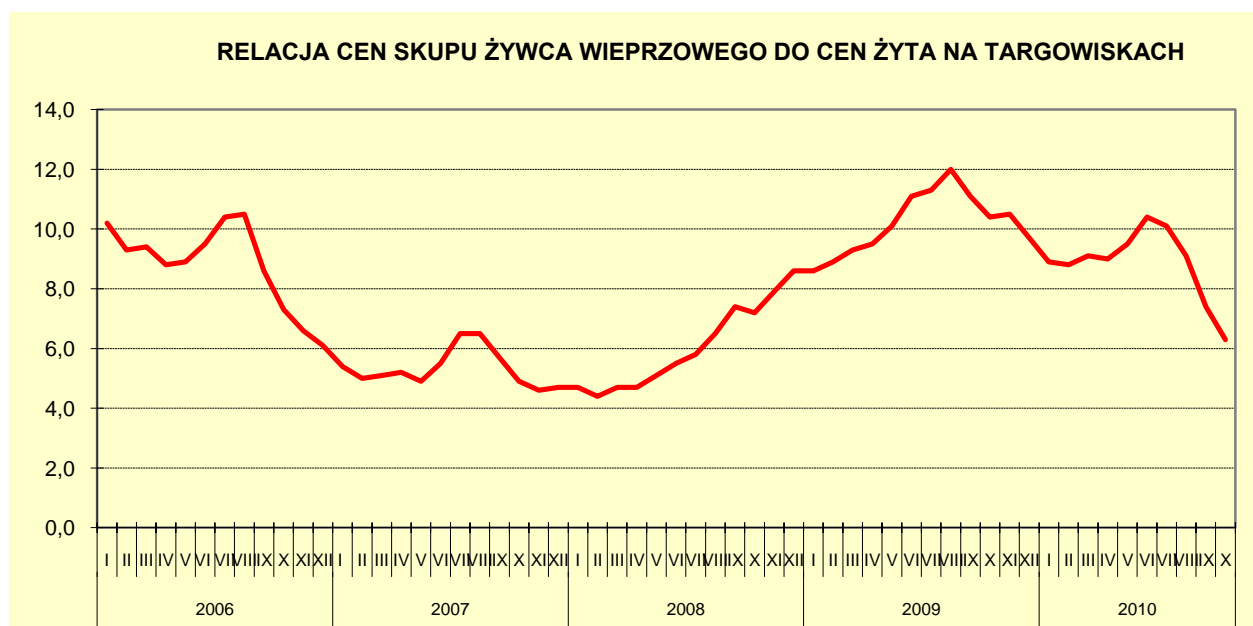
^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W październiku br., przy zmniejszonej w stosunku do poprzedniego miesiąca podaży, utrzymała się wzrostowa tendencja **cen ziarna**. Ceny skupu **pszenicy** w porównaniu z wrześniem br. wzrosły o 0,4%, a **żyta** o 8,1%, natomiast w skali roku odpowiednio o 51,4% oraz o 105,4%.

W obrocie targowiskowym pszenica była droższa niż przed miesiącem o 2,7%, natomiast żyto o 6,3%, a ich ceny były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 47,6% oraz o 51,6%.

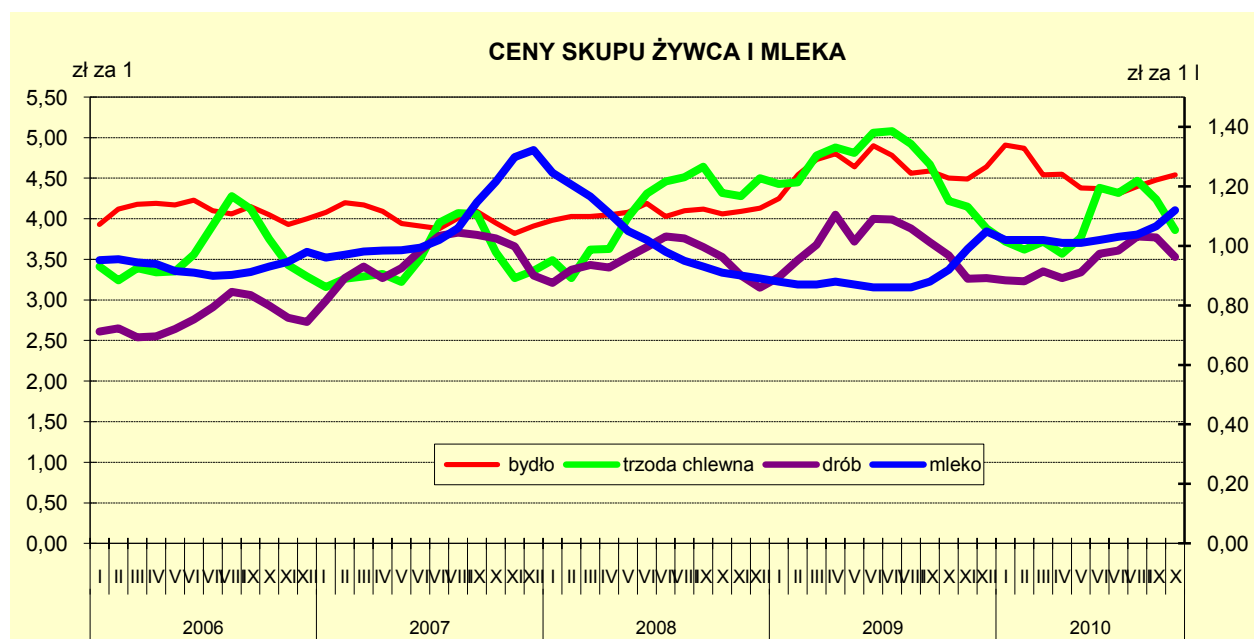
W październiku br., przy krajowej podaży ziemniaków zbliżonej do ubiegłorocznej, na obu rynkach utrzymał się, notowany od sierpnia br., spadek ich cen. Średnia **cena ziemniaków** obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca – w skupie o 18,8%, a na targowiskach o 7,1%, ale nadal była znacznie wyższa niż przed rokiem (stosownie o 15,1% i o 55,3%).

W okresie styczeń–październik br., przy wyższej niż przed rokiem podaży **żywca wieprzowego**, jego przeciętna cena była niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. spadek cen żywca w skali miesiąca w skupie i na targowiskach wynosił odpowiednio 8,9% i 5,2%, a w skali roku stosownie 8,5% i 10,1%. Obniżenie cen żywca wieprzowego przy jednoczesnym wzroście cen zbóż wpłynęło na pogłębienie niekorzystnych relacji cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach. W październiku br. relacja ta wyniosła 6,3 (wobec 7,4 przed miesiącem i 10,4 przed rokiem). W omawianym miesiącu utrzymał się, notowany od maja br. spadek cen prosiąt do dalszego chowu. Za 1 prosię na targowiskach płacono 107,51 zł, tj. mniej o 6,7% niż we wrześniu br. i o 36,4% niż w październiku ub. roku.

Od początku roku skup **żywca drobiowego** kształtował się na wysokim poziomie i w okresie styczeń–październik br. był większy o 11,8% niż przed rokiem. W październiku br. za 1 kg drobiu rzeźnego płacono w skupie mniej niż przed miesiącem i przed rokiem (odpowiednio o 6,3% i 0,5%).

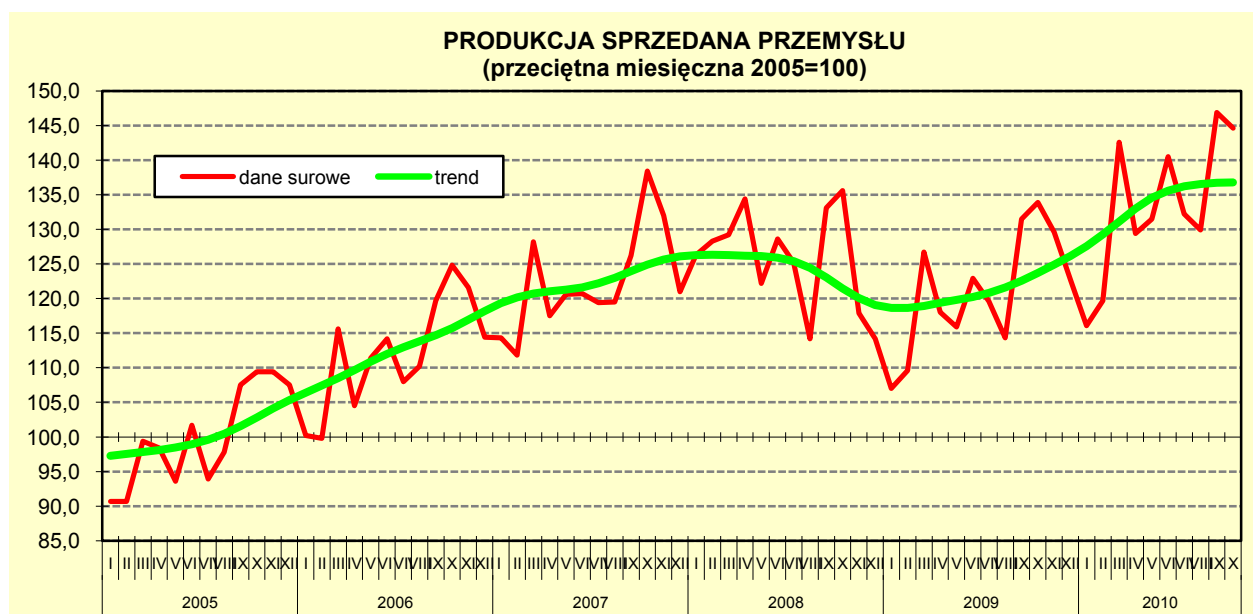
W październiku br. utrzymał się, notowany od sierpnia br., wzrost cen skupu wołowiny w skali miesiąca. Średnie **ceny skupu żywca wołowego** (4,54 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (4,87 zł/kg) wzrosły w porównaniu z wrześniem br. odpowiednio o 1,5% oraz o 0,8% i były stosownie – wyższe o 1,0% i niższe o 1,8% niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym obniżeniu uległy średnie ceny żywca wołowego (4,55 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (4,92 zł/kg) – w ujęciu miesięcznym po 5,6%, a w skali roku – odpowiednio o 3,8% i o 6,3%.

W okresie styczeń–październik br. podmioty rynkowe skupiły o 2,4% mniej **mleka** niż odpowiednio przed rokiem, a jego przeciętne ceny w tym okresie wzrosły o 19,0%. W październiku br., przy sezonowym spadku podaży surowca, przeciętna cena mleka wzrosła o 4,9% w skali miesiąca i o 21,6% w skali roku.

Przemysł

W październiku br. produkcja sprzedana przemysłu rosła w tempie nieco wolniejszym niż w poprzednich miesiącach. Zwiększeniu produkcji towarzyszył notowany od pięciu miesięcy wzrost zatrudnienia w skali roku w przemyśle.

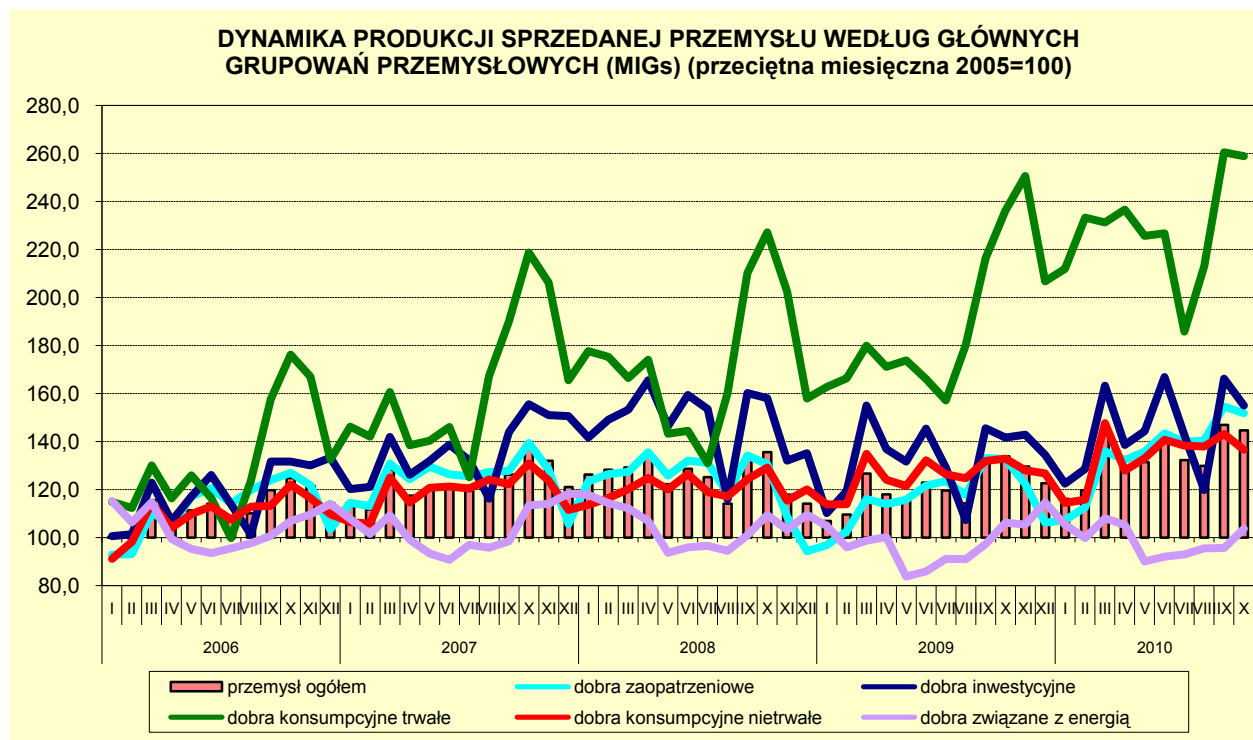

Produkcja sprzedana przemysłu⁶ w październiku br. była wyższa w ujęciu rocznym o 8,0% (we wrześniu br. wzrost o 11,8%), natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem obniżyła się o 1,6%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja wzrosła o 11,2%, a w odniesieniu do września br. notowano jej spadek – o 0,6%.

W październiku br. wzrost produkcji w ujęciu rocznym obserwowano we wszystkich sekcjach, z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (spadek o 3,1%). W przetwórstwie przemysłowym produkcja zwiększyła się o 9,3%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,9%, a w górnictwie i wydobywaniu – o 0,6%.

⁶ W cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wśród **głównych grupowań przemysłowych**⁷ w okresie styczeń–październik br. odnotowano wysoki wzrost produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 22,8%. Sprzedaż dóbr zaopatrzeniowych była wyższa niż przed rokiem o 14,8%, inwestycyjnych – o 8,6%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 3,2%, a dóbr związanych z energią – o 2,1%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w okresie styczeń–październik br. o 10,6% większa niż w analogicznym okresie ub. roku, przy mniejszym o 0,9% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 4,9%.

⁷ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym Rozporządzenie (WE) nr 586/2001 w sprawie wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010		2009	
	X	I-X	X	I-X	I-X	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł.....	98,7	94,6	108,0	109,6	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	88,6	85,7	100,6	102,6	5,3	4,9
przetwórstwo przemysłowe	98,9	95,0	109,3	110,9	83,3	83,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	102,0	93,8	96,9	100,1	9,2	9,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	100,7	100,1	102,9	105,7	2,2	2,1
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	82,3	81,3	86,8	98,3	2,8	2,9
produkcja artykułów spożywczych	103,4	103,7	104,2	105,7	15,4	16,1
produkcja napojów	107,6	108,0	90,1	92,2	2,0	2,4
produkcja odzieży	90,6	86,9	99,2	99,9	0,7	0,8
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	99,4	96,5	107,8	109,7	2,4	2,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru	109,3	101,7	107,0	119,2	2,5	2,3
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	97,2	92,4	102,2	105,5	6,9	5,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	102,9	92,8	113,9	111,9	4,4	4,3
produkcja wyrobów farmaceutycznych.....	100,2	108,9	108,2	107,6	1,2	1,2
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	101,8	95,5	114,9	114,7	5,3	5,1
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych...	95,6	92,0	127,5	116,4	4,1	4,2
produkcja metali.....	98,0	70,3	111,1	111,7	3,6	3,3
produkcja wyrobów z metali	90,3	93,2	117,2	111,6	5,6	5,7
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	114,0	114,6	118,4	151,7	4,1	3,2
produkcja urządzeń elektrycznych	105,6	106,1	114,3	114,1	3,9	4,0
produkcja maszyn i urządzeń.....	82,1	91,4	103,1	95,9	3,5	4,2
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	101,4	83,1	107,9	117,4	9,8	9,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	61,0	99,1	101,6	84,6	1,0	1,4
produkcja mebli.....	95,4	95,6	94,7	94,3	2,5	2,9

W październiku br. wzrost produkcji sprzedanej w ujęciu rocznym notowano w 26 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 27,5% (m.in. wyrobów z betonu, cementu i gipsu – o 32,1%),

- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 18,4% (m.in. elektronicznego sprzętu powszechnego użytku – o 21,1%, elektronicznych elementów i obwodów drukowanych – o 19,8%),
- wyrobów z metali – o 17,2% (m.in. wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą – o 148,4%, metalowych elementów konstrukcyjnych – o 18,8%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 14,9% (m.in. wyrobów z tworzyw sztucznych – o 15,6%),
- urządzeń elektrycznych – o 14,3% (m.in. sprzętu gospodarstwa domowego – o 16,2%),
- chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 13,9% (m.in. mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących, wyrobów kosmetycznych i toaletowych – o 18,7%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ponad 15% produkcji sprzedanej przemysłu) w październiku br. była o 4,2% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,8% przed miesiącem). Wzrost obserwowano m.in. w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 26,5%, przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 13,2%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 9,0%, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 6,8%. Zmniejszyła się w skali roku m.in. produkcja sprzedana olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (o 41,1%), wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych (o 21,0%) oraz wyrobów mleczarskich (o 2,9%).

W październiku br. niższe niż przed rokiem było wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 13,3%) oraz produkcja sprzedana m.in. napojów (o 9,9%) oraz mebli (o 5,3%).

Z obserwowanych w październiku br. 238 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 153 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. węgla brunatnego, siarki, produktów uboju bydła i cieląt oraz trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, margaryny oraz mieszanek do smarowania pieczywa, mleka, masła, serów niedojrzewających i twarogu, wódki czystej, piwa, papierosów z tytoniu, obuwia, tarcicy iglastej, płyt pilśniowych, koksu, benzyny silnikowej, olejów napędowych, olejów opałowych, nawozów azotowych i fosforowych, opon, cementu, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, maszyn pralniczych automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, ciągników rolniczych, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, wagonów kolejowych towarowych oraz energii elektrycznej. Niższa niż w październiku ub. roku była natomiast produkcja 84 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, gazu ziemnego, serów podpuszczkowych dojrzewających, cukru, tarcicy liściastej, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco, rur stalowych, komputerów, odbiorników telewizyjnych, odkurzaczy, samochodów osobowych, rowerów.

W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa przemysłowe⁸ odnotowały poprawę wyników finansowych w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Wynik finansowy

⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

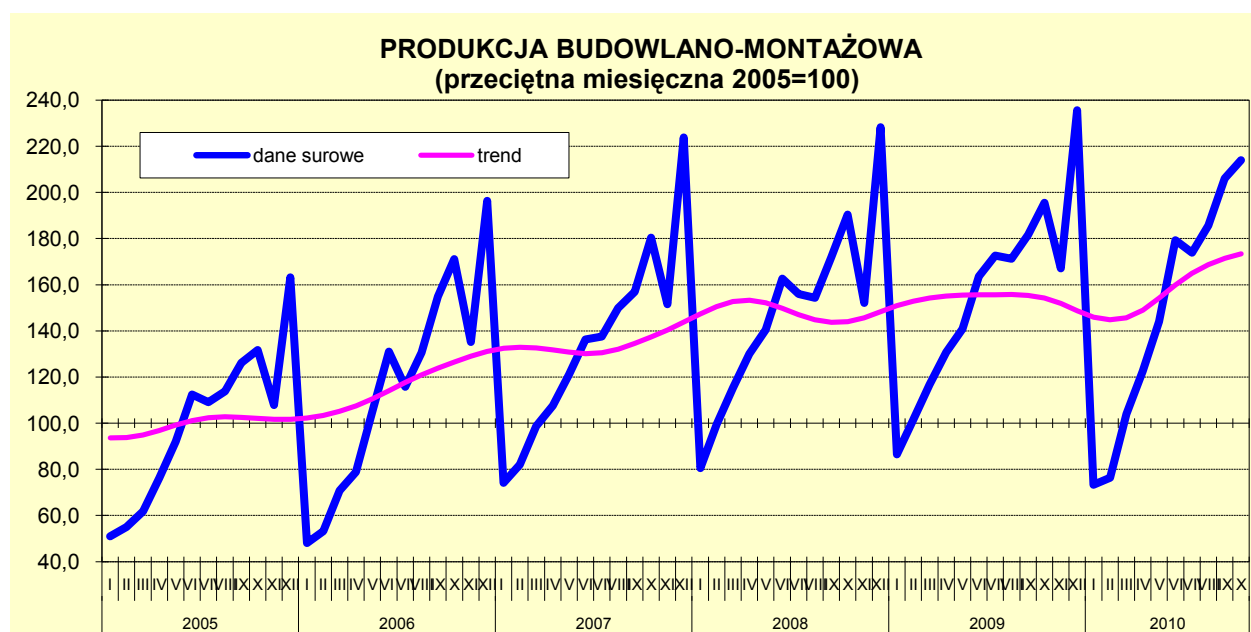
ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w przemyśle ogółem zwiększył się o 13,7% do 50796,0 mln zł. Wzrost notowano we wszystkich sekcjach – największy w górnictwie i wydobywaniu – o 78,9%. Lepsze niż w okresie trzech kwartałów ub. roku były wyniki finansowe przemysłu brutto (wzrost o 23,3% do 53717,3 mln zł) i netto (wzrost o 25,1% do 45289,0 mln zł). W przetwórstwie przemysłowym wynik finansowy netto był o 12,7% wyższy w ujęciu rocznym, przy czym znacząco wzrósł m.in. w produkcji wyrobów tekstylnych, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny. W produkcji metali wynik finansowy netto był dodatni, wobec ujemnego przed rokiem. Niższy niż w okresie trzech kwartałów ub. roku wynik finansowy netto notowano natomiast m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 70,9% do 74,0%). Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów (do 93,0% z 93,9% przed rokiem). Korzystniejsze niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku były wskaźniki rentowności obrotu brutto (7,0% wobec 6,1%) i netto (5,9% wobec 5,1%). Wyższy był wskaźnik płynności finansowej I stopnia (37,5% wobec 34,6% przed rokiem) oraz II stopnia (109,7% wobec 103,1%).

Ogólny klimat koniunktury w listopadzie br. w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie dodatnim, ale niższym od obserwowanego w poprzednich miesiącach, co częściowo było związane z wpływem czynników o charakterze sezonowym. Pozytywnie oceniają koniunkturę tylko przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 250 i więcej osób. Prognozy produkcji, portfela zamówień oraz zdolności do regulowania zobowiązań oceniane przez ogół podmiotów są pesymistyczne, wobec optymistycznych przewidywań deklarowanych w poprzednich okresach. Zdaniem przedsiębiorców nadal można spodziewać się redukcji zatrudnienia – nieco większej niż planowano w październiku. Ceny wyrobów przemysłowych mogą dalej rosnąć, w tempie zbliżonym do prognozowanego w ub. miesiącu.

Zwiększył się stan zapasów wyrobów gotowych do poziomu określanego przez przedsiębiorców jako nadmierny. Najwyższy poziom nadmiernych zapasów zgłaszają producenci wyrobów tekstylnych, wyrobów farmaceutycznych, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, odzieży oraz pozostałej produkcji wyrobów. Spadek nadmiernych zapasów sygnalizują producenci m.in. pozostałego sprzętu transportowego.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa⁹ zrealizowana w październiku br. na terenie kraju była o 9,4% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 13,4% we wrześniu br. i o 2,7% w październiku ub. roku). Wzrost sprzedaży wystąpił we wszystkich działach, największy w jednostkach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 26,8%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, w październiku br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 9,7%, ale była o 0,6% niższa niż we wrześniu br.

W okresie styczeń–październik br. produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie o 0,2% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost produkcji odnotowano w dziale roboty budowane specjalistyczne, natomiast niewielki spadek – w jednostkach zajmujących się budową budynków oraz budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Większa niż przed rokiem była sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 6,7%), natomiast mniejsza – o charakterze inwestycyjnym (o 2,7%).

⁹ W cenach stałych, w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010			2009
	I-X	X	I-X	X	I-X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Ogółem	104,4	102,7	100,2	109,4	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym.....	101,8	99,4	97,3	107,5	67,0	69,0
remontowym.....	110,9	109,9	106,7	113,4	33,0	31,0
Z ogółem działy:						
budowa budynków	100,0	107,6	99,7	104,2	44,7	45,1
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	117,2	106,2	98,5	107,6	33,6	34,1
roboty budowlane specjalistyczne	96,1	86,3	104,5	126,8	21,7	20,8

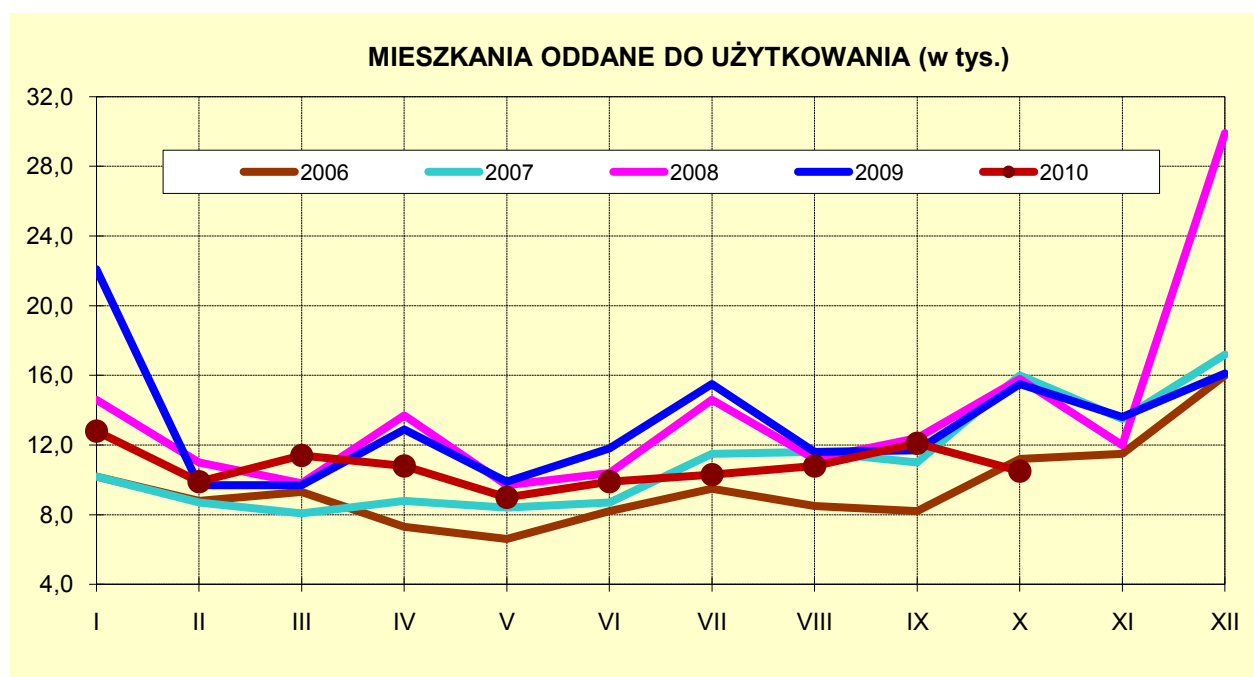
W okresie trzech kwartałów br. sytuacja finansowa przedsiębiorstw¹⁰ w **budownictwie** kształtowała się gorzej niż w analogicznym okresie ub. roku. Istotnie obniżył się wynik finansowy brutto (spadek o 26,9% do 3365,5 mln zł) i netto (spadek o 29,2% do 2751,7 mln zł). Znacznie słabszy niż przed rokiem był wskaźnik rentowności ze sprzedaży (4,9% wobec 6,8%). Pogorszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 6,2% do 4,8%) i netto (z 5,3% do 3,9%) oraz wskaźnik poziomu kosztów (z 93,8% do 95,2%). Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (do 65,6% z 74,7% w okresie trzech kwartałów ub. roku). Obniżeniu uległy wskaźniki płynności I (z 44,3% do 38,4%) oraz II stopnia (ze 115,0% do 112,3%).

W listopadzie br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie ujemnym, niższym niż w październiku. Bardziej pesymistyczne są oceny bieżącego i prognozowanego portfela zamówień krajowych. Po raz pierwszy od czerwca br. negatywnie oceniana jest również bieżąca produkcja budowlano-montażowa. Przewidywania w tym zakresie są niekorzystne, gorsze niż przed miesiącem. Zarówno oceny bieżącej sytuacji finansowej jak i jej prognozy są pesymistyczne, gorsze niż w poprzednim miesiącu. Skala przewidywanego spadku cen realizacji robót budowlano-montażowych może się nieznacznie zwiększyć. Przedsiębiorcy planują większe niż zapowiadano przed miesiącem redukcje zatrudnienia. W listopadzie br. jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy nadal wskazują konkurencję na rynku, koszty zatrudnienia, a także niedostateczny popyt. Uciążliwość wszystkich barier nie zmieniła się znacząco w stosunku do sygnalizowanej przed miesiącem, ale w porównaniu do sytuacji sprzed roku w największym stopniu zmniejszyły się trudności związane z niedostatecznym popytem.

¹⁰ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych¹¹, w październiku br. **oddano do użytkowania** 10,5 tys. mieszkań, tj. o 32,5% mniej niż przed rokiem. Gorsze efekty uzyskano we wszystkich formach budownictwa. Mniej mieszkań oddano do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż i wynajem (o 50,7%) oraz indywidualnym (o 8,3%). Spadek obserwowano także w budownictwie komunalnym (z 481 do 376 mieszkań), spółdzielczym (z 490 do 320), społecznym czynszowym (z 475 do 99) oraz zakładowym (ze 112 do 29).

W okresie styczeń–październik br. oddano do użytkowania 107,5 tys. mieszkań, tj. o 17,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek odnotowano we wszystkich formach budownictwa.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	I-X 2009			I-X 2010		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2008=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-X 2009=100
Ogółem	130353	100,0	105,7	107506	100,0	82,5
indywidualne	57081	43,8	96,9	55857	52,0	97,9
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	61431	47,1	117,9	42240	39,3	68,8
spółdzielcze	5842	4,5	80,3	4305	4,0	73,7
społeczne czynszowe.....	2670	2,1	108,2	2392	2,2	89,6
komunalne	2764	2,1	125,2	2498	2,3	90,4
zakładowe.....	565	0,4	171,7	214	0,2	37,9

¹¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 107,4 m² i była o 8,4 m² większa niż przed rokiem.

W październiku br. obserwowano wzrost liczby mieszkań w ujęciu rocznym, na których budowę **wydano pozwolenia** – o 8,8% do 15,3 tys. (wobec spadku o 33,0% w październiku ub. roku). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań **rozpoczętych** – o 15,1% do 12,2 tys. (przed rokiem spadek o 2,5%).

W okresie styczeń–październik br. wydano pozwolenia na budowę 147,6 tys. mieszkań, tj. o 3,3% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Liczba mieszkań rozpoczętych wyniosła 139,9 tys. i była o 12,6% większa niż przed rokiem.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

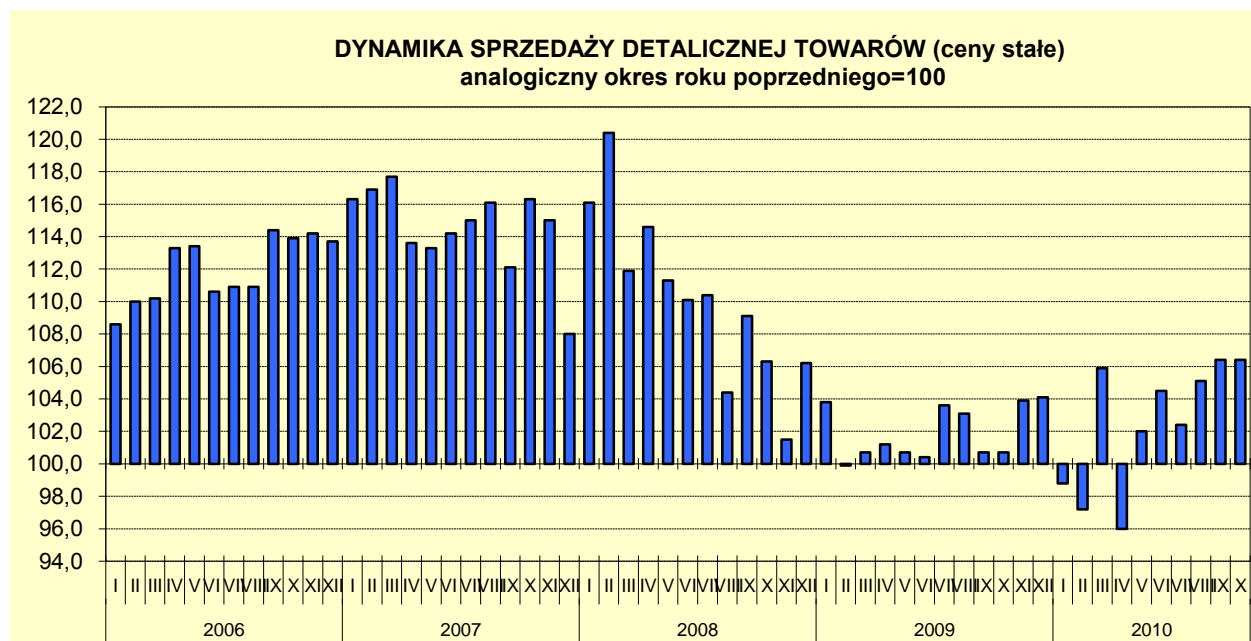
Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I–X 2010					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–X 2009=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–X 2009=100
Ogółem	147578	100,0	96,7	139907	100,0	112,6
indywidualne	85532	58,0	96,9	79640	56,9	97,8
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	55627	37,7	103,8	53079	37,9	150,5
spółdzielcze	3129	2,1	90,4	3668	2,6	99,2
społeczne czynszowe	571	0,4	14,8	1878	1,4	123,6
komunalne	2610	1,7	89,3	1564	1,1	69,2
zakładowe	109	0,1	22,0	78	0,1	77,2

W październiku br. utrzymał się wzrost w skali roku liczby mieszkań **w budowie** i wyniósł 3,1% (tj. do 702,7 tys. mieszkań).

Rynek wewnętrzny

W październiku br. utrzymał się obserwowany przed miesiącem wzrost **sprzedaży detalicznej**¹² w ujęciu rocznym i wyniósł 6,4% (wobec 0,7% w październiku ub. roku). Większą niż przed rokiem sprzedaż obserwowano w większości grup. Wśród grup o najwyższym udziale w ogólnej wartości sprzedaży nadal wysoką dynamikę notowano m.in. w przedsiębiorstwach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (wzrost o 17,5%) oraz w grupie „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 7,9%). Spadek natomiast utrzymał się w grupie „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” i wyniósł 1,7%.

¹² W **cenach stałych**, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–październik br. sprzedaż detaliczna była o 1,9% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 1,8%).

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó ł e m ^a	100,7	101,8	106,4	101,9
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	94,4	93,1	117,5	103,2
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	97,6	92,0	107,9	104,3
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,8	104,7	98,3	97,5
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	116,3	120,5	116,0	113,1
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	114,0	115,1	114,8	113,7
włókno, odzież, obuwie	132,5	123,8	116,0	116,0
meble, rtv, agd	90,6	100,2	127,0	122,6
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	101,6	101,8	80,3	82,6
pozostałe	89,2	100,2	104,8	93,8

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹³ w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 12,5%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – większa o 8,9%.

W okresie styczeń–wrzesień br. **sytuacja finansowa przedsiębiorstw**¹⁴ w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych kształtowała się nieco gorzej niż przed rokiem i była słabsza niż przeciętnie dla ogółu przedsiębiorstw. Gorsze niż w okresie trzech kwartałów ub. roku były wyniki finansowe brutto (spadek o 4,0% do 9981,8 mln zł) i netto (spadek o 3,0% do 8080,2 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów zwiększył się o 0,1 pkt proc. do 97,7%. Nieco pogorszył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (2,3% wobec 2,4% przed rokiem), natomiast wskaźnik rentowności obrotu netto nie uległ zmianie (1,9%). Wskaźnik płynności finansowej I stopnia był wyższy niż przed rokiem (19,5% wobec 18,1%), przy niewielkim obniżeniu wskaźnika II stopnia (o 0,1 pkt proc. do 76,1%). Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 76,0% do 74,9%).

W końcu września br. w magazynach producentów¹⁵ **zapasy** większości badanych artykułów konsumpcyjnych były wyższe niż przed rokiem. W grupie badanych **artykułów konsumpcyjnych żywnościowych** wzrosły zapasy m.in. mięsa surowego ze zwierząt rzeźnych, mięsa drobiowego, margaryny oraz mieszanek do smarowania pieczywa, masła, mąki żytniej, cukru, czekolady (łącznie z białą), makaronu, win i miodów pitnych. Spadły zapasy m.in. szynki i łopatek konserwowych oraz innych konserw mięsnych podrobowych i tłuszczowych, mąki pszennej oraz serów podpuszczkowych dojrzewających. W grupie badanych **artykułów konsumpcyjnych nieżywnościowych** wzrosły zapasy m.in. bielizny z dzianin i tkanin, opon do pojazdów samochodowych osobowych, chłodziarek i zamrażarek, maszyn pralniczych, odbiorników telewizyjnych. Zmalały zapasy m.in. dywanów, chodników i wykładziny włókienniczej, rajstop i rajtuzów, okryć i ubiorów z tkanin, obuwia, samochodów osobowych oraz rowerów.

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w przedsiębiorstwach handlu detalicznego oceniany jest pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Korzystne są wskazania przedsiębiorstw z branży „artykuły gospodarstwa domowego ogółem”, żywnościowej oraz „pojazdy samochodowe”. Negatywny wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury utrzymuje się natomiast firmach z branży „włókno, odzież, obuwie”. Poprawiły się oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży formułowane przez jednostki ogółem. Pozytywne wskazania w tym obszarze zgłaszają jednostki średnie i duże. Nadal niekorzystnie postrzegana jest przez ogół przedsiębiorstw bieżąca sytuacja

¹³ W **cenach bieżących**, w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁴ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

¹⁵ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

finansowa. Gorsze niż przed miesiącem są przewidywania w tym zakresie (zwłaszcza jednostek średnich, a wśród branż – w „artykułach gospodarstwa domowego ogółem”). Pozytywne są natomiast prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej oraz popytu na towary. Ceny sprzedawanych towarów mogą nadal rosnąć, w tym najbardziej żywności. Przedsiębiorstwa planują nieznaczne ograniczenie zatrudnienia, podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach.

Wśród barier utrudniających działalność ankietowanych firm w porównaniu z sytuacją sprzed roku zmniejszyła się uciążliwość konkurencji na rynku, wysokich obciążeń na rzecz budżetu, kosztów zatrudnienia oraz trudności z uzyskaniem kredytu. Znaczenie pozostałych barier nie uległo większym zmianom.

Transport

W październiku br. **sprzedaż usług**¹⁶ w jednostkach transportu ogółem¹⁷ była o 6,8% większa niż przed rokiem. Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem istotny wzrost odnotowano w transporcie samochodowym (o 10,6%) oraz magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 11,1%). Spadek wystąpił natomiast w transporcie rurociągowym (o 8,5%) oraz kolejowym (o 6,7%). W okresie dziesięciu miesięcy br. sprzedaż usług w jednostkach transportu ogółem była o 6,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem spadek o 3,8%).

Przewozy ładunków ogółem w październiku br. wyniosły 37,4 mln ton, tj. o 8,9% więcej niż przed rokiem. Wzrost przewozów obserwowano we wszystkich rodzajach transportu, z wyjątkiem wodnego śródlądowego i morskiego. Od początku roku przewieziono 333,6 mln ton ładunków (o 9,1% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku).

Transportem kolejowym przewieziono w październiku br. 20,3 mln ton ładunków, tj. o 9,2% więcej niż przed rokiem. Wzrosły przewozy w większości grup ładunków. W okresie styczeń–październik br. w porównaniu z sytuacją sprzed roku odnotowano wzrost przewozów o 11,0% do 175,5 mln ton.

Transportem samochodowym zarobkowym w październiku br. przewieziono 11,8 mln ton ładunków, tj. o 14,3% więcej niż przed rokiem, a w okresie styczeń–październik br. – 105,5 mln ton

¹⁶ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁷ W jednostkach transportu o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

(o 12,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 4,8%.

Transportem rurociągowym przetłoczono w październiku br. 4,3 mln ton ropy i produktów naftowych (o 3,0% więcej niż w październiku ub. roku), a w okresie styczeń–październik br. – 41,9 mln ton (o 0,6% więcej niż przed rokiem).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądową** w październiku br. wyniosły 0,4 mln ton (spadek o 16,5% w skali roku), a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 4,3 mln ton (o 2,3% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

W październiku br. przewozy ładunków **transportem morskim** wyniosły 0,7 mln ton (spadek w ujęciu rocznym o 19,7%). Od początku roku żegluga morską przewieziono 6,3 mln ton ładunków (o 15,4% mniej niż w okresie styczeń–październik ub. roku).

W portach morskich w październiku br. przeładowano 5,5 mln ton ładunków, tj. o 19,4% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się przeładunki w kategorii kontenerów – o 49,2%, ładunków masowych ciekłych – o 27,8% (głównie z powodu wzrostu przeładunku ropy naftowej – o 33,0%), ładunków tocznych – o 18,5% oraz masowych suchych o 16,1%. Zmniejszyły się przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych – o 29,9%. W październiku br. wzrost przeładunków w ujęciu rocznym zanotowano we wszystkich portach: Gdańsk (z 1 865,0 tys. ton do 2 262,0 tys. ton), Gdynia (z 1 141,9 tys. ton do 1 243,7 tys. ton), Świnoujście (z 784,6 tys. ton do 1 012,8 tys. ton), Szczecin (z 705,9 tys. ton do 708,0 tys. ton) oraz Police (z 57,7 tys. ton do 195,4 tys. ton). W okresie styczeń–październik br. w portach przeładowano 49,5 mln ton ładunków, tj. o 32,6% więcej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. sytuacja finansowa przedsiębiorstw¹⁸ w **transporcie i gospodarce magazynowej** kształtowała się nieco korzystniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Lepsze od niskich sprzed roku były wyniki finansowe brutto (o 41,7% do 2154,0 mln zł) i netto (o 79,7% do 1665,0 mln zł). Pomimo poprawy wskaźników rentowności obrotu brutto (z 2,8% przed rokiem do 3,7%) oraz netto (z 1,7% do 2,9%), relacje te nadal były dużo niższe niż przeciętne dla ogółu badanych przedsiębiorstw. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów (z 97,2% do 96,3%). Zwiększyły się wskaźniki płynności finansowej (I stopnia z 54,1% do 57,6% oraz II stopnia z 124,6% do 127,7%). Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zmniejszył się z 62,3% do 60,6%.

W listopadzie br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest nadal negatywny, nieco gorszy niż w poprzednim miesiącu. Mniej pesymistycznie

¹⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

postrzegana jest ogólna sytuacja gospodarcza, sytuacja finansowa oraz ceny usług. Przedsiębiorstwa odnotowują niewielki wzrost bieżącego popytu i sprzedaży, przy czym popyt jest oceniany ostrożniej niż w październiku, natomiast sprzedaż korzystniej. W perspektywie najbliższych miesięcy spodziewany jest spadek popytu, sprzedaży oraz pogorszenie sytuacji finansowej. W najbliższych miesiącach przewiduje się niewielki wzrost cen usług transportowych. Skala planowanych zwolnień pracowników może być nieco większa niż zapowiadano w październiku br.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁹ było we wrześniu br. ujemne i wyniosło minus 1417 mln EUR, tj. pogłębiło się w stosunku do notowanego przed rokiem o 978 mln EUR. W głównej mierze było to rezultatem pogorszenia **salda dochodów** (do minus 1089 mln EUR) oraz **salda obrotów towarowych**, które w wyniku większego wzrostu importu niż eksportu (odpowiednio o 24,0% i 17,9%) pogłębiło się w stosunku do września ub. roku i wyniosło minus 537 mln EUR (wobec 32 mln EUR przed rokiem). **Saldo usług** wyniosło 190 mln EUR (wobec 167 mln EUR przed rokiem), na jego wartość w największym stopniu wpłynęło dodatnie saldo usług transportowych – 238 mln EUR. Przychody z tytułu eksportu usług wyniosły 2146 mln EUR (wzrost o 18,6%), a rozchody z tytułu importu usług wzrosły do 1956 mln EUR (o 19,1%). Ujemne **saldo dochodów** pogorszyło się w porównaniu z wrześniem ub. roku o 99 mln EUR i wyniosło minus 1089 mln EUR. Było to w większości rezultatem wzrostu rozchodów (o 17,9%) do 1696 mln EUR, o czym w głównej mierze zdecydowały uzyskane przez zagranicznych inwestorów bezpośrednich dochody z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach w wysokości 999 mln EUR. **Saldo transferów bieżących** we wrześniu br. było dodatnie i wyniosło 19 mln EUR (wobec dodatniego salda w wysokości 352 mln EUR we wrześniu ub. roku). Przychody ukształtowały się na poziomie 430 mln EUR (spadek o 40,1%), a rozchody 411 mln EUR (spadek o 12,3%).

Rachunek kapitałowy bilansu płatniczego zamknął się dodatnim saldem w wysokości 303 mln EUR (wobec dodatniego salda – 85 mln EUR we wrześniu ub. roku).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego we wrześniu br. wyniosło 3749 mln EUR (wobec 3186 mln EUR we wrześniu ub. roku). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 3928 mln EUR, w tym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wyniosła 547 mln EUR. Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą wyniosły minus 858 mln EUR. Na wielkość **salda rachunku finansowego** wpływały również

¹⁹ Opracowano na podstawie materiałów NBP.

inwestycje portfelowe: aktywa wyniosły 6 mln EUR, a pasywa – 1009 mln EUR oraz pozostałe inwestycje: aktywa wyniosły 878 mln EUR, a pasywa – 2372 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych wyniosło minus 205 mln EUR.

Wartość **aktywów rezerwowych** we wrześniu br. wzrosła o 1618 mln EUR, a stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec września br. wyniósł 72366 mln EUR.

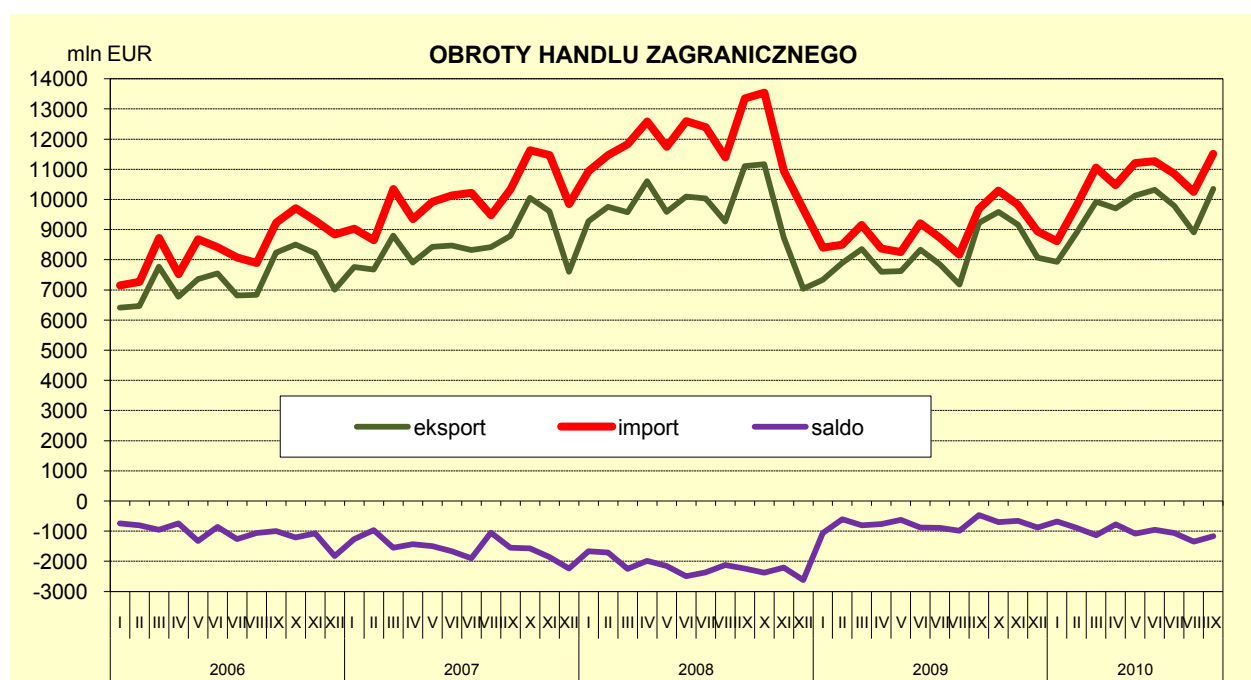
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2009	IX 2010	X 2009–IX 2010 ^a
	w mln EUR		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-439	-1 417	-9 871
Saldo obrotów towarowych	32	-537	-4 313
Eksport	9 548	11 258	117 237
Import	9 516	11 795	121 550
Saldo usług	167	190	2 944
Przychody	1 810	2 146	23 041
Rozchody	1 643	1 956	20 097
Saldo dochodów	-990	-1 089	-12 971
Przychody	449	607	5 519
Rozchody	1 439	1 696	18 490
Saldo transferów bieżących	352	19	4 469
Przychody	718	430	9 880
Rozchody	366	411	5 411
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	85	303	5 398
Przychody	103	320	5 641
Rozchody	18	17	243
C. RACHUNEK FINANSOWY	3 186	3 749	34 151
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	-114	-858	-2 165
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	1 177	547	7 391
Inwestycje portfelowe – aktywa	127	6	-799
Udziałowe papiery wartościowe	-37	-140	-708
Dłużne papiery wartościowe	164	146	-91
Inwestycje portfelowe – pasywa	1 294	1 009	21 046
Udziałowe papiery wartościowe	182	-188	3 313
Dłużne papiery wartościowe	1 112	1 197	17 733
Pozostałe inwestycje – aktywa	33	878	813
NBP	-40	0	-205
Sektor rządowy	-8	-1	-205
Monetarne Instytucje Finansowe	485	1 238	2 054
Pozostałe sektory	-404	-359	-831
Pozostałe inwestycje – pasywa	645	2 372	8 119
NBP	296	433	2 722
Sektor rządowy	-10	-75	923
Monetarne Instytucje Finansowe	151	1 240	2 075
Pozostałe sektory	208	774	2 399
Pochodne instrumenty finansowe	24	-205	-254
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-1 990	-1 017	-13 840
Razem A-D	842	1 618	15 838
E. OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE	-842	-1 618	-15 838

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie trzech kwartałów br. obroty towarowe handlu zagranicznego rosły nieco szybciej po stronie importu niż eksportu. Nadal pogłębiało się ujemne saldo obrotów ogółem w ujęciu rocznym. Szybciej niż przeciętnie rosła wymiana z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, co wpłynęło na wzrost udziału tej grupy krajów w obrotach ogółem. W imporcie obniżył się udział towarów konsumpcyjnych i dóbr inwestycyjnych, a wzrósł – towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie.

Eksport liczony w złotych **w cenach bieżących** był wyższy niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku o 10,4% i wyniósł 344721,6 mln zł, natomiast import wzrósł o 11,2% do 381260,0 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 36538,4 mln zł (przed rokiem minus 30833,6 mln zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 20,4% do 85933,9 mln EUR, a po stronie importu – o 21,1% do 95040,7 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 9106,8 mln EUR (w okresie trzech kwartałów ub. roku minus 7072,1 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 113329,8 mln USD i był wyższy o 17,2%, a import – 125330,6 mln USD, tj. o 17,9% więcej niż przed rokiem. Saldo ukształtowało się na poziomie minus 12000,8 mln USD (w ub. roku minus 9612,9 mln USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–sierpień br. był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 14,1%, a import – o 12,7%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 13,5%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 17,2%, a z krajami rozwijającymi się – o 15,1%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE wzrósł o 11,6%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 10,1%, a z krajów rozwijających się o 19,3%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych i importowanych ogółem w okresie styczeń–sierpień br. były niższe niż przed rokiem. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na niekorzystnym poziomie 98,8 wobec 103,5 w okresie styczeń–sierpień ub. roku, na co wpływały przede wszystkim relacje cen w wymianie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

W efekcie większego spadku cen towarów importowanych (o 5,4%) niż eksportowanych (o 3,2%) wskaźnik terms of trade w obrotach towarowych z krajami UE wyniósł 102,3 i był nieco lepszy niż w okresie styczeń–sierpień ub. roku (102,1).

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie 80,9 wobec 140,2 przed rokiem, co spowodowane było wysokim wzrostem cen towarów importowanych (o 22,3%), przy spadku cen towarów eksportowanych (o 1,0%). Na pogorszenie uwarunkowań cenowych decydujący wpływ miał znaczny wzrost cen importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie z Rosji) – o 34,5%.

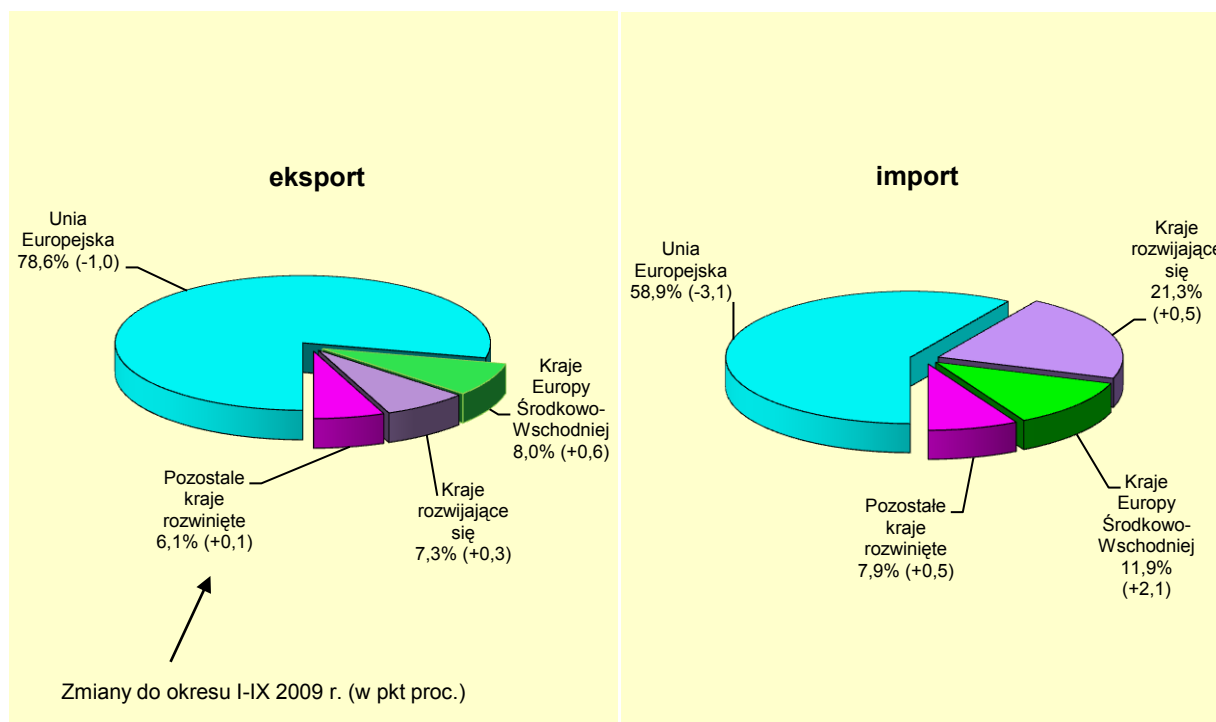
W obrotach z krajami rozwijającymi się, w wyniku wzrostu cen towarów eksportowanych (o 0,2%), przy spadku cen towarów importowanych (o 5,4%), odnotowano poprawę wskaźnika terms of trade do 105,9 (przed rokiem 90,4).

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2010						I–IX 2009	I–IX 2010
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–IX 2009=100			struktura w %	
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	344721,6	85933,9	113329,8	110,4	120,4	117,2	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	291941,7	72805,6	96165,2	109,3	119,1	116,2	85,6	84,7
w tym Unia Europejska	270829,1	67545,8	89268,1	109,0	118,7	115,9	79,6	78,6
w tym strefa euro.....	190320,6	47472,5	62758,2	108,3	118,0	115,3	56,3	55,2
Kraje rozwijające się.....	25138,3	6251,8	8186,7	114,8	125,4	120,6	7,0	7,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	27641,6	6876,5	8977,9	119,1	130,1	125,0	7,4	8,0
IMPORT	381260,0	95040,7	125330,6	111,2	121,1	117,9	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	254614,2	63491,7	83785,1	107,0	116,7	113,7	69,4	66,8
w tym Unia Europejska	224585,3	56011,7	73940,2	105,6	115,1	112,2	62,0	58,9
w tym strefa euro.....	175625,0	43800,3	57823,7	104,6	114,1	111,3	49,0	46,1
Kraje rozwijające się.....	81372,3	20266,6	26661,0	113,9	124,1	120,2	20,8	21,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	45273,5	11282,4	14884,5	134,8	146,3	141,9	9,8	11,9
SALDO	-36538,4	-9106,8	-12000,8	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte.....	37327,5	9313,9	12380,1	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	46243,8	11534,1	15327,9	x	x	x	x	x
w tym strefa euro.....	14695,6	3672,2	4934,5	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się.....	-56234,0	-14014,8	-18474,3	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	-17631,9	-4405,9	-5906,6	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, w obrotach ogółem obniżył się udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), przy jednoczesnym wzroście udziału krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–wrzesień 2010 r.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku o 9,0% do 270829,1 mln zł, import o 5,6% do 224585,3 mln zł, a dodatnie saldo ukształtowało się na poziomie 46243,8 mln zł (wobec 35765,5 mln zł przed rokiem). Obroty wyrażone w euro wzrosły o 18,7% w eksporcie (do 67545,8 mln EUR), a w imporcie – o 15,1% (do 56011,7 mln EUR). Saldo osiągnęło poziom 11534,1 mln EUR wobec 8221,5 mln EUR w okresie trzech kwartałów ub. roku. Eksport i import w dolarach USA były wyższe odpowiednio o 15,9% i o 12,2%, a saldo wyniosło 15327,9 mln USD wobec 11122,9 mln USD przed rokiem. Eksport do krajów UE stanowił 78,6% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 58,9% wartości importu ogółem wobec odpowiednio 79,6% i 62,0% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku.

Wartość obrotów z **Niemcami** wyniosła w eksporcie 89612,3 mln zł, tj. o 8,6% więcej niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku, a w imporcie – 82650,3 mln zł, tj. o 6,6% więcej. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 6962,0 mln zł (przed rokiem 4995,1 mln zł). Obroty z Niemcami wyrażone w euro zwiększyły się o 18,3% w eksporcie oraz o 16,2% w imporcie, a saldo wyniosło 1733,6 mln EUR (w okresie trzech kwartałów ub. roku 1148,4 mln EUR). Udział Niemiec obniżył się w eksporcie ogółem z 26,4% do 26,0%, a w imporcie ogółem z 22,6% do 21,7%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano m.in. znaczny wzrost eksportu miedzi oraz duży spadek eksportu samochodów osobowych. Zwiększył się import m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części, papieru i tektury oraz części i akcesoriów samochodowych, natomiast obniżył się – m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z materiałów bitumicznych oraz wyrobów z metali nieszlachetnych.

Wśród najważniejszych partnerów handlowych Polski, kolejne pozycje po Niemczech

zajmowały: w eksporcie – Francja (6,9%), W. Brytania (6,2%), Włochy (6,0%), Republika Czeska (5,9%), Rosja (4,2%), Niderlandy (4,1%), Węgry i Szwecja (po 2,8%), Hiszpania (2,7%), a w imporcie – Rosja (10,3%), Chiny (9,6%), Włochy (5,7%), Francja (4,4%), Republika Czeska (3,7%), Niderlandy (3,5%), Republika Korei i W. Brytania (po 2,8%) oraz Stany Zjednoczone (2,6%).

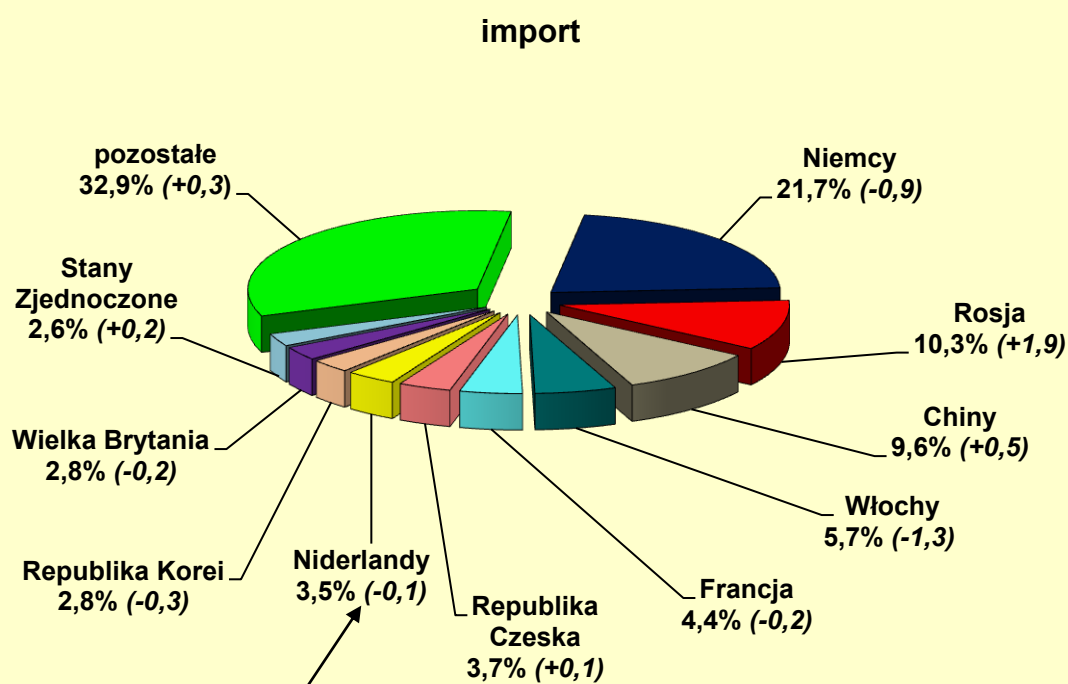
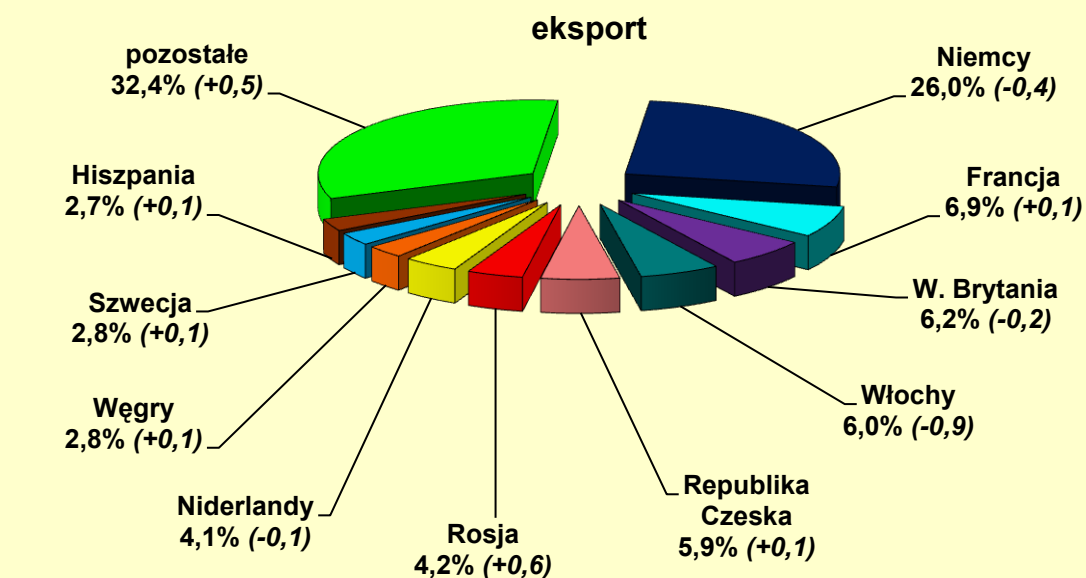
Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, zwiększyły się w eksporcie o 19,1% – do poziomu 27641,6 mln zł, a w imporcie o 34,8% – do 45273,5 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 17631,9 mln zł wobec ujemnego salda 10380,5 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 6876,5 mln EUR, a w imporcie – 11282,4 mln EUR i były wyższe odpowiednio o 30,1% i o 46,3%, natomiast ujemne saldo wyniosło 4405,9 mln EUR (wobec minus 2423,4 mln EUR po trzech kwartałach ub. roku). Eksport i import w dolarach USA były wyższe odpowiednio o 25,0% i o 41,9%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 5906,6 mln USD wobec minus 3304,0 mln USD przed rokiem. Udział eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem zwiększył się z 7,4% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 8,0%, a importu – wzrósł z 9,8% do 11,9% (głównie dostawy ropy naftowej z Rosji).

Rosja w rankingu naszych partnerów handlowych przesunęła się w eksporcie ogółem z siódmego miejsca przed rokiem na szóste, a w imporcie – z trzeciego miejsca na drugie. Eksport do Rosji zwiększył się, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, o 27,0% i wyniósł 14393,5 mln zł, natomiast import wzrósł o 36,2% do poziomu 39246,6 mln zł. Ujemne saldo obrotów pogłębiło się i wyniosło 24853,1 mln zł wobec minus 17485,2 mln zł przed rokiem. Obroty z Rosją wyrażone w euro zwiększyły się o 38,6% w eksporcie i o 47,8% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 6202,2 mln EUR (przed rokiem minus 4037,0 mln EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA zwiększyła się w eksporcie o 33,2%, a w imporcie o 43,7%. Ujemne saldo osiągnęło poziom 8247,9 mln USD (przed rokiem minus 5484,7 mln USD). Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 3,6% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 4,2%, a w imporcie – z 8,4% do 10,3%.

W handlu z Rosją wg grup SITC zwiększyła się wartość eksportu m.in. części i akcesoriów samochodowych, sprzętu telekomunikacyjnego oraz leków, a obniżyła się – m.in. wyrobów z papieru i tektury oraz preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych. W imporcie wzrosła głównie wartość dostaw surowych olejów ropy naftowej, a także m.in. propanu i butanu skroplonego oraz przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych.

Odnotowano wzrost obrotów we wszystkich sekcjach **nomenklatury SITC** (z wyjątkiem olejów, tłuszczów i wosków zwierzęcych i roślinnych), w tym największy – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie importu ropy naftowej oraz eksportu koksu i półkoksu).

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW
HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–wrzesień 2010 r.**

Zmiany do I-IX 2009 r. (w pkt proc.)

W strukturze towarowej eksportu wzrósł udział m.in. towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a zmniejszył się – m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, różnych wyrobów przemysłowych oraz żywności i zwierząt żywych. W imporcie przede wszystkim zwiększył się udział paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, przy spadku udziału – m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2010		I–IX 2009	I–IX 2010
	w mln zł	I–IX 2009=100	struktura w %	
EKSPORT	344721,6	110,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	31502,1	103,6	9,7	9,1
Napoje i tytoń	4833,1	102,9	1,5	1,4
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	7733,4	131,0	1,9	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	13001,2	143,3	2,9	3,8
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	647,4	97,3	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	29419,5	119,5	7,9	8,5
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	70290,2	116,1	19,4	20,4
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	143838,2	107,1	43,0	41,7
Różne wyroby przemysłowe	43236,9	103,5	13,4	12,5
IMPORT	381260,0	111,2	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	24443,6	103,0	6,9	6,4
Napoje i tytoń	2373,5	111,6	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	11652,5	127,2	2,7	3,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	40983,5	131,4	9,1	10,8
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1168,4	99,8	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	55898,6	115,0	14,2	14,7
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	68102,1	112,9	17,6	17,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	129311,4	107,1	35,2	33,9
Różne wyroby przemysłowe	39304,6	106,1	10,8	10,3

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku zwiększył się o 3,3% i wyniósł 38488,4 mln zł (9592,7 mln EUR), natomiast import zwiększył się o 2,9% i ukształtował się na poziomie 30682,1 mln zł (7646,0 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 7806,3 mln zł (1946,7 mln EUR) wobec 7428,3 mln zł (1695,9 mln EUR) w ub. roku. Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 11,2%, a w imporcie ogółem – 8,0% (odpowiednio 11,9% i 8,7% przed rokiem).

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku odnotowano wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów, zwłaszcza z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 15,2%, do krajów rozwiniętych – o 2,2% (w tym do krajów UE o 2,1%) oraz do krajów rozwijających się o 1,3%, natomiast import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 12,5%, z krajów rozwiniętych – o 2,8% (w tym z krajów UE o 0,3%), a z krajów rozwijających się – o 2,0%.

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2010							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2009=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2009=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze.....	38488,4	9592,7	103,3	100,0	30682,1	7646,0	102,9	100,0
Przetwory spożywcze	17989,8	4485,5	105,9	46,8	12727,9	3171,6	103,5	41,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego.....	12621,8	3145,8	109,6	32,8	8237,9	2052,7	102,0	26,9
Produkty pochodzenia roślinnego.....	7017,4	1747,2	88,6	18,2	8358,9	2083,6	102,9	27,2
Oleje i tłuszcze	859,4	214,2	105,0	2,2	1357,4	338,1	102,4	4,4

Po trzech kwartałach br. we wszystkich grupach towarów rolno-spożywczych odnotowano wzrost wartości obrotów, z wyjątkiem eksportu produktów pochodzenia roślinnego (głównie zbóż).

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku, cechującym się wysokim poziomem eksportu **zbóż**, tegoroczny eksport był o ponad połowę niższy i wyniósł 1169,7 tys. ton o wartości 653,9 mln zł (162,3 mln EUR). Na rynki zagraniczne najczęściej skierowano pszenicy i mieszanki żyta z pszenicą, żyta, pszenżyta i kukurydzy. Głównymi odbiorcami naszych zbóż były Niemcy, Hiszpania i Egipt. Import zbóż w okresie trzech kwartałów br. wyniósł 870,8 tys. ton (o 0,6% mniej niż przed rokiem) o wartości 648,7 mln zł (161,3 mln EUR). Sprowadzano przede wszystkim pszenicę i mieszankę żyta z pszenicą (518,1 tys. ton), kukurydzę (155,0 tys. ton), jęczmień (92,5 tys. ton) i ryż (68,1 tys. ton). Dostawy pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Słowacji, Węgier i Niemiec.

Eksport **towarów wysokiej techniki** wyniósł w okresie styczeń–wrzesień br. 33675,9 mln zł (8391,3 mln EUR), tj. o 24,1% więcej niż przed rokiem, a import – 71921,0 mln zł (17921,7 mln EUR), tj. o 23,8% więcej. Obroty zamknęły się ujemnym saldem 38245,1 mln zł (minus 9530,4 mln EUR), a przed rokiem minus 30936,0 mln zł (minus 7094,8 mln EUR). Udział towarów wysokiej techniki w eksporcie ogółem wyniósł 9,8%, a w imporcie – 18,9% (przed rokiem odpowiednio 8,7% i 16,9%).

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obniżył się udział importu towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne (z 22,4% do 20,8%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 16,6% do 15,1%), wzrósł natomiast udział importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 61,0% do 64,1%). Odnotowano wzrost importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 16,6%, towarów konsumpcyjnych o 3,5% oraz dóbr inwestycyjnych o 1,4%.

Struktura i dynamika rozdysponowania importu i eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2009	I-IX 2010	
	struktura w %		I-IX 2009=100
IMPORT	100,0	100,0	111,2
Dobra inwestycyjne.....	16,6	15,2	101,4
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	83,2	80,9	98,7
środki transportu przemysłowe	16,8	19,1	115,1
Towary konsumpcyjne	22,4	20,8	103,5
w tym:			
towary nietrwałego użytku	28,0	30,4	112,3
towary półtrwałego użytku	21,1	21,3	104,5
Zużycie pośrednie	61,0	64,0	116,6
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	47,5	46,9	115,1
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych.....	16,9	17,1	118,3
paliwa i smary nieprzetworzone.....	14,3	15,6	127,7
części i akcesoria środków transportu	11,1	10,6	111,1
EKSPORT	100,0	100,0	110,4
Dobra inwestycyjne.....	13,0	12,2	104,0
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	62,5	66,6	110,8
środki transportu przemysłowe	37,5	33,4	92,6
Towary konsumpcyjne	39,1	36,9	104,2
w tym:			
towary trwałego użytku.....	26,2	27,7	110,5
towary nietrwałego użytku	19,7	20,3	107,4
Zużycie pośrednie	47,9	50,9	117,2
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	49,7	50,4	119,1
części i akcesoria środków transportu	23,2	22,5	113,5
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych.....	14,4	14,2	115,5

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

W okresie styczeń–wrzesień br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw²⁰ były korzystniejsze od uzyskanych rok wcześniej, z wyjątkiem wyniku finansowego na pozostałej działalności operacyjnej. Odnotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych. W efekcie szybszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, obniżył się wskaźnik poziomu kosztów. Pozostałe podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były wyższe niż przed rokiem.

W okresie styczeń–wrzesień br. odnotowano wyższy niż przed rokiem poziom przychodów ze sprzedaży na eksport. Zwiększył się udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów. Wynik finansowy na działalności gospodarczej oraz wynik finansowy brutto i wynik finansowy netto osiągnięte przez eksporterów były lepsze od uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku.

²⁰ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, pośrednictwa finansowego, działalności ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem w mln zł b–udział sektora prywatnego w %		I–IX 2009	I–IX 2010
Przychody z całokształtu działalności	a	1415674,7	1472871,0
	b	85,8	85,8
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	a	1360771,2	1426180,9
	b	86,1	86,1
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	a	1342742,5	1391377,5
	b	85,7	86,1
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów	a	1291634,2	1350759,1
	b	85,8	86,2
Wynik na działalności gospodarczej	a	72932,2	81493,6
	b	88,2	79,9
Wynik finansowy brutto	a	72953,1	81117,1
	b	88,2	79,8
Wynik finansowy netto	a	60043,9	67534,4
	b	89,5	79,6
Zysk netto	a	76202,4	79425,9
	b	87,2	81,1
Strata netto	a	16158,6	11891,5
	b	78,7	90,1

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, natomiast **koszty ich uzyskania** zwiększyły się o 3,6%, co znalazło odzwierciedlenie w nieznacznej poprawie **wskaźnika poziomu kosztów** z 94,8% do 94,5%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosły najbardziej (w ujęciu wartościowym) w przetwórstwie przemysłowym, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, transporcie i gospodarce magazynowej, górnictwie i wydobywaniu; handlu, naprawie pojazdów samochodowych.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 9,1% wyższy niż przed rokiem i wyniósł 75421,8 mln zł. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 3604,4 mln zł). Znacznie lepszy niż przed rokiem był natomiast wynik na operacjach finansowych (2940,8 mln zł wobec minus 2940,0 mln zł). W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku przychody z operacji finansowych zmniejszyły się mniej znacząco niż koszty operacji finansowych (spadek odpowiednio o 12,4% i o 30,1%).

Wynik na działalności gospodarczej wyniósł 81493,6 mln zł i był o 11,7% wyższy niż przed rokiem, przy czym jego poprawę odnotowano m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 94,5% do 5766,9 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 42,3% do 2151,8 mln zł), dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 40,8% do 1230,8 mln zł), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 39,4% do 2071,0 mln zł), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 32,6% do 13508,7 mln zł) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 12,8% do 33307,0 mln zł).

Pogorszenie wyniku na działalności gospodarczej odnotowano m.in. w budownictwie (o 26,8% do 3367,7 mln zł), informacji i komunikacji (o 12,1% do 7257,6 mln zł), obsłudze rynku nieruchomości (o 7,0% do 984,5 mln zł) oraz handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 4,0% do 9976,8 mln zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 81117,1 mln zł (zysk brutto – 92906,8 mln zł, strata brutto – 11789,7 mln zł) i był wyższy o 8164,0 mln zł (o 11,2%) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 13582,7 mln zł (tj. o 5,2% więcej niż przed rokiem).

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 67534,4 mln zł (zysk netto – 79425,9 mln zł, strata netto – 11891,5 mln zł) i był wyższy o 7490,5 mln zł (o 12,5%) w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku. Poprawę wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 8332,0 mln zł do 11682,8 mln zł), przetwórstwie przemysłowym (z 24908,9 mln zł do 28084,7 mln zł), górnictwie i wydobywaniu (z 2275,0 mln zł do 4556,6 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (z 926,6 mln zł do 1665,0 mln zł), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z 1164,6 mln zł do 1732,4 mln zł).

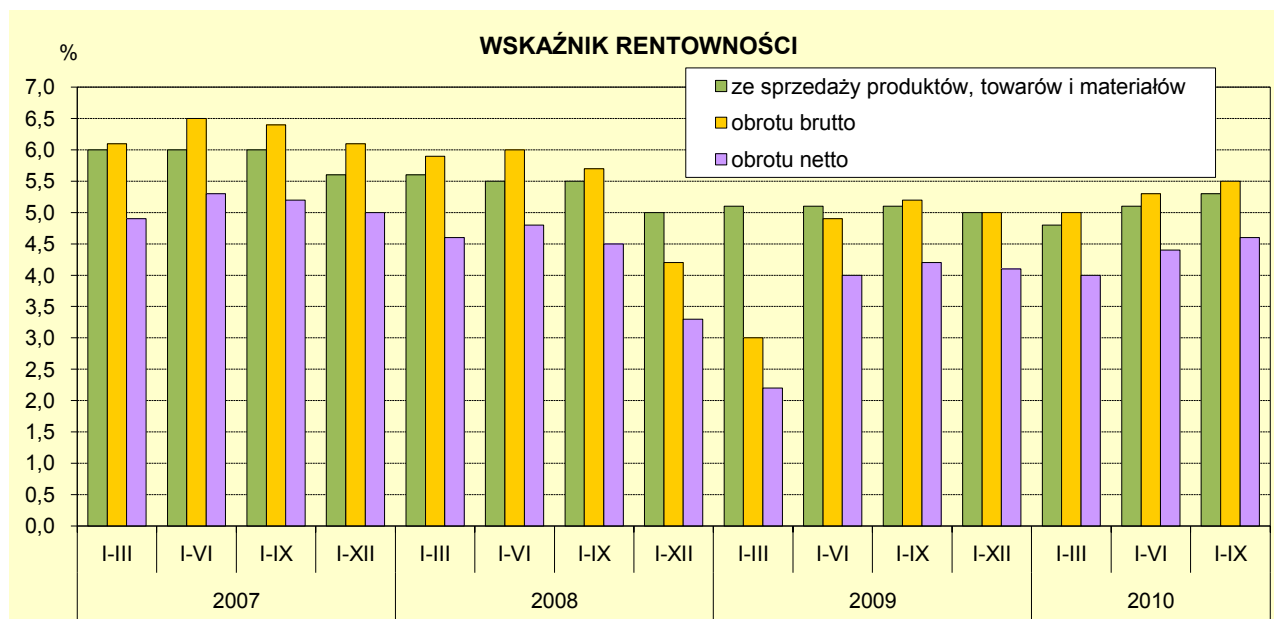
Pogorszenie wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w budownictwie (o 29,2% do 2751,7 mln zł), informacji i komunikacji (o 15,6% do 5993,9 mln zł) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,0% do 8080,2 mln zł).

Udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw był nieznacznie wyższy niż przed rokiem (72,6% wobec 72,5%), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 84,2% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 81,3% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 73,1% przedsiębiorstw (przed rokiem 70,4%), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 85,9% (wobec odpowiednio 82,5%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem b–sektor publiczny c–sektor prywatny	I–IX 2009	I–IX 2010
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów.....a	94,8	94,5
b	95,7	92,2
c	94,7	94,9
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałówa	5,1	5,3
b	2,9	5,8
c	5,4	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto.....a	5,2	5,5
b	4,3	7,8
c	5,3	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu nettoa	4,2	4,6
b	3,1	6,6
c	4,4	4,3
Wskaźnik płynności I stopnia.....a	34,9	37,7
b	56,2	74,5
c	31,6	32,3

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 5,1% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 5,3%, wskaźnik rentowności obrotu brutto – z 5,2% do 5,5%, a rentowności obrotu netto – z 4,2% do 4,6%. W porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku zmniejszył się nieznacznie w ogólnej liczbie badanych podmiotów udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto większy lub równy od 0,0) z 73,1% do 73,0%, ale ich udział w przychodach z całokształtu działalności zwiększył się z 81,6% do 84,3%. Poprawę rentowności obrotu netto odnotowano w większości sekcji, poza działalnością związaną z edukacją, obsługą rynku nieruchomości, informacją i komunikacją, kulturą, rozrywką i rekreacją, budownictwem oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną.

Wzrosły wskaźniki płynności finansowej: **I stopnia** z 34,9% do 37,7% oraz **II stopnia** ze 101,1% do 105,7%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 43,9% badanych przedsiębiorstw (wobec 45,1% rok wcześniej), wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 12,1% badanych przedsiębiorstw (wobec 11,8% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku).

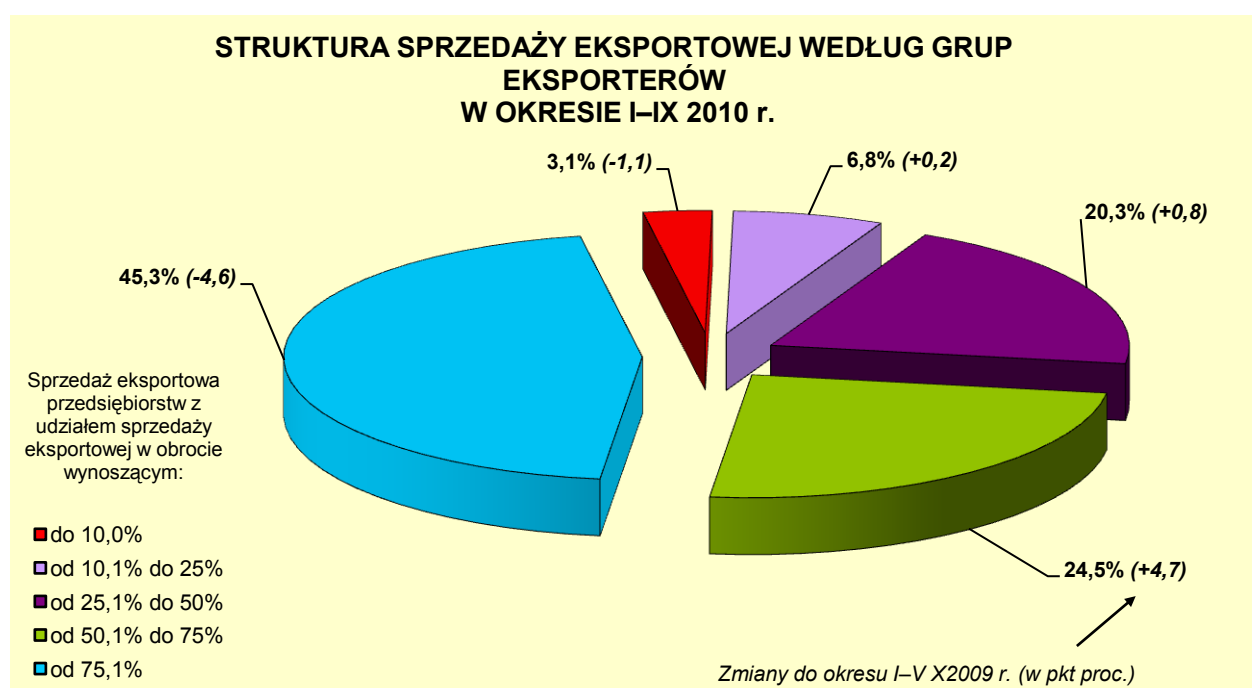
Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej (93,1% wobec 92,3%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2009				I-IX 2010			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem	843,6	100,0	100,0	100,0	897,4	100,0	100,0	100,0
amortyzacja	48,9	5,8	8,2	5,4	50,4	5,6	8,2	5,1
zużycie materiałów i energii	368,9	43,7	34,8	45,4	408,6	45,5	34,4	47,5
w tym energia	26,3	3,1	4,4	2,9	26,3	2,9	4,1	2,7
usługi obce	191,9	22,8	20,8	23,1	200,0	22,3	21,6	22,4
podatki i opłaty	49,6	5,9	8,3	5,4	50,5	5,6	8,7	5,1
wynagrodzenia brutto	126,8	15,0	19,8	14,1	129,8	14,5	19,2	13,6
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	28,7	3,4	5,2	3,1	29,6	3,3	5,2	3,0
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych	20,0	2,4	3,3	2,2	21,2	2,4	3,3	2,2
pozostałe koszty	28,8	3,4	2,9	3,5	28,6	3,2	2,7	3,3

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. były o 6,4% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów zużycia materiałów, przy zmniejszeniu udziałów pozostałych kosztów.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem w okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż na eksport** wykazało 47,0% jednostek wobec 48,9% rok wcześniej. Poziom sprzedaży eksportowej był o 11,4% wyższy niż przed rokiem, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zwiększył się z 19,2% do 20,4%. W okresie styczeń–wrzesień br. 69,8% sprzedaży eksportowej przypadało na przedsiębiorstwa, w których sprzedaż na eksport stanowi więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (wobec 70,1% rok wcześniej).

W grupie podmiotów eksportujących zwiększył się udział jednostek wykazujących zysk netto (do 74,6 %, wobec 72,9% przed rokiem, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 74,0%, wobec 71,6%).

Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów ukształtowały się na korzystniejszym niż rok wcześniej poziomie (oprócz relacji zobowiązań do należności) i były lepsze niż dla badanych przedsiębiorstw ogółem. Wartości wskaźników płynności finansowej I i II stopnia były niższe niż odnotowane przez ogół przedsiębiorstw.

Z grupy podmiotów, które wzięły udział w badaniu, 15836 jednostek, które stanowiły 91,2% badanych przedsiębiorstw ogółem, prowadziło działalność gospodarczą zarówno w 2009 r., jak i w 2010 r. (wobec 87,5% odpowiednio przed rokiem). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły 97,1% przychodów netto ogółu podmiotów ze sprzedaży (wobec 94,6% przed rokiem). Udział tej grupy podmiotów w wyniku finansowym netto ogółu podmiotów objętych badaniem wyniósł 97,9% (wobec 95,6% przed rokiem). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były lepsze (oprócz wskaźnika rentowności na działalności operacyjnej) w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku i ukształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie w stosunku do ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw na koniec września br. wyniosła 645961,1 mln zł i była o 6,5% większa niż przed rokiem, w tym wzrosła wartość zapasów (o 2,4%), należności krótkoterminowych (o 6,4%), inwestycji krótkoterminowych (o 11,6%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 3,1%). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 24,2% do 25,3%), a obniżył się – zapasów (z 27,2% do 26,1%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,9% do 2,8%), przy niezmiennym udziale należności krótkoterminowych (45,8%). W strukturze zapasów ogółem obniżył się udział towarów (z 36,5% do 35,4%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 15,7% do 15,3%), a udział materiałów wzrósł (z 30,4% do 31,3%), przy niezmiennym udziale produktów gotowych, który podobnie jak przed rokiem, wyniósł 15,8%.

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, a ich udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 67,2% wobec 69,2% przed rokiem.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 629177,7 mln zł i były o 3,2% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 31,0% zobowiązań ogółem (wobec 31,1% przed rokiem).

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Nieznacznie (o jeden dzień) wydłużyły się cykle rotacji należności krótkoterminowych oraz spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług (odpowiednio do 47 i 44 dni). Cykl rotacji zapasów uległ skróceniu o 1 dzień – do 32 dni.

Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosła 434238,4 mln zł i była o 3,4% wyższa niż przed rokiem, w tym z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 15,4%, wynagrodzeń – o 8,9%, zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 8,0%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 2,7%, zobowiązań z tytułu zaliczek otrzymanych na dostawy – o 2,4% oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych – o 2,5%. Niższą wartość niż przed rokiem odnotowano w zobowiązaniach z tytułu kredytów i pożyczek – o 9,7%. Rozliczenia międzyokresowe wzrosły o 4,0%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosły 194939,4 mln zł i były o 2,7% wyższe niż przed rokiem. Odnotowano wzrost zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 7,9% oraz pozostałych zobowiązań długoterminowych – o 14,9%. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek były niższe o 7,7%.

Według informacji NBP, na podstawie oceny dokonanej przez 10 banków, w końcu września br. 13476 przedsiębiorstw (osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność gospodarczą bez względu na liczbę pracujących) nie posiadało **zdolności kredytowej** (wobec 10450 jednostek w analogicznym okresie ub. roku i 12515 jednostek w końcu czerwca br.). Podmioty nie posiadające zdolności kredytowej stanowiły we wrześniu br. 4,0% ogólnej liczby podmiotów kredytowanych przez 10 banków (wobec 3,4% przed rokiem i 3,8% w końcu czerwca br.). Zadłużenie tych podmiotów z tytułu kredytów bankowych wyniosło w końcu września br. 17,3 mld zł, a łącznie z odsetkami zapadłymi od należności zagrożonych – 19,7 mld zł. Wartość zadłużenia tych podmiotów stanowiła 12,4% całkowitego zadłużenia jednostek kredytowanych przez analizowane banki (wobec 10,6% przed rokiem i 12,1% w końcu II kwartału br.).

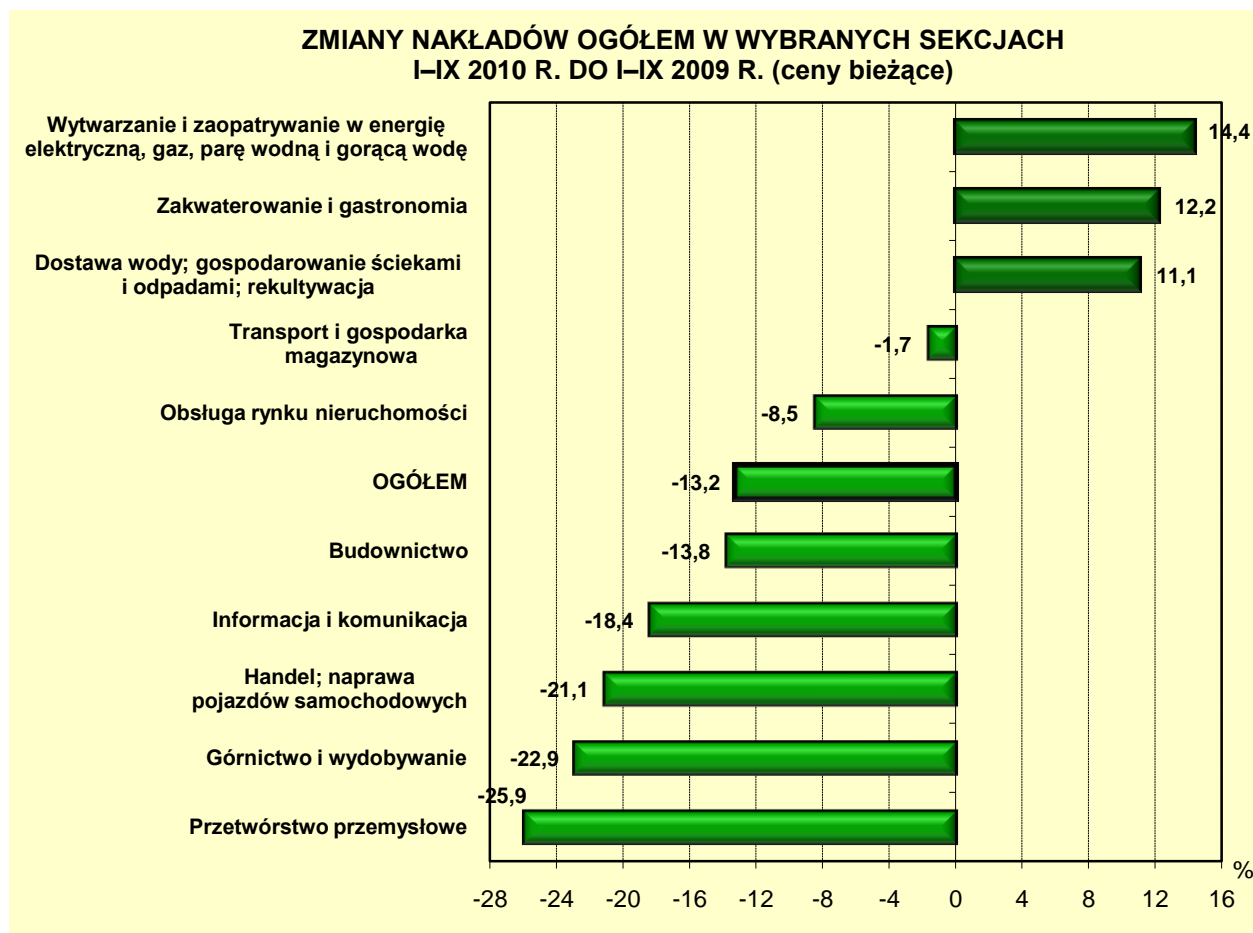
Nakłady ogółem

W okresie trzech kwartałów br. nakłady inwestycyjne poniesione przez badane przedsiębiorstwa były niższe niż przed rokiem, ale ich dynamika poprawiła się w stosunku do obserwowanej w I półroczu br. Znacznie zwiększyła się liczba i wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wobec spadku notowanego w okresie styczeń–wrzesień ub. roku.

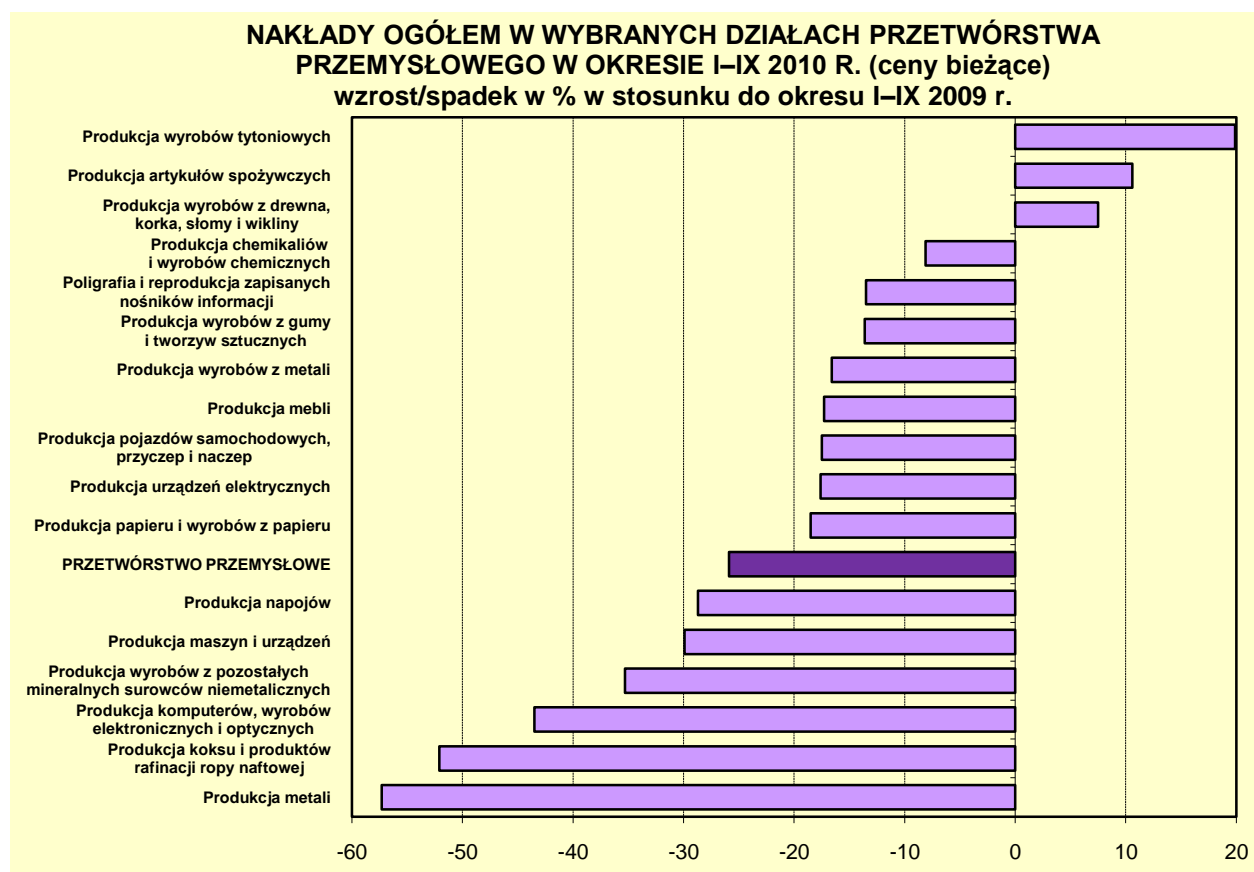
W okresie styczeń–wrzesień br. **nakłady ogółem** badanych przedsiębiorstw²¹ wyniosły 55,8 mld zł i były (w cenach stałych) o 10,6% niższe niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku notowano spadek o 9,4%). Nakłady na budynki i budowle zmniejszyły się o 13,3%, natomiast na zakupy²² – o 8,7%. Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł 58,1% i pozostał na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

²¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

²² Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

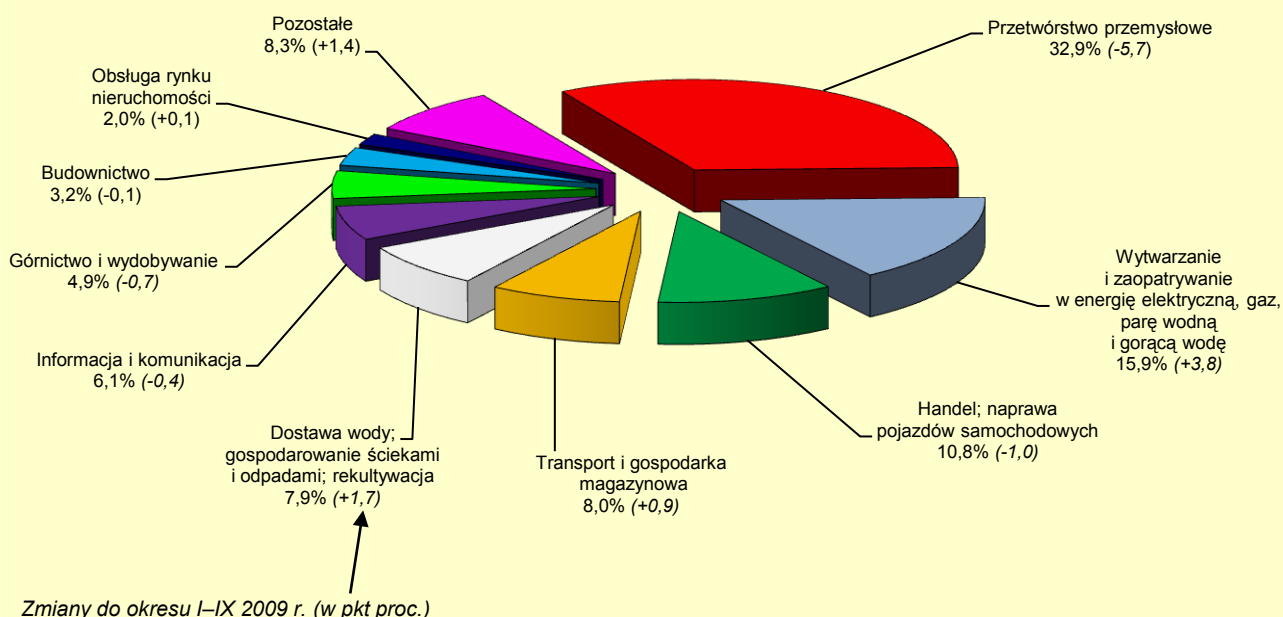
Spadek nakładów (w cenach bieżących) wystąpił w większości sekcji, najgłębszy w przetwórstwie przemysłowym (o 25,9%, wobec spadku przed rokiem o 8,8%), górnictwie i wydobywaniu (o 22,9%, wobec wzrostu odpowiednio o 18,6%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 21,1%, wobec spadku odpowiednio o 0,8%). Obniżyły się również nakłady m.in. w informacji i komunikacji (o 18,4%), budownictwie (o 13,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 8,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,7%). Wzrost nakładów wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,4%, wobec wzrostu o 3,9% przed rokiem), zakwaterowaniu i gastronomii (o 12,2%, wobec spadku o 13,8% przed rokiem), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 11,1%, a w analogicznym okresie ub. roku wzrost o 67,7%).

Zmniejszyły się nakłady ogółem w działach przetwórstwa przemysłowego o największym udziale w nakładach inwestycyjnych, najbardziej – w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją metali (o 57,3% wobec spadku o 11,9% w analogicznym okresie ub. roku), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 52,1% wobec wzrostu odpowiednio o 101,2%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 43,5% wobec wzrostu o 28,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 35,3% wobec spadku o 41,2%), maszyn i urządzeń (o 29,9% wobec spadku o 29,1%), napojów (o 28,7% wobec spadku o 42,3%), papieru i wyrobów z papieru (o 18,5% wobec wzrostu o 24,6%), urządzeń elektrycznych (o 17,6% wobec spadku o 29,9%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 17,5% wobec spadku o 13,4%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 13,6% wobec spadku o 30,6%).

W strukturze nakładów ogółem według sekcji w okresie styczeń–wrzesień br. znacznie obniżył się udział przetwórstwa przemysłowego (z 38,6% do 32,9%) oraz w mniejszym stopniu – handlu; naprawy pojazdów samochodowych (z 11,8% do 10,8%), górnictwa i wydobywania (z 5,6% do 4,9%), informacji i komunikacji (z 6,5% do 6,1%) oraz budownictwa (z 3,3% do 3,2%). Zwiększył się m.in. udział nakładów poniesionych przez jednostki wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 12,1% do 15,9%), transportu i gospodarki magazynowej (z 7,1% do 8,0%) oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (z 6,2% do 7,9%).

STRUKTURA NAKŁADÓW OGÓŁEM W OKRESIE I–IX 2010 R.

Spadek nakładów odnotowano we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw: w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 1000 osób – o 19,9%, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – o 14,3%, a w jednostkach o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób – o 6,6%.

Struktura inwestowania według wybranych sekcji i klas wielkości przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50–249 osób		250–1000 osób		powyżej 1000 osób	
	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem
	w % ogółem w danej sekcji					
Ogółem	80,2	23,9	16,7	28,5	3,1	47,6
Górnictwo i wydobywanie.....	71,8	5,1	19,4	5,7	8,8	89,2
Przetwórstwo przemysłowe	76,2	24,3	20,5	34,0	3,3	41,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	72,8	5,1	18,5	24,0	8,7	70,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	87,7	40,5	11,1	32,6	1,2	26,9
Budownictwo.....	88,4	59,6	10,2	17,7	1,4	22,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ...	87,0	35,4	10,9	19,9	2,1	44,7
Transport i gospodarka magazynowa	73,6	12,5	21,3	16,2	5,1	71,3
Zakwaterowanie i gastronomia.....	82,9	31,6	15,0	16,1	2,1	52,3
Informacja i komunikacja	78,6	16,1	15,8	20,8	5,6	63,1
Obsługa rynku nieruchomości	91,0	79,3	8,5	15,3	0,5	5,4

Niższe niż przed rokiem były nakłady poniesione przez podmioty zarówno z sektora publicznego (o 10,6%), jak i prywatnego (o 14,4%). Jednostki sektora prywatnego zrealizowały 67,3% nakładów ogółem badanych przedsiębiorstw, przy czym zakupy stanowiły 68,6% zrealizowanych przez nie nakładów (wobec 65,5% przed rokiem). Przedsiębiorstwa działające w sektorze publicznym poniosły 32,7% nakładów ogółem, a zakupy stanowiły 36,4% nakładów tych podmiotów (wobec odpowiednio 42,4%).

Najwyższy udział **sektora prywatnego** w nakładach ogółem odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (99,5%), budownictwie (98,1%), informacji i komunikacji (98,0%), zakwaterowaniu i gastronomii (94,9%), przetwórstwie przemysłowym (90,9%).

Z nakładów **jednostek sektora publicznego** podmioty wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zrealizowały 34,2% nakładów, dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji – 22,2%, transportu i gospodarki magazynowej – 19,1%, górnictwa i wydobywania oraz przetwórstwa przemysłowego – po 9,1%.

Najwyższy udział sektora publicznego w nakładach ogółem odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (93,3%), transporcie i gospodarce magazynowej (78,7%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (71,1%) oraz górnictwie i wydobywaniu (60,7%).

W okresie styczeń–wrzesień br. **rozpoczęto** 111,3 tys. **inwestycji**, tj. o 6,1% więcej niż przed rokiem (wobec spadku o 3,5% w analogicznym okresie ub. roku). Około 66% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 37,1 mld zł i była o 44,2% wyższa niż przed rokiem (w ub. roku spadek o 19,0%). Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 29,0% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 30,8% przed rokiem). Znaczny wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych wystąpił w transporcie i gospodarce magazynowej (o 179,4%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 134,8%). Zwiększenie wartości kosztorysowej notowano również m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 47,3%), budownictwie (o 37,2%), informacji i komunikacji (o 29,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 21,0%). Istotnie zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w górnictwie i wydobywaniu (o 70,3%, wobec wzrostu o 54,2% przed rokiem) oraz nieznacznie w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 8,8%) i handlu; naprawach pojazdów samochodowych (o 3,7%).

Z ogólnej wartości nakładów zrealizowanych przez przedsiębiorstwa, **podmioty z kapitałem zagranicznym**²³ poniosły 37,5% nakładów (wobec 39,7% w analogicznym okresie ub. roku). Nakłady tej grupy podmiotów (w cenach stałych) były o 13,5% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 10,2%). Jednostki przetwórstwa przemysłowego zrealizowały 43,3% nakładów ogółem tej grupy podmiotów, handlu; naprawy pojazdów samochodowych – 16,5%, natomiast informacji i komunikacji – 13,1%, przy czym we wszystkich tych sekcjach odnotowano spadek nakładów w stosunku do okresu styczeń–wrzesień ub. roku. W przetwórstwie przemysłowym przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep zrealizowały 15,6% nakładów, artykułów spożywczych – 13,1%, papieru i wyrobów z papieru – 8,2%, a wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 8,0%.

Pieniądz

W końcu października br. **подаж pieniądza M3**²⁴ wyniosła 756217,5 mln zł i była wyższa niż w końcu września br. (o 0,4%) oraz niż przed rokiem (o 6,3%).

Komponenty podaży pieniądza (M3) oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	X 2009	2010			
		IX	X	zmiana w stosunku do	
				X 2009	IX 2010
	w mln zł				
Podaż pieniądza (M3).....	711193,5	752866,4	756217,5	45024,0	3351,1
pieniądz gotówkowy w obiegu	89428,4	91669,7	91779,8	2351,4	110,1
depozyty i inne zobowiązania.....	609512,3	652822,1	656158,9	46646,6	3336,8
pozostałe składniki M3	12252,8	8374,6	8278,8	-3974,0	-95,8
Aktywa zagraniczne netto	77738,7	103920,1	104113,0	26374,3	192,9
Aktywa krajowe netto.....	633454,8	648946,3	652104,6	18649,8	3158,3
Saldo pozostałych pozycji (netto).....	-164103,2	-200291,4	-198778,2	-34675,0	1513,2

^a Stan w końcu okresu.

²³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD (z wyjątkiem instytucji kredytowych i ubezpieczeniowych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

²⁴ Opracowano na podstawie danych NBP.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu października br. wyniosły 91779,8 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem września br. o 0,1%, a w skali roku o 2,6%.

W końcu października br. **depozyty i inne zobowiązania**, tj. główna pozycja w strukturze podaży pieniądza (M3), wyniosły 656158,9 mln zł i były wyższe od notowanych na koniec września br. o 0,5%. Wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec: instytucji samorządowych – o 4,5%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 1,4%, przedsiębiorstw – o 0,7% oraz gospodarstw domowych – o 0,4%. Niższy był stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 10,0% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,4%.

W stosunku do końca października ub. roku depozyty i inne zobowiązania wzrosły o 7,7%, w tym depozyty i inne zobowiązania wobec: przedsiębiorstw – o 13,2%, gospodarstw domowych – o 10,2%, funduszy ubezpieczeń społecznych – o 8,0% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,0%. Zmniejszył się stan depozytów i innych zobowiązań wobec niemonetarnych instytucji finansowych – o 19,8% oraz instytucji samorządowych o 6,5%.

Pozostałe składniki M3 wyniosły w październiku br. 8278,8 mln zł. Wartość tej pozycji obniżyła się w stosunku do września br. o 1,1%, zaś w skali roku – o 32,4%.

Należności, posiadające najwyższy udział w strukturze zasobów pieniądza, w październiku br. wyniosły 747928,5 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem października ub. roku o 6,3%, w tym zwiększył się stan należności od: funduszy ubezpieczeń społecznych – o 48,0%, instytucji samorządowych – o 43,2%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 26,3% oraz gospodarstw domowych – o 10,1%. Zmniejszył się stan należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 14,8% oraz od przedsiębiorstw – o 2,3%.

W stosunku do końca września br. roku należności były wyższe o 0,2%, w tym należności od instytucji samorządowych – o 4,6%, od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 3,7%, od funduszy ubezpieczeń społecznych – o 0,7% oraz od przedsiębiorstw – o 0,4%. Obniżeniu uległ natomiast stan należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 5,2%.

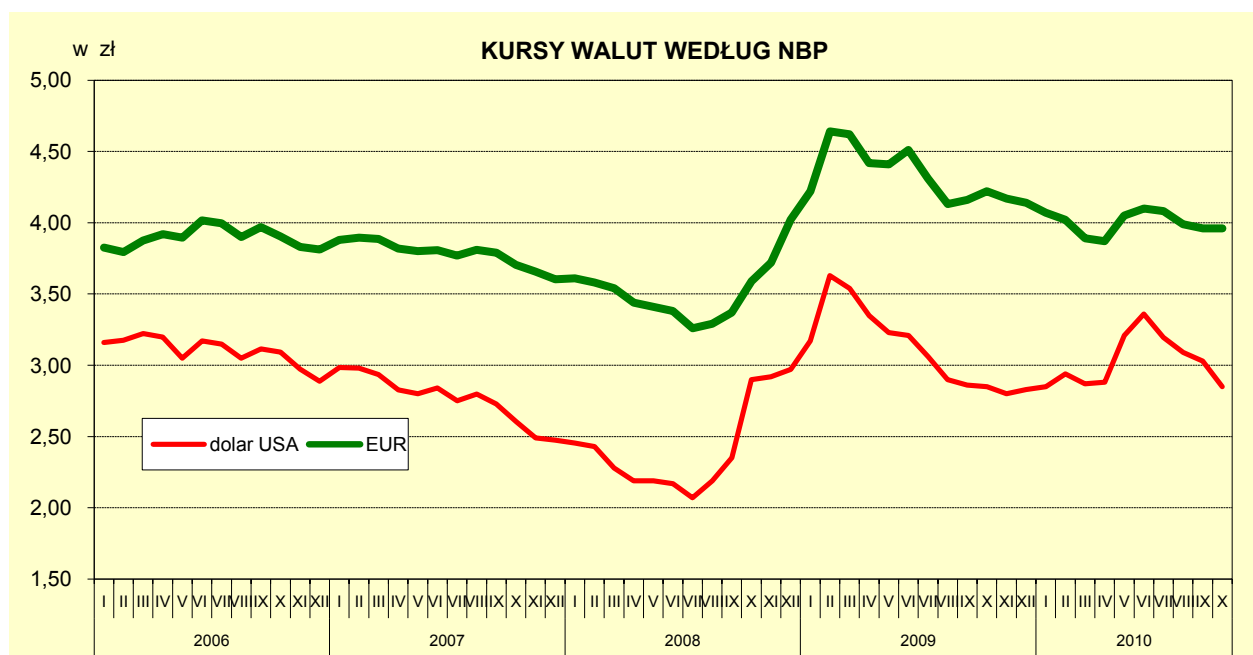
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło w końcu października br. 102954,3 mln zł i wzrosło o 0,4% w porównaniu z końcem września br., a w skali roku o 9,3%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w październiku br. wyniosły 104113,0 mln zł. Ich wartość od września br. zwiększyła się o 0,2%, zaś w porównaniu ze stanem na koniec października ub. roku o 33,9%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 198778,2 mln zł, które zmniejszyło się w relacji do stanu na koniec września br. o 1513,2 mln zł, a w ujęciu rocznym pogłębiło się o 34675,0 mln zł.

Obowiązujące od 25 czerwca ub. roku **podstawowe stopy procentowe** Narodowego Banku Polskiego nie uległy zmianie i wyniosły odpowiednio: stopa redyskontowa weksli – 3,75%, stopa kredytu lombardowego – 5,00%, stopa referencyjna – 3,50%, stopa depozytowa – 2,00%. Na niezmiennym poziomie utrzymała się również wprowadzona od 1 stycznia br. stopa dyskonta weksli (4,00%).

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w październiku br. 284,82/100 USD i nieznacznie wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. W porównaniu z wrześniem br. kurs dolara zmniejszył się o 6,1%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w październiku br. 395,62 zł/100 EUR i ukształtował się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem, a w porównaniu z październikiem ub. roku – zmniejszył się o 6,2%.

Budżet państwa

W okresie styczeń–październik br. **dochody** budżetu państwa²⁵ wyniosły 204405,6 mln zł (tj. 82,1% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2010 r.), **wydatki** – 246225,7 mln zł (odpowiednio 81,7%), a **deficyt** ukształtował się na poziomie 41820,1 mln zł (tj. 80,1%).

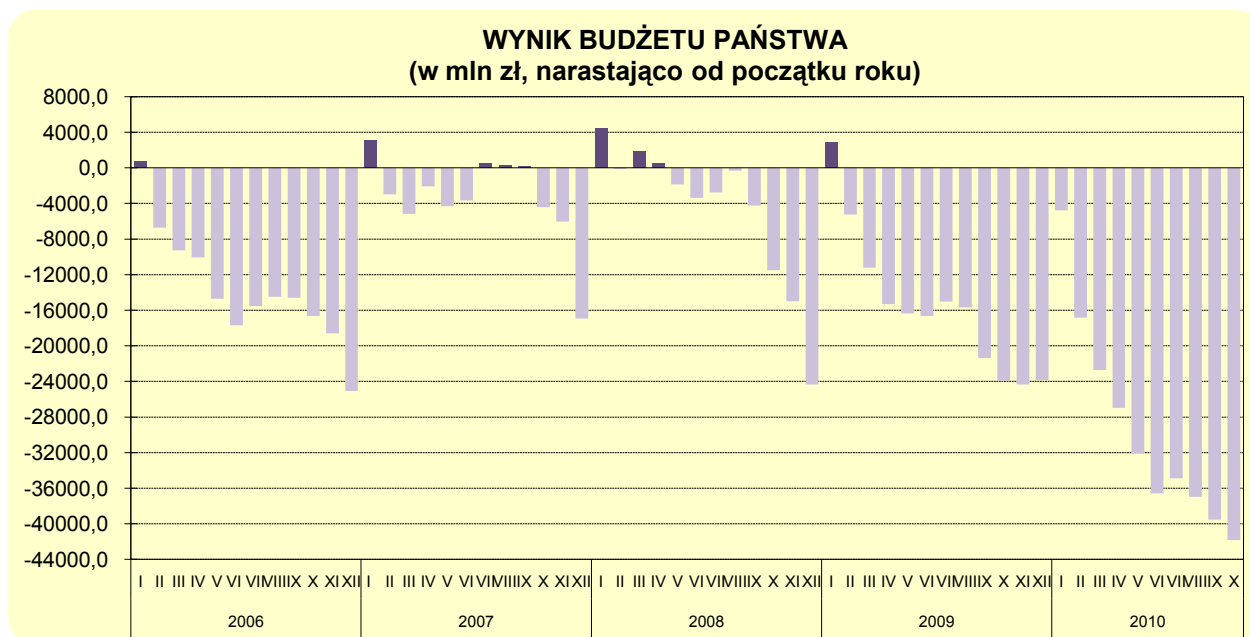
²⁵ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–październik 2010 r.”

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2010 r.	I–X 2010		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
	w mln zł		w %	
Dochody ogółem	249006,6	204405,6	82,1	100,0
dochody podatkowe	223225,0	182248,8	81,6	89,2
podatki pośrednie	160840,0	137738,9	85,6	67,4
w tym podatek akcyzowy	53070,0	45639,1	86,0	22,3
podatek dochodowy od osób prawnych	26300,0	16270,4	61,9	8,0
podatek dochodowy od osób fizycznych	36085,0	28239,5	78,3	13,8
dochody niepodatkowe	22411,2	21010,5	93,8	10,3
w tym wpływy z cła	1804,0	1368,2	75,8	0,7
środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	3370,4	1146,3	34,0	0,5
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	238,1	35,9	15,1	0,0
fundusze strukturalne i inne	3132,3	1110,4	35,4	0,5
Wydatki ogółem	301220,8	246225,7	81,7	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	27248,1	24301,1	89,2	9,9
obsługa zadłużenia zagranicznego	7620,4	6817,2	89,5	2,8
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	14082,1	10283,0	73,0	4,2
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15335,8	12500,6	81,5	5,1
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	37923,7	37923,7	100,0	15,4
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	47185,0	42408,3	89,9	17,2
Deficyt	-52214,2	-41820,1	80,1	x
Finansowanie deficytu				
źródła krajowe	45486,2	31877,0	70,1	x
źródła zagraniczne	21160,9	14018,2	66,2	x

W okresie styczeń–październik br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 0,6 pkt proc. niższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 137738,9 mln zł (tj. o 6,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym z podatku akcyzowego – 45639,1 mln zł (o 3,0% więcej niż przed rokiem). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 67,4% i 22,3%.

Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły 16270,4 mln zł (o 14,3% mniej niż przed rokiem), a wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – 28239,5 mln zł (o 1,9% mniej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,0% i 13,8%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi w okresie styczeń–październik br. stanowiły 0,5% dochodów ogółem.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków po dziesięciu miesiącach br. była o 1,5 pkt proc. niższa niż przed rokiem. Wyплаты subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 42408,3 mln zł (89,9% kwoty założonej w ustawie). Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 17,2%. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,6% wydatków ogółem.

W okresie styczeń–październik br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 12500,6 mln zł, a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 37923,7 mln zł, tj. odpowiednio 5,1% i 15,4% wydatków ogółem.

Według danych izb skarbowych i celnych, zaległości z tytułu podatków wg stanu w dniu 30 czerwca 2010 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym z lat ubiegłych	Struktura zaległości ogółem w %	Z zaległości ogółem			
				płatne w ratach i odroczone	wstrzymanie wykonania decyzji	w postępowaniu egzekucyjnym	pozostałe zaległości
	w mln zł		w mln zł				
Ogółem.....	21968,7	17154,2	100,0	415,0	350,0	12613,8	8589,9
w tym:							
Podatek dochodowy od osób prawnych.....	1175,0	863,5	5,3	40,8	32,4	537,2	564,6
Podatek dochodowy od osób fizycznych.....	4196,0	3132,6	19,1	145,5	163,7	2573,8	1313,0
Podatek od towarów i usług (VAT).....	11077,9	8468,6	50,4	207,4	118,4	6550,9	4201,2
Podatek akcyzowy	5466,6	4652,5	24,9	21,3	35,3	2922,6	2487,4
Podatek od gier.....	28,4	12,2	0,1	0,0	0,0	21,2	7,2
Podatki zniesione.....	24,8	24,8	0,1	0,0	0,2	8,1	16,5

Według stanu na koniec czerwca br. łączne zaległości w porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia ub. roku wzrosły o 1342,9 mln zł, tj. o 6,5% (przed rokiem odnotowano wzrost odpowiednio o 7,6%). Zaległości z tytułu podatku akcyzowego zwiększyły się o 9,8% (wobec 7,3% przed rokiem), a z tytułu podatku od towarów i usług wzrosły o 3,4% (przed rokiem wzrost o 3,3%). W łącznej kwocie zaległości najwyższy udział miały zaległości z tytułu podatku od towarów i usług – 50,4% (przed rokiem 51,1%), podatku akcyzowego 24,9% (wobec 23,7%) i podatku dochodowego od osób fizycznych – 19,1% (wobec 18,7%).

Wskaźnik realizacji podatków²⁶ (tzw. ściągальność) w końcu II kwartału br. wyniósł ogółem 95,9%, wobec 96,2% przed rokiem. Wskaźnik ten dla podatku od towarów i usług ukształtował się na poziomie 95,0%, podatku dochodowego od osób fizycznych – 96,0%, a podatku dochodowego od osób prawnych – 97,3% (wobec odpowiednio 95,1%, 95,8% i 98,0% na koniec II kwartału ub. roku).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2010			I–IX 2009
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	37745,3	68,3	100,0	100,0
w tym:				
transport i łączność	1778,6	62,5	4,7	3,8
nauka	880,6	68,1	2,3	2,2
oświata i wychowanie	985,1	73,9	2,6	2,5
szkolnictwo wyższe	18,3	69,8	0,0	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	140,1	68,3	0,4	0,4
ochrona zdrowia	1584,4	66,6	4,2	4,5
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	166,8	72,0	0,4	0,2
administracja publiczna	6630,4	71,8	17,6	16,5
urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1188,9	70,0	3,1	3,3
wymiar sprawiedliwości	6548,9	74,2	17,4	16,8
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7234,6	75,8	19,2	20,0
obrona narodowa	7630,3	63,0	20,2	21,2

W okresie styczeń–wrzesień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 0,5% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,1% (wobec 16,8% w analogicznym okresie ub. roku).

Stan zobowiązań państwowych jednostek budżetowych²⁷ na dzień 30 września br. wyniósł łącznie 2438,0 mln zł (tj. o 32,6% więcej niż przed rokiem). Zobowiązania wymagalne w ramach tej kwoty wyniosły 111,8 mln zł i prawie w całości powstały w trzech działach: „transport i łączność” (79,7 mln zł), „administracja publiczna” (22,2 mln zł), „bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” (6,3 mln zł).

²⁶ Jest to stosunek wielkości zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, do wielkości podatku należnego będącego sumą zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, wielkości bieżących zaległości, kwoty umorzonych zobowiązań podatkowych oraz zobowiązań, których poboru zaniechano.

²⁷ Bez zobowiązań dotyczących długu publicznego.

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a – 2009, b – 2010		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	a	1634,4	1718,8	1758,8	1719,9	1683,4	1658,7	1676,1	1689,0	1715,9	1744,3	1811,1	1892,7
	b	2052,5	2101,5	2076,7	1973,8	1907,9	1843,9	1812,8	1800,2	1812,6	1818,6		
Stopa bezrobocia ¹ (w %)	a	10,4	10,9	11,1	10,9	10,7	10,6	10,7	10,8	10,9	11,1	11,4	12,1
	b	12,9	13,2	13,0	12,4	12,1	11,7	11,5	11,4	11,5	11,5		
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	a	5374	5352	5325	5309	5292	5280	5273	5270	5267	5267	5265	5255
	b	5301	5293	5294	5308	5320	5336	5350	5352	5364	5375		
Produkcja sprzedana przemysłu ² :													
poprzedni miesiąc=100	a	93,7	102,4	115,6	93,1	98,2	106,0	97,4	95,6	115,0	101,9	96,8	94,6
	b	94,6	103,1	119,1	90,8	101,6	106,8	94,1	98,2	113,1	98,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	84,7	85,4	98,1	87,8	94,8	95,5	95,6	100,1	98,7	98,7	109,9	107,4
	b	108,5	109,2	112,5	109,7	113,5	114,3	110,5	113,6	111,8	108,0		
Produkcja budowlano-montażowa ²													
poprzedni miesiąc=100	a	37,9	117,2	115,1	112,0	107,7	116,2	105,5	99,2	106,1	107,6	85,5	141,0
	b	31,1	104,2	136,2	117,8	117,5	124,5	97,0	106,7	111,0	103,8		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,4	101,9	101,2	100,5	100,3	100,5	110,7	111,0	105,7	102,7	109,9	103,2
	b	84,7	75,3	89,1	93,7	102,3	109,6	100,8	108,4	113,4	109,4		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	22096	31833	41498	54391	64300	76147	91619	103187	114841	130353	143922	160002
	b	12791	22655	34047	44852	53844	63778	74071	84910	97039	107506		
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100	a	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	b	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	b	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8		
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,5	101,3	102,0	102,7	103,2	103,4	103,5	103,1	103,1	103,3	103,5	103,5
	b	100,6	100,9	101,2	101,6	101,9	102,2	102,0	101,5	102,1	102,6		
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:													
poprzedni miesiąc=100	a	102,3	102,6	100,0	99,1	99,7	100,8	98,5	99,6	99,8	100,4	99,6	99,8
	b	100,4	99,9	99,8	101,4	102,0	101,0	100,1	99,8	100,1	100,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,6	105,7	105,5	104,8	103,7	104,1	102,8	102,2	101,6	102,0	101,9	102,1
	b	100,2	97,6	97,4	99,6	101,9	102,1	103,8	104,0	104,3	104,0		
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej													
poprzedni miesiąc=100	a	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	100,0	99,9	99,9	100,0	100,1	100,1	100,0
	b	99,8	99,9	100,0	100,1	100,1	100,1	99,9	100,0	100,0	100,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,4	101,8	101,3	100,7	100,3	99,9	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2	99,3
	b	99,3	99,4	99,5	99,7	100,0	100,1	100,2	100,2	100,2	100,1		

¹ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ² Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych z 2005 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a – 2009, b – 2010	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	a 3215,75	3195,56	3332,65	3294,76	3193,90	3287,88	3361,90	3268,69	3283,18	3312,32	3403,92	3652,40
b 3231,13	3288,29	3493,42	3398,67	3346,61	3403,65	3433,32	3407,26	3403,68	3440,22			
poprzedni miesiąc=100	a 93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
b 88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a 108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
b 100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2005=100	a 117,5	115,9	120,1	117,9	113,8	116,9	119,5	116,6	117,1	118,0	121,0	130,0
b 114,4	116,2	123,1	119,3	117,2	118,8	120,1	119,6	118,8	119,6			
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ² – od początku roku (w %).....	a .	.	3,0	.	.	4,9	.	.	5,2	.	.	5,0
b .	.	5,0	.	.	5,3	.	.	5,5	.	.		
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³ – od początku roku (w %).....	a .	.	2,2	.	.	4,0	.	.	4,2	.	.	4,1
b .	.	4,0	.	.	4,4	.	.	4,6	.	.		
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a 2918,0	-5250,9	-11219,8	-15306,1	-16356,7	-16629,2	-15037,1	-15655,8	-21343,7	-23918,6	-24342,1	-23845,0
b -4779,2	-16835,6	-22707,6	-26957,0	-32046,2	-36800,3	-34870,3	-36975,9	-39535,5	-41820,1			
Średnie kursy walut w zł – NBP:												
100 dolarów USA	a 317,17	363,14	354,12	334,80	323,37	321,46	305,96	289,56	285,95	284,69	279,90	283,52
b 285,18	293,85	286,72	287,99	321,37	335,71	319,50	308,94	303,18	284,82			
100 euro	a 421,81	464,42	462,37	441,93	441,05	450,81	430,53	413,11	416,35	421,73	417,34	414,27
b 407,20	401,55	389,19	387,04	405,21	410,25	408,18	398,72	395,58	395,62			
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł												
eksport	a 30128,8	34524,2	38626,9	34277,5	33699,6	36317,6	35359,8	30673,1	38551,6	40022,5	38055,8	33004,6
b 33103,6	35735,3	39571,0	37602,1	39254,6	42177,4	39728,2	36641,4	40908,0	.	.		
import	a 34497,6	37061,9	42350,0	37746,5	36435,5	40149,3	39360,7	34896,4	40494,8	42955,7	40790,8	36643,4
b 35926,9	39363,8	44112,0	40635,1	43442,6	46044,7	44040,8	42180,0	45514,1	.	.		
saldo	a -4368,8	-2537,7	-3723,1	-3469,0	-2735,9	-3831,7	-4000,9	-4223,3	-1943,2	-2933,2	-2735,0	-3638,8
b -2823,3	-3628,5	-4541,0	-3033,0	-4188,0	-3867,3	-4312,6	-5538,6	-4606,1	.	.		

¹ Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne. ² Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ³ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ⁴ Za 2010 r. – dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^c			Produkcja w budownictwie ^c		
				eksport	import	saldo													
	2009	2010		I-VIII 2010		I-VIII 2009	IX 2009	2010		X 2009	2010		IX 2009	2010		IX 2009	2010		
		I kw. ^b	II kw. ^b					VIII	IX		IX	X		VIII	IX		VIII	IX	
	zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld euro		w %			zmiana w % w ujęciu rocznym									
UE-27	-4,2	0,7	2,0	9,3	9,6	9,6	0,5	2,2	2,3	-12,1	8,0	5,9	-7,7	-2,4	-3,6
Strefa euro - 16 . .	-4,1	0,8	1,9	9,8	10,0	10,1	-0,1	1,8	1,9	-12,7	8,4	5,2	-7,6	-7,3	-8,1
Austria	-3,9	0,1	2,2	15,2	14,2	-2,6	-2,8	5,1	4,3	4,5	0,1	1,7	1,9	-13,1	11,4	.	-0,3	-2,7	.
Belgia.	-2,8	1,7	2,6	17,7	17,1	10,7	8,3	8,1	8,7	8,7	-0,9	2,9	3,1	-12,7	9,6	.	-4,5	-3,6	.
Bułgaria	-4,9	-0,8	-0,3	32,3	7,3	-2,1	-3,7	7,4	10,0	10,1	0,3	3,6	3,6	-21,4	4,0	9,3	-38,4	-11,6	-13,1
Cypr	-1,7	-1,2	0,2	10,8	8,5	-3,3	-3,1	6,0	7,1	7,1	-1,0	3,6	3,2	-9,7	4,1	.	-11,4 ^d	-4,0 ^e	-2,8 ^f
Dania	-5,2	-0,4	3,8	8,8	5,5	6,4	4,7	6,5	6,8	7,0	0,6	2,5	2,4	-17,6	-1,9	4,1	-17,9 ^d	-26,6 ^e	-21,9 ^f
Estonia	-13,9	-2,7	3,0	25,8	21,9	-0,5	-0,5	13,4 ^d	19,0 ^e	18,6 ^f	-2,1	3,8	4,5	-27,9	21,9	31,1	-28,4 ^d	-34,2 ^e	-16,9 ^f
Finlandia	-8,0	0,6	3,4	11,6	14,5	0,0	0,7	8,6	8,3	8,1	0,6	1,4	2,3	-19,8	6,6	8,2	-10,2	14,1	.
Francja	-2,6	1,1	1,6	12,6	13,3	-40,1	-33,9	9,7	10,0	10,0	-0,2	1,8	1,8	-10,3	4,1	4,2	-5,0	-1,4	-1,3
Grecja.	-2,3	-2,3	-3,7	4,5	-10,8	-15,6	-19,1	9,2 ^d	11,1 ^e	12,2 ^f	1,2	5,7	5,2	-9,1	-2,0	-7,6	-13,9 ^d	-21,4 ^e	-18,3 ^f
Hiszpania	-3,7	-1,4	0,0	13,3	14,9	-34,6	-28,7	19,0	20,6	20,8	-0,6	2,1	2,3	-12,7	1,6	-1,4	-10,8	-34,7	-37,3
Irlandia	-7,6	-0,7	-1,8	2,0	-2,3	27,8	26,0	12,9	13,9	14,1	-2,8	-1,0	-0,8	-6,2	10,9	10,9	-38,1 ^d	-34,1 ^e	-33,0 ^f
Litwa	-14,7	-0,6	-0,3	27,9	27,3	-1,2	-1,0	13,5 ^d	17,2 ^e	18,2 ^f	1,0	1,8	2,6	-15,6	11,0	8,2	-48,0 ^d	-42,9 ^e	-17,0 ^f
Luksemburg	-3,7	2,9	5,3	-4,1	0,3	-2,2	-1,8	5,0	5,0	5,0	-0,2	2,6	2,9	-8,8	9,8	0,4	1,3	3,2	.
Łotwa.	-18,0	-5,1	-2,9	28,6	16,3	-0,9	-1,1	16,5 ^d	20,0 ^e	19,4 ^f	-1,2	0,3	0,9	-15,0	20,8	19,0	-32,4 ^d	-43,4 ^e	-35,3 ^f
Malta	-2,1	3,5	3,7	16,4	-0,2	-0,8	-1,0	7,2	6,2	6,2	-0,5	2,4	2,2	-13,0	3,6	0,4	-1,6 ^d	-4,9 ^e	12,9 ^f
Niderlandy	-3,9	0,4	2,7	21,1	23,0	25,1	23,9	4,0	4,5	4,4	0,4	1,4	1,4	-8,4	5,0	2,6	-9,0	-11,9	-10,1
Niemcy	-4,7	2,1	3,9	18,3	19,5	96,7	86,4	7,6	6,8	6,7	-0,1	1,3	1,3	-13,1	11,5	8,3	3,1	2,0	4,0
P o l s k a	1,7	3,0	3,5	21,6	21,4	-7,9	-6,6	8,6	9,5	9,6	3,8	2,5	2,6	-1,9	13,3	12,0	6,3	8,6	13,4
Portugalia	-2,6	1,8	1,5	15,2	10,0	-13,0	-12,8	10,2	10,6	10,6	-1,6	2,0	2,3	-6,0	1,1	-2,4	-7,4	-7,3	-10,2
Republika Czeska	-4,1	1,0	2,4	21,6	24,0	3,3	3,7	7,4	6,9	6,9	-0,6	1,8	1,8	-9,9	10,1	12,2	5,0	-3,3	-7,3
Rumunia	-7,1	-3,2	-1,5	24,8	19,3	-6,1	-6,0	6,4 ^d	7,3 ^e	7,1 ^f	4,3	7,7	7,9	-3,3	4,6	4,8	-22,5	-17,6	-14,2
Słowacja	-4,8	4,5	4,4	21,7	23,4	-0,3	0,1	13,3	14,6	14,7	-0,1	1,1	1,0	-7,4	16,2	13,4	-17,3	-0,8	-4,0
Słowenia	-8,1	-0,1	1,5	16,3	16,3	-0,1	-0,1	6,4	7,3	7,3	0,2	2,1	2,1	-16,9	11,0	5,2	-32,0	-13,1	-18,5
Szwecja.	-5,1	2,8	4,5	24,2	30,9	4,1	6,2	8,7	8,2	8,2	1,8	1,5	1,6	-16,2	10,0	9,2	-2,2	-1,2	6,9
Węgry	-6,7	-1,1	0,5	21,9	19,2	3,5	2,1	10,6	10,9	10,8	4,2	3,7	4,3	-14,6	15,1	11,0	-1,5	-2,7	-9,2
Wielka Brytania . .	-5,0	-0,3	1,7	20,3	20,1	-74,1	-62,0	7,9	7,7	.	1,5	3,1	.	-10,4	4,2	5,0	-8,5	9,8	6,9
Włochy	-5,0	0,5	1,3	14,0	20,2	-15,5	-3,1	8,2	8,1	8,3	0,3	1,6	2,0	-15,6	9,7	4,1	-11,2 ^d	-7,3 ^e	-3,5 ^f

a Według PKD 2004/NACE Rev. 1.1. b Dane wyrównane sezonowo. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d II kw. 2009 r. e I kw. 2010 r. f II kw. 2010 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}			Handel zagraniczny ^b				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b			
				eksport	import	saldo														
	2009	2010		I-VIII 2010			I-VIII 2009	IX 2009	2010		X 2009	2010		IX 2009	2010		IX 2009	2010		
		I kw.	II kw.						VIII	IX		IX	X		VIII	IX		VIII	IX	
	zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld USD				w %			zmiana w % w ujęciu rocznym								
OECD (30)	-3,4	2,4	3,1	18,9	19,5	-382,9	-297,5	8,7	8,5	8,5	0,2	1,7	.	-9,0	8,4	
w tym:																				
Australia	1,2	2,6	3,3	35,0	27,4	9,6	1,6	5,8	5,1	5,1	1,3 ^c	3,1 ^d	2,8 ^e	-3,8 ^f	4,2 ^g	4,9 ^d	-4,7 ^f	1,0 ^g	9,4 ^d	
Chile	-1,5	1,5	6,4	28,5	37,9	4,7	5,6	10,7	.	.	-3,1	1,9	2,0	.	.	.	-33,2	-16,4	10,9	
Islandia	-6,8	-6,5	-8,6	12,7	7,4	0,5	0,3	7,4 ^c	6,9 ^d	7,9 ^e	9,7	3,7	3,3	0,4 ^f	24,2 ^g	24,0 ^d	-48,6 ^f	-18,3 ^g	-18,5 ^d	
Izrael ^h	0,8	3,3	4,1	32,0	28,7	-4,0	-3,8	8,0 ^f	7,0 ^g	6,2 ^d	2,9	2,4	2,5	-8,8 ^f	5,9 ^g	14,9 ^d	.	.	.	
Japonia	-5,2	4,7	2,7	39,3	28,3	50,0	8,2	5,3	5,1	5,0	-2,5	-0,6	.	-17,9	13,4	9,3	.	.	.	
Kanada	-2,5	2,2	3,4	25,0	24,4	-3,4	-3,7	8,3	8,1	8,0	0,1	1,9	.	-10,5	9,7	.	-9,7	6,1	.	
Meksyk	-6,5	4,3	7,7	34,8	31,9	-2,9	-5,3	6,0	5,2	5,3	4,5	3,7	4,0	-5,9	7,9	.	-8,0	0,7	.	
Norwegia	-1,4	-0,4	0,9	10,4	13,7	35,6	33,5	3,1 ^f	3,5 ^g	3,6 ^d	0,6	1,7	2,0	-1,7	-12,7	
Nowa Zelandia	-1,7	1,9	1,9	28,6	21,1	0,9	-0,2	6,5 ^c	6,9 ^d	6,4 ^e	1,7 ^c	1,7 ^d	1,5 ^e	-10,0 ^f	4,7 ^g	1,1 ^d	-8,9 ^f	-6,2 ^g	3,5 ^d	
Republika Korei	0,2	8,1	7,1	32,6	36,9	24,8	25,3	3,6	3,4	3,7	2,0	3,6	4,1	5,3	15,7	10,7	.	.	.	
Stany Zjednoczone	-2,6	2,4	3,0	22,0	26,4	-435,0	-320,6	9,8	9,6	9,6	-0,2	1,1	1,2	-4,9	6,4	5,4	-29,8	-5,9	-3,7	
Szwajcaria	-1,9	1,9	3,4	12,1	12,6	12,4	11,5	4,4 ^f	4,5 ^g	4,4 ^d	-0,8	0,3	0,2	-13,9 ^f	5,2 ^g	6,7 ^d	-11,7 ^f	8,5 ^g	2,1 ^d	
Turcja	-4,7	11,1	10,0	12,4	30,4	-40,8	-22,1	13,1 ^f	11,4 ^g	10,6 ^d	5,1	9,2	8,6	-9,4	12,0	
Brazylia	-0,2	9,0	8,7	28,4	46,1	11,6	20,0	7,8 ⁱ	.	.	4,2	4,7	5,2	-7,8	7,2	.	-6,6	9,4	.	
Chiny	8,7	11,9	11,1	36,4	47,2	134,1	147,0	.	.	.	-1,5 ^f	2,1 ^g	2,7 ^d	
Indie	5,7	11,3	.	14,0	24,3	-78,7	-54,9	.	.	.	11,5	9,8	.	9,2	5,6	
Rosja	-7,9	3,3	5,3	43,5	29,1	105,9	61,9	8,2 ⁱ	7,6 ⁱ	7,2 ⁱ	9,7	7,0	.	-9,3	6,9	5,7	1,4 ^c	-14,9 ^d	-15,0 ^e	

^a Według PKD 2004/ NACE Rev. 1.1. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c III kw. 2009 r. ^d II kw. 2010 r. ^e III kw. 2010 r. ^f II kw. 2009 r. ^g I kw. 2010 r. ^h Kraj członkowski OECD od 7 IX 2010 r. ⁱ Dane na podstawie badania LFS.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego, produkcji przemysłowej i produkcji w budownictwie w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD – według stanu na dzień 23.11.2010 r., National Bureau of Statistics of China, GUS.